

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus Beneficiarivs, De Natura & Speciebus Beneficii Ecclesiastici: Item Simonia, pessima Beneficiorum Emprtrice

Biesmann, Caspar

Coloniæ Agrippinæ, 1696

urn:nbn:de:hbz:466:1-42013

Th. 2384.

G. I

22.

TRACTATUS
BENEFICIARIVS,

DE

Natura & Speciebus Beneficii
Ecclesiastici:

Item

Simoniam, pessimam Beneficiorum
Emptrice:

Ac denique

De Dominio, & usu bonorum
Clericalium, intuitu beneficii
acquistorum:

A

*Quodam Societatis Iesu Theologo,
ad communem usum,*

Noviter in lucem editus:

DD. Sodalibus Ecclesiasticis

*Collegij Societatis Iesu Paderbornae
In strenam oblatus*

COLONIAE AGRIPPINÆ,
Sumptibus ARNOLDI METTERNICH,
prope Augustinianos, 1696.

AN

T

ma i
Petr
nati
bys
tivit
cap.
beni
trun
affli
subl
te pa
inqu
qua
sos s
eiter

ANGELIS TUTELARIBUS,

*Summis Benefactoribus
nostris.*

Tractatum de Beneficiis, cui re-
ctius inscripsero, quàm vobis,
Tutelares Genii, quorum pluri-
ma in nos sunt beneficia. *Nobis*, inquit
Petr. Chryl. serm. 69. *Superna Domi-
nationes, nobis Angelorum officia excu-
bijs militant indefessis.* Ipsi à primo na-
tivitatis momento, teste D. Hieron. in
cap. 18. *Matth.* in suam nos custodiam
benignissimè suscipiunt, nòsque Fra-
trum instar amant, ac fovent: in rebus
afflictis & adversis solatio, in periculis
subsidio, in via virtutis stimulo, in mor-
te præsidio nobis sunt. *Quis existimet,*
inquit Rich. de S. Vict. in cant. c. 4.
*quantá charitate & curâ circa commis-
sos sibi vigilant? quomodo torpentes ex-
citent, & sollicitos, atque ferventes am-*

A a

plius

plus accendant? quomodo hinc mala excusent, inde bona divino conspectui representent? quomodo defendant, aut his gratiam obtineant? Vos ô beatissimi Spiritus! teste Apost. caelestes flammæ & ignes estis; Qui facit Angelos suos Spiritus, & Ministros suos flammam ignis. ad Hebr. 1. cap. lucentes, inquam, flammæ, quæ pietatis vestræ benignissimâ luce inter densas hujus vitæ tenebras, & tempestatum horrores, nobis salutis viâ ac semitam monstratis. Adest enim, ut loquitur Orig. Hom. 20. super Num. unicuique nostrum bonus Angelus, Angelus Domini, qui regat, qui moveat, qui gubernet: & S. August. in Ps. 62. Angeli attendunt nos peregrinos, & misereantur nostri, & jussu Domini auxiliantur nobis, ut ad illam patriam communem aliquando redeamus. Optimè D. Basil. hom. 3. in Ps. 33. præsertim in illum Ps. versum: Imminet Angelus Domini in circuitu timentium eum. Angelos Tutelares castra Domini exercituum dixit, in salutem & tutelam fidelium divinitus erecta. Ob magnitudinem, inquit, ejus qui te custodit,

stodit,

stodit, castra, munitionesque praebet Deus.
 Propter Angelis virtutem circumvallat
 te undique securitate, qua est per illum.
 Hoc namque in circuitu significat. Sicut
 enim muri civitatis circumducti omnes
 ex parte abarcent, propulsantque hostiles
 impetus; sic & Angelus te praemunire
 à fronte, & à tergo custodit, & nihil
 utcunque incustoditum relinquit. Verè
 bonis omnibus per vos, ô fidelissimi cu-
 stodes nostri! non modò repleti sumus,
 sed & quotidie replemur. Quàm igitur
 mercedem dabimus? aut quid dignum
 esse poterit beneficiis vestris? Novi, ad-
 modum gratum vobis deferri obsequi-
 um, qui estis *administratoris Spiritus*,
 quoties exemplo vestro erga alios offi-
 ciosi sumus; ac proinde non exigua mi-
 hi spes suboriri cœpit, fore, ut minimus
 hic Libellus, quo multorum utilitati
 servire volui, acceptum vobis munus,
 gratumque esset. Et hac spe, ut mihi qui-
 dem persuadebam, minimè fallaci non
 leviter animatus, vobis, ô cæli Principes!
 qui quantum humilia ametis, vestris er-
 ga nos obsequiis luculentissimè com-

os (o) So

probatis, parvum hunc laborem, magno
cordis affectu, in signum & tesseram
grati erga vos animi, pro tot collatis in
nos beneficiis, humillimè offero & di-
co, unà cum voto ardentissimo, ut,
quos quotidie illuminatis, regitis, & gu-
bernatis, pro coronide summorum er-
ga nos beneficiorum, tandem, ad vi-
tam æternam perducere non dedigne-
mini. Ita unicè voyet, ac optat

Vestro Nomini

Devotissimus

C. B. S. J.

PRÆ-

P R Æ F A T I O
ad Lectorem.

A Mice Lector, parvum Libellum tibi non infrequenter usui futurum conscripsi, qui materiam Beneficiariam passim ab Authoribus fusè traditam brevi te compendio edoceat. Digessi totum opus in tres Partes; Prima naturam Beneficij Ecclesiastici, & varias ejusdem species: Altera Simoniam, Beneficiorum promptam, sed periculosam pedissequam: Tertia Dominium, & usum bonorum Ecclesiasticorum, intuitu Beneficii acquisite paucis exponet. In parvo hoc opere ad magnam memoriae facilitatem invenies opportu-
nam

nam beneficiorum per membra di-
 dentia sub divisionem; Item diverso-
 rum terminorum in presenti materia
 clariorem expositionem; ac denique
 doctrinam promiscuè claram, faci-
 lem, & practicam. Ut ere exiguo
 hoc Libello ad majus divinae gloriae
 augmentum, & tui, aliorumque
 multorum aeternam salutem, &
 vale.

TRA-

TRACTATUS
BENEFICIARII
PARS PRIMA.

*De Natura, & Speciebus Beneficiorum
Ecclesiasticorum.*

Bonus gratuita concessio, vel gratia cuiuscunque Principis, siue secularis, siue Ecclesiastici, quales sunt Praelati Ecclesiae, Beneficium dici solet. Et ex hac tam lata huius nominis significatione Praebendae Ecclesiasticae, probabiliter sic dictae à praebendo alimoniam ministris Ecclesiae, siue jus ad proventus Ecclesiasticos, Beneficia dici coeperunt: quia ipsae quoque sunt gratuitae concessionis & gratiae Principum Ecclesiasticorum. Nam licet dictae Praebendae Ecclesiae Praelatis ex officio conferendae sint; attamen nemo in particulari strictum jus habet ad illas: & ideo non nisi gratiae nomine insigniendae sunt. Solet autem Beneficium Ecclesiasticum in hunc modum à

Praebendae
Ecclesiasticae quare
dicantur
Beneficia?

A 5 Theo-

Explicatur
quid sit Be-
ficium.

Item quid
Capellania
temporalis,
quid spiri-
tualis &
collativa, &
an sint pro-
priè dicta
Beneficia.

Theologis defini: Beneficiū Ec-
clesiast. est jus perpetuum percipien-
di redditus ex bonis Ecclesie (hoc est
bonis Deo dicatis, & Ecclesie dona-
tis,) propter officium Spirituale (id
est, propter Spirituale servitium
sive ministerium Ecclesie præsti-
tum, qualia sunt: recitare Horas
Canonicas, dicere Sacrum, admi-
nistrare Sacramenta, &c. Quæ sa-
cra Mysteria, quia sunt fundamen-
tum & origo Beneficii, eique inse-
parabiliter annexa; hinc Benefi-
cium rectè dicitur esse quid Spiri-
tuale; eò quòd ex officio Spiritua-
li tanquam radice & principio e-
nascatur) *Ecclesiasticâ auctoritate
constitutum.* Nam ad solos Præ-
latos Ecclesie pertinet officia in
Ecclesia constituere. Proinde Ca-
pellanæ, quæ sine Episcopi autho-
ritate constituuntur, ita ut à Fun-
datore, ejusve heredibus confe-
rantur, non sunt beneficia, sed me-
rè stipendia Sacellanorum *juxta
Nov. cons. 5* adeoque dicuntur
Capellanæ temporales, & non
collativæ, eò quòd per authorita-
tem Ecclesiasticam non conferan-
tur: nam illæ, quæ Episcopi au-
thoritate instituuntur, nominari
solent spirituales & collativæ,
suntque

suntque propriè dicta beneficia. Dicitur Beneficium esse jus perpetuum percipiendi fructus, &c. hoc est, ita perpetuum, ut semel collatum auferri non possit, nisi gravi causâ postulante: dùmque uni auferretur, alteri conferatur, prout explicat Less. lib. 7. de just. c. 34. dub. 1. Beneficia enim eâ ratione instituta sunt, ut in perpetuum durent, & uni ablata alteri concedantur. Huic tamen non obstat, Beneficia regularia, & ea, quæ manualia dicuntur, ad nutum Superioris auferri posse. Hoc enim non habent ex sua institutione, ex qua illis competit perpetuitas; sed ex eo, quòd is, qui illa obtinet, Superiori sit subiectus quoad officia, habitationem, & vitæ directionem, vel ut con. et Laym. lib. 4. tr. 2. cap. 1. Perpetuum secundùm aptitudinem. Cùm enim gratiæ semel collatæ non facilè revocari soleant, rectè præfatum jus dicitur aptitudinaliter perpetuum, quia ex natura sua est aptum permanere in perpetuum, & per hanc particulam excluduntur à numero Beneficiorum Vicariæ & Commendæ temporales, sic dictæ, quòd solùm ad certum tempus concedantur. Est

Quo sensu Beneficium dicitur esse jus perpetuum percipiendi fructus.

Vicaria & Commenda temporales quid sint, & utrū à numero Beneficiorum excludantur.

Quid dicendum de portionibus five præstimonis.

Quid & quotuplex pensio.

Quid temporalis.

autem Vicaria temporalis, quando quis in locum & vicem alterius v. g. propter absentiam, infirmitatem, gravem occupationem, &c. ad tempus substituitur. Similiter Commenda temporalis, quando alicui ad tempus committitur administratio Beneficii, donec persona idonea instituat. De Vicaria & Commenda perpetua alia est ratio, nam hæc æquiparantur Beneficio. Excluduntur quoque ex portionibus, quæ ab aliis præstimonis, hoc est, quasi alimoniam præstantia dicuntur, concedi solitæ à Prælato Ecclesiastico, non ratione alicujus spiritualis officii, sed ob aliam causam, quâ cessante, ipsæ quoque cessant, v. g. dum quis in studiis versatur, vel donec Beneficium aliquod acquirat, &c. Item pensiones Ecclesiasticæ, hoc est, certæ pensiones reddituum à Beneficio in commodum & usum alterius sejunctæ. Pensio enim defini-ri solet, jus percipiendi fructus ex alieno Beneficio: estque triplex, temporalis, spiritualis, media. Temporalis est, quæ fundatur in titulo merè temporali, & datur ob temporale aliquod ministerium præstitum vel præstandum, v. g. quæ

quæ datur viro illustri, ut Ecclesiam
 contra hostes defendat, vel quia
 eandem aliàs præclarè defendit,
 &c. aut quæ datur Ecclesiæ Oeco-
 nimo, Ædituo, &c. & hæc Pensio,
 quia etiam laicis competere po-
 test, alio nomine dicitur laica. *Quid spiri-
 tualis.*
 ritualis est, quæ fundatur in titulo
 merè spiritali, & datur ob mini-
 sterium spirituale, ut quæ datur
 Coadjutori Episcopi aut Parochi,
 Concionatori, &c. *Quid media
 ta est.* Media sive mix-
 ta est, quæ fundatur in statu spiri-
 tuali, non tamen datur ob spiritua-
 le ministerium, ut quæ datur Cleri-
 co pauperi, Parocho seni, &c. vel
 quæ datur causâ resignationis,
 permutationis, vel litis Ec-
 clesiasticæ componendæ. Et hæ
 duæ posteriore dicuntur Clericales
 sive Ecclesiasticæ, quia solis Cleri-
 cis competere possunt, hæc inquam
 pensiones Beneficia non sunt, quia
 omnes morte pensionarii, id est e-
 jus, qui pensionem accipit, extin-
 guuntur; at non Beneficia morte
 Beneficiati. Hæc enim, ut supra
 diximus, ita instituta sunt, ut sem-
 per durent, & dum ab uno tollun-
 tur, alteri concedantur. *Tota mate-
 ria de bene-*
 His in ge-
 nere prænotatis ad pleniorẽ præ-
 sentis materiæ captum, & facilio-
 rem *pleniorem
 captam, &*

faciliorem rerum huc pertinentium memoriam novam planè, & vix ab ullo, quantum quidem scire licuit, hactenus usurpata methodo, totam materiam Beneficiariam, per membra dividenda in singula capita distincta, compendioso calamo explicita explicabitur.

C A P U T I.

*Beneficium aliud est Sæculare,
aliud Regulare.*

Sæculare confertur Sæcularibus, Regulare Regularibus. Quid licuerit circa curata Beneficia, & in specie circa Parochias jure antiquo.

Beneficium sæculare dicitur, quod pro Clericis sæcularibus: Regulare, quod pro solis Regularibus institutum est, aut Ordini ita annexum, ut per Regulares administrari debeat. Est autem regula generalis, nisi Pontificis dispensatio interveniat, Beneficia sæcularia sæcularibus, regularia regularibus conferenda esse, ut colligitur ex *C. cum de Benef. de Prab. in 6.* Excipiuntur tamen Beneficia curata, hoc est, curam animarum habentia, nam hæc etsi sæcularia sint, possunt solis Canonicis regularibus conferri absque speciali dispensatione, ut habetur *C. quod Dei timorem, de statu Monach.* Ubi simul indicatur privilegium, quo Monachi olim circa Beneficia curam

curam habentia, gavisi sunt. Similiter curata Beneficia, quæ regularia sunt, cum consensu Monasterii, sæcularibus conferri possunt, quia hæc in commodum populi instituta sunt. Unde sufficit, ut dentur maximè idoneo. *Less. lib. 2. cap. 34. dub. 2.* dicens esse communem sententiam teste Panormitano. *Quid liceat jure novo.* *Laym. tamen lib. 4. tr. 2. cap. 4.* rectè notat cum aliis DD. huic privilegio in *C. quod Dei timorem*, Canonicis regularibus concessio, jure novo per concordata Conc. Lateran. cum Leone Papa, prout plures sequentes Pontifices significaverunt, teste *Sanch. lib. 7. Mor. cap. 19* & Cardinales in *de-clar. Trid. Sess. 14. cap. 10.* ita derogatum esse, ut absque Papæ dispensatione ad sæcularem Parochiam promovendi non sint; & si citra hujus licentiam ad Parochias sæculares suo Monasterio non unitas promoti fuerint, Episcopus eos inde removeere possit. Ad Episcopatum tamen Canonici regulares, aut Monachi Ordinis mendicantis assumi poterunt. *Quid circa Episcopatus, & alias Prælaturas sæculares.* Patet ex *cap. 28. de elect. in 6.* imò ex cit. cap. infert *Laym. lib. 4. tr. 2. c. 4. citans Abbat. in C. quod Dei tim.*

rim. n. 5. Rodriq. Regul. q. 34. d. 4. Less. eos etiam ad aliam Prælatu-
ram sæcularem assumi posse, eò
quòd ratio curæ, prædicationis ita
militet pro hoc casu; sicuti si pro-
moverentur ad dignitatem Episco-
palem in Ecclesia sæculari. Et qui-
dem necessitate vel utilitate Eccle-
siæ ita postulante, tenetur Præla-
tus dare licentiam acceptandi Præ-
laturam. Item ex justa causa Vica-
rii Episcoporum esse poterant cum
contentu Prælati, si hic exemptus
fuerit, *juxta Gloss. receptam. C.
cum Pastoris, 2. q. 7.* habitu Ordini-
nis semper retento. Quia solius Pa-
pæ est, dare licentiam manendi ex-
tra Monasterium sine habitu. *Nav.
lib. 3. cons. 14. r. 5. de regul. Re-
ligiosi mendicantes absque expre-
ssa dispensatione Papæ non possunt
assumi ad Prælaturas Ecclesiarum
cathedralibus inferiorum. Extra-
vag. dispendiis, de postul. Prælat.*
Omne autem Beneficium præsu-
mitur esse sæculare, nisi probetur
esse regulare. Et hæc probatio su-
menda est vel ex litteris fundatio-
nis, sive erectionis, vel ex continua,
nullâ interveniente dispensatione,
per 40. annos pacifica possessione.
Nam titulo præscriptionis per pa-
cificam

Præsumptio
est pro Be-
neficio,
quod sit sæ-
culare, nisi
contrarium
probetur.

cificam tanti temporis possessionem ex seculari fit regulare; & e contra ex regulari secularare. V. Less. & Laym. l. c.

CAPUT II.

Beneficium aliud est duplex, aliud simplex.

Beneficia duplicia sunt, quæ aliquam præminentiam, jurisdictionem, vel administrationem habent; Inter quæ aliqua ob præcellentem officii & dignitatis Ecclesiasticæ gradum, dicuntur majora & sublimia, ut Papatus, Cardinalatus, Patriarchatus, Episcopatus, &c. quæ sunt veluti culmina Beneficiorum ac dignitatum. Unde etiam sub communi nomine Beneficiorum non comprehenduntur, præsertim in pœnalibus, aliisque strictæ interpretationis Canonibus. V. Laym. l. c. & lib. i. tit. 5. p. 5. cap. 2. ubi ait, attentâ praxi Ecclesiæ, privilegia, quæ Episcopis ob statûs dignitatem concessa sunt, ad Cardinales fermè extendi solent, præsertim cum Cardinalatus, juxta communem DD. sententiam

Quid sit beneficium duplex.

Inter duplicia quædam sunt majora & quæ illa.

Cardinalatus estne major dignitas Episcopatu.

contra

Statuitur
quadruplex
ordo Epi-
scoporum
in Ecclesia.

contra nonnullos, prima sit dignitas post Pontificatum, & major Episcopatu, non quidem ordine, sed potestate, jurisdictione, & regimine universalis Ecclesiae. Porro ordo Episcoporum in Ecclesia est quadruplex. Nam primò sunt Patriarchae, sic dicti, quasi Principes, sive supremi Patrum, utpote quibus subsunt Archi-Episcopi, & ad quos ab his appellari licet, &c. Sunt autem post Papam Patriarchae quatuor, inter Theologos & Canonistas magis nominati; Constantinopolitanus, Alexandrinus, Hierosolymitanus, Antiochenus. Deinde Primates, sumpto à Gentilibus hoc nomine, sic dicti, quòd post Papam primariam judicariam potestatem habeant, nomine differentes à Patriarchis, non item re, & officio. Tum Metropolitanus, dicti à mensura civitatum, seu potius dioecesium Episcopaliū, quibus praesunt: alio nomine dicti Archi-Episcopi, hoc est, ordinarii superiores Suffraganeorum, sive aliorum Episcoporum suae Provinciae. Hi enim collati ad suum Archi-Episcopum, illius Suffraganei dicebantur. Quamvis modò hoc nomine communius eos significemus,

mus,

mus, qui in conferendis sacris Ordinibus suorum Principalium vices gerunt. Caterum nomen Archi-Episcopi non est ab illis usurpandum, nec exercenda ea, quae sunt Ordinis Episcopalis, neque cogendum Concilium ante receptionem pallii, quo designatur plenitudo officii Archi-Episcopalis. Videntur nihilominus posse alteri, v.g. Suffraganeo suo ante acceptum pallium, concedere facultatem ordinandi: cum talis deman- datio sit actus ordinariae jurisdic- tionis, quae una cum administra- tione post obtentam confirmatio- nem ipsi competit, ac denique E- piscopi. De quibus *V. Laym. lib. 1. tit. 4. cap. 7.* Alia vocantur minora seu media, & sunt primò omnes reliquae dignitates seu Prælatu- rae habentes jurisdictionem in foro externo. Nam præminentia cum jurisdictione in foro externo pro- priè dicitur dignitas. Talem digni- tatem obtinent Abbates & alii Prælati tam seculares, quam regu- lares. Secundo loco sunt Personatus, hoc est, præminentiae in Ec- clesia sine jurisdictione fori exter- ni, quales sunt Cantoriae, & similes, quibus competit locus honorifi- centior

Quid liceat
Archi-Epi-
scopis ante
receptione
pallii.

Quae Bene-
ficia ex du-
plicibus
sunt minora
seu media.

centior in Choro, Processionibus, dandis suffragiis, &c. rectè tamen notat *Less. l. c.* in hujus nominis significatione observandum esse usum locorum, nam in quibusdam locis dignitates & beneficia curata vocantur Personatus. Tertio sunt officia, quæ habent administrationem rerum Ecclesiasticarum sine jurisdictione, ut sunt beneficia Sacristæ, seu Thesaurarii Ecclesiæ, &c. Denique Parochialia sive curata, utpote duplici curâ & onere constricta. Nam præter recitationem Horarum omnibus communem habent administrationem suæ Ecclesiæ & subditorum suorum: adeoque aliquam in Ecclesia præ reliquis simpliciter beneficiatis eminentiam. Beneficia simplicia sunt reliqua omnia, quæ neque specialem præeminentiam, jurisdictionem, aut administrationem habent, sed instituta sunt ad preces tantum persolvendas & alia divina officia peragenda, ut sunt Canonici cathedralis, Capellæ, Sacella, Altaria, &c. In dubio, utrum Beneficium aliquod sit simplex, an verò curatum, censebitur esse simplex, quia multæ conditiones requiruntur, ut sit curatum,

Quæ Beneficia dicantur, & sint simplicia.

In dubio sitne Beneficium simplex, an curatum, habebitur pro simplici.

ratum, quæ non presumuntur, nisi probentur. *V. Diaz p. 4 tr. 3. ref. 740*

C A P U T III.

Beneficium aliud est titolare, aliud manuale.

Titulare dicitur, quod in titulum perpetuum confertur, ita ut beneficiato sine gravi & iusta causa auferri non possit, & huiusmodi Beneficia ordinariè sunt secularia. Manuale est, quod quidem confertur in titulum, sed revocabiliter, ita ut à Præfato absque gravi causa auferri possit, & talia sunt ferè omnia regularia, quæ neque curata, neque electiva sunt: item Prioratus, quem confert Abbas, non verò conventualis, qui per electionem Conventus seu Capituli confertur in perpetuum: Similiter officium Sacristæ, Thesaurarii, &c. hæc enim à Præfato ad nutum revocari possunt. Dicitur autem Quid sit Beneficium conferri in titulum, conferre in titulum. Beneficium conferri in titulum, quando illud ab ordinario Collatore legitimè confertur, idque vel in perpetuum, vel ad nutum Præfati revocabiliter. Nam hæc collatio,

tio, ut vult Cajetanus vel certè se-
cundùm alios, jus per Collationem
acquisitum, est titulus, hoc est, ra-
dix & causa, vi cuius Beneficiatus
fit Dominus Beneficii, & obtinet
jus percipiendi fructus Ecclesiasti-
cos beneficio annexos. Quòd si be-
neficiatus jure per Collationem
acquisito privetur, dicitur benefi-
cium vacare quoad titulum, non
verò quoad effectum possessionis,
& administrationis. Et hac ratione
Canonici, aut alterius beneficiati
in Episcopum electi, confirmati, &
consecrati Canonici, aut bene-
ficiatum vacat quoad titulum: quia
perdit jus per collationem acquisi-
tum ad præhabitu[m] beneficium,
v. g. Canonicatum ex dispositione
juris: attamen ante acceptam pos-
sessionem Episcopatus, primum sive
præhabitu[m] non vacat quoad effe-
ctum possessionis, & administra-
tionis. Retinet enim possessionem
dicti beneficii, & ejusdem admini-
strationem. Nam ut Episcopatus
plenè adeptus esse censetur, re-
quititur electio, confirmatio, con-
secratio, aut certè lapsus sive tran-
situs temporis præfixi ad petendam
consecrationem. V. Barbos. de jur.
Eccles. cap. 14. cap. Cum in cunctis.

Quid bene-
ficiatum va-
care quo ad
titulum, &
non quo ad
possessionem.

§ Cum

S
po
ste
ha
fess
mi
ca
6.
qu
pr
ha
pe
ex
di
Si
Pr
ri
c
e
P
P
S

§ Cum verò, ac denique pacifica possessio, dummodo per ipsum non stet, quòd possessionem nondum habeat, *nam paria sunt, habere possessionem. & per aliquem stare, quò minus habeat.* Sicuti colligitur ex *cap. Licet Episcop. de Præben. in 6. V. Laym. lib. 4. tr. 2. c. 15.* Adde, quòd non vacent priora Beneficia promoti ad Episcopatum, etiam habitâ consecratione & pacificâ possessione, si fructus Episcopatus ex causa alteri debeantur; usque dum fructus sint liberi. *Gloss in C. Si tibi concesso.* Unde non vacat prius beneficium statim, atque Clericus posterioris possessionem acceperit; si nequeat fructus habere ex secundo beneficio, qui fortè ex privilegio, statuto, auctoritate superioris alteri debeatur.

Si tibi concesso de Præben. in 6. Azor. p. 2. lib. 7. c. 16. Circa quæ

notandum nomen tituli à tuendo dici, quia id, cui datur, aut describitur, quodammodo tueri videtur: dum tollendo nostram de eo ambiguitatem indicat, & scire facit, quæ, qualis, à quo, aut propter quid unaquæque res sit. Unde sicuti varius & multiplex hujus nominis apud Grammaticos est usus,

Nomen tituli quid significet, maximè inter Theologos & Canonistas.

24 De Natura & Speciebus

usus, nomina enim significantia dignitates, & imperia Regum, ac Principum, aliorumque Magnatum, vel etiam certum quendam dignitatis gradum in Republica, Universitate, &c. dicuntur tituli, item superscriptiones librorum, imaginum aut statuarum, quibus indicatur eorum author, materia, &c. vocantur tituli: Sic idem nomen à Theologis & Canonistis frequenter accipi solet pro causa, sive radice, ex qua aliquid agitur, vel à qua certum jus oritur. Ita titulus possessionis, idem est, quod causa sive radix, ex qua rem aliquam possides, vel unde oritur jus rem possidendi tanquam suam. Titulus donationis, idem, quod causa, ob quam aliquid donatur, vel unde jus oritur rem aliquam donandi: Titulus ordinationis, idem quod causa sive radix, ex qua ad sacros Ordines quispiam admitti potest. Titulus originis, sive causa, vi cuius censeris quis possit hoc aut illo loco natus: Titulus sustentationis, sive causa & radix, propter quam sustentatio alicui debetur, &c.

✱ ✱ ✱

CA-

CAPUT IV.

Alia Beneficia sunt electiva, alia Patronata, alia optata, alia libera, sive liberè collativa.

EX quadruplici modo acquirendi Beneficia, rectè eadem divides in electiva, patronata, optata, libera, seu liberè collativa. Electiva dicuntur, quæ conferuntur per liberam electionem v.g. Capituli, vel etiam postulationem, quâ is postulatur ad beneficium, qui non erat de Capitulo, vel non erat de jure capax beneficii: & subsequentem legitimi superioris confirmationem, cognitâ prius electi aut postulati idoneitate. Et hac ratione Ecclesiarum Prælati ferè institui, hoc est, in plenum jus suæ Prælatu-
Quæ dicuntur & sint electiva.
Quid sit instituere, conferre, sive investire ad beneficium.
 turae statui solent. Nam aliquem in beneficium instituere, est illum in plenum jus beneficii statuere. Sunt autem ejusdem ferè significationis apud Theologos & Canonistas, instituere in vel ad beneficium, item conferre beneficium, aut investire beneficio, sive ad beneficium. Hæc
B enim

26 De Natura & Speciebus

Quid desti-
ruere seu
devestire.

Electio
quale jus
tribuat ele-
cto.

enim omnia significant alium pleno jure beneficii donare, & veluti ornare; non secus ac ille, qui speciosâ veste induitur. Sicuti destituere & devestire, est alium jure, quod habebat in beneficio, privare. Neque ille, qui habet potestatem instituendi, semper habet potestatem destituendi. Imò strictè loquendo solæ Prælaturæ, in quibus quis instituitur, ut sit caput, & quasi sponsus Ecclesiæ secularis, aut regularis, propriè beneficia electiva dicuntur, *ut notat Laym. ex Azor. tom. 2. lib. 6. cap. 14. q. 2.* Cæterùm duo in præsentī materia sunt advertenda. Primò ipsam electionem non tribuere jus in re, & quasi dominium beneficii, sed tantum jus ad rem; adeoque, si electus ante confirmationem moriatur, beneficium vacabit non per hujus, sed prioris Prælati mortem: accedente autem confirmatione legitimi superioris acquiri plenum jus in beneficio. Unde electus & nondum confirmatus beneficii administrationem usurpare non debet *C. Nosti C. Qualiter*; alioquin privatur jure per electionem quæsito. *C. Avaritia eodem in 6.* nisi fortè electo competat administratio ex
privi-

privilegio aut consuetudine. Prout ante confirmationem à Sede Apostolica allatam propter necessitatem Ecclesiæ, conceditur administratio Prælati Pontifici immediate subjectis, extra Italiam electis: eâ tamen lege, ut nihil omninò alienare possint. C. 44. de elect. Neque consentur electi & nondum confirmati priora beneficia vacare, quia nondum habet plenum jus in beneficio, ad quod electus est. Deinde debet electus intra mensem à die, quâ electio sibi sufficienter intimata est, in eam consentire, nisi forsan ea sit conditio personæ electæ, ut electioni de se celebratæ absque superioris sui licentia, ex prohibitione seu quavis provisione Sedis Apostolicæ consentire non possit: & nisi legitimo impedimento excusetur, intra trimestre, sive trium mensium spatium confirmationem petere, alioquin electio erit irrita, C. quam sit Ecclesiis de elect. in 6. Sunt autem tres modi eligendi. Primus est eligere per scrutinium, sive collectionem suffragiorum & in hac eligendi forma major & sanior pars Capituli in eundem consentire debet. C. quia propter: Proinde si major sit numerus

Quid præstandum electo, ne electio fiat irrita.

Assignantur tres modi eligendi. Primus est per scrutinium.

Quæ cen-
tur major
& sanior
pars Capi-
tuli, & quid
hæc in ele-
ctione pos-
sit.

Electio per
scrutinium,
in qua ma-
ior pars eli-
gentium
non con-
sensit in u-
nam perso-
nam, pote-
ritne fieri
valida per
accessionem
consensus
aliorum.

eligentium ex una parte, non ta-
men cum notabili excessu; minor
autem ex altera eorum, qui tum
authoritate, tum etiam capacitate
prudenter iudicandi de meritis e-
lecti (quod maximè spectari debet)
saniores esse censentur, poterunt
hi secundum jus commune infir-
mare electionem, *Gloss. in cap. Ec-
clesia. 2. ver. non consenserit.* Dixi
non cum notabili excessu. Nam
contra eum, qui à duplo majori
parte electus est, nihil à reliquis
opponi potest: nisi fortè interve-
nissent aliqua, è quibus electionem
nullam fuisse probari posset, ut si
forma substantialis electionis ser-
vata non fuisset, aut ipse electus ex-
communicatus esset, &c. *C. si quan-
do de elect. in 6.* Dicta electio per
scrutinium facta jure communi
nulla est, si major pars eligentium
in unam personam non consense-
rit, nec potest convalescere, id est,
valida fieri per accessionem con-
sensus aliorum, sed novum scruti-
nium fieri debet, *C. auditis de elect.*
Poterit tamen electio summi Pon-
tificis convalescere per aliorum ac-
cessum, si efficiat duas partes eli-
gentium, *C. Licet de elect. in 6.* Al-
ter modus eligendi fit per compro-
missum.

missum.

missum, quando nimirum Capitulares, qui jus habent eligendi [hi enim omnes ad electionem vocandi sunt, *C. quod sicut de elect.* modò absentes commodè vocari possint attentis circumstantiis & consuetudine Ecclesiæ, prout docet *Gloss. & Abb in C. coram de elect.* Imò in casu infirmitatis suffragium ab ægro exquirendum est, *Sylvest. ex communi verb electio*] committunt uni aut pluribus viris timoratis ac Deum timentibus, iisque Clericis, *C. contingit de Arbitris*, potestatem eligendi idoneum Prælatum. Unde compromissum est simultanea partium inter se dissidentium promissio, quâ suâ sponte ad aliorum arbitrium suam remittunt controversiam, putâ dubiam inter Capitulares idonei Prælati electionem. Et quidem si ex compromissariis unus à reliquis electus, eorum electioni consentiat, assensus ipse in numero majoris partis suffragiorum computabitur, quod etiam locum habet in electione, quæ palam fit. Me enim in aliorum electionem consentiente, tuus consensus in numerum suffragiorum veniet: non autem in scrutinio secreto, quia in prioribus ca-

Alter est modus eligendi per compromissum.

Ad electionem an jus habeant absentes, aut ægri

Explicatur, quid sit compromissum.

An consensus electi per compromissum, vel etiam per scrutinium publicum, habeat vim suffragis.

Compromissum dupliciter fieri potest.

Tertius modus eligendi est quasi per inspirationem divinam, & quid sit ita eligere.

An qui eligi non potest, postulari possit.

sibus electus se principaliter non eligit; Sicuti fieret in scrutinio secreto, sed aliis prius eligentibus consentit. Qui consensus ex dispositione juris vim suffragii obtinet. Potest autem compromissum fieri duobus modis, idque vel cum limitatione, ut compromissarii secreto & seorsim singulorum voluntatibus exquisitis, illum eligere teneantur, in quem major & sanior pars Capituli consentit, *C. cum expediat de elect. in 6.* vel simpliciter & absolute dando ipsis potestatem eligendi, quem volunt, modò idoneum eligant. Tertius modus eligendi est quasi per inspirationem divinam, dum omnes electores uno veluti corde & ore in eundem, nullo vitio interveniente, consentiunt, *C. quia propter.* Advert. 2do, eum, qui eligi non potest, v.g. ob defectum legitimæ ætatis, vel ordinis sacri ad Prælaturam requisiti, vel natalium, &c. Si defectus sit facile dispensabilis, postulari posse. *Abb. C. ult. de postulat. Prælat. n. 10* Sic Episcopus legitime confirmatus, ad alium Episcopatum eligi non potest propter spirituale matrimonium, quo Ecclesiæ suæ copulatus est; postulari tamen potest,

test,

test, C. ult. de post. Pralat imò etiam eligi, si pri ori Episcopatu legitime renuntiet. Quia jam cessat ratio spiritualis matrimonii, utpote per renuntiationem dissoluti. Discrepat autem postulatio ab electione, quod electus, si idoneus est, jus ad rem acquirat, adeoque ab eo, ad quem confirmatio spectat, confirmari debeat: postulatus vero nullum jus acquirat, ac proinde postulatio ejus ab eo, cuius est confirmare, rejici possit. Nam ad specialem gratiam faciendam qualis esset confirmare, non habenti jus ad Prælaturam, nemo cogitur. Si tamen postulatio concors, vel saltem à duabus partibus Capituli propter Ecclesiæ necessitatem vel utilitatem fiat, debetur quodammodo Ecclesiæ concessio & confirmatio postulati. *Gloss. in C. cupientes prope finem Ver. Gratia de elect. in 6. &c.*

Patronata Beneficia sunt, quæ ad præsentationem Patroni, per quam præsentatus acquirat jus ad beneficium, ita ut illud alteri conferri nequeat: item legitimi superioris institutionem, vel ut alii vocant, collationem aut investituram, qua datur jus in beneficio,

In quo discrepet postulatio ab electione, & in specie attribuitur jus ad beneficium.

Quæ dicantur beneficia Patronata.

Item quis
Patronus.

plenè obtinentur. Porro Patronus ille dicitur, qui habet jus nominandi seu præsentandi aliquem, à legitimo superiore instituendum ad beneficium Ecclesiasticum vacans. Si enim non vacat, est irrita non modò ipsa præsentatio, verùm etiam promissio præsentandi alicui specialiter facta; imò & commissio facultatis præsentandi determinatam personam ad beneficium proximè vacaturum, *C. ult. de concess. Præbend.* utpote quæ præbere possent occasionem procurandæ mortis alienæ. Ipsum autem jus præsentandi dicitur jus advocatiōnis seu patronatûs. Hoc jus acquiritur *juxta Trid. Sess. 14. c. 12. de reform.* tribus modis, fundatione, ædificatione, & dotatione, juxta receptum versum: Patronum faciunt dos, ædificatio, fundus. Fundare dicitur, qui fundum donat, in quo Ecclesia cõstruitur, ædificare, qui eandem exstruit, dotare, qui annuos redditus sufficientes assignat pro ministrorum & luminis sumptibus, *Glossac. quicunque 30. causa 16. q. 7. ex cap. nemo, de consecrat. dist. 1.* Videtur autem ille, qui Ecclesiam construit, esse quoque obligatus ad eam dotandam, si nemo

Quid jus
Patronatûs.

si nemo alius eam dotet. Quia Ecclesia sine dote conservari non potest, *C. cum sicut de consecrat. Ecclesia.* Erit proinde ejusdem Ecclesie unus Patronus, si idem fundavit, construxit & sufficienter dotavit: Plures autem, si unus fundavit, alter exstruxit, tertius competentem dotem attribuit, tametsi singuli inaequaliter ad fundationem, aedificium & dotem ejusdem Ecclesie concurrerint, *Glossa in Summar. d. 63. ver. laici. vid. Garciam, p. 5. c. 9. n. 52. & seq.* Est Et quotu-
 autem jus Patronatus duplex, Ec- plex.
 clesiasticum scilicet & Laicum.
 Prius est, quod Ecclesiasticae perso-
 nae competit, vel ratione dignita-
 tis, aut beneficii, quod possidet, v. g.
 quia est Ecclesie Episcopus, Deca-
 nus, &c. vel ratione fundationis,
 aedificationis, dotationis, quae fecit
 ex bonis Ecclesiasticis. Laicum est,
 quod competit personae sive laicae
 sive Ecclesiasticae ob factam funda-
 tionem, aedificationem, &c. ex bo-
 nis propriis, ut patrimonialibus,
 &c. Transit autem Patronatus lai- Quae ratio-
 cus in Ecclesiasticum, si donatione, ne Patrona-
 testamento, aut alia ratione in Ec- tus laicus in
 clesiam, aut Monasterium transfe- Ecclesiasti-
 ratur, vel alicui beneficio annexa- cum, & hic
 tur, in laicum

transire
possit.

Assignantur
discrimina
inter Patro-
natum lai-
cum & Ec-
clesiasticū.
Quantum
temporis
concedatur
utrique Pa-
trono ad
faciendam
præsentati-
onem.

Quæ ratio-
ne juri utri-
usque dero-
getur.

tur, *C. un. ff. verum, de jure Patronatus in 6.* Similiter Ecclesiasticus in laicum, si Patronatus ex bonis Ecclesiasticis acquisitus, testamento relinquatur laicis, suppositâ beneficiarii potestate, juxta regionis consuetudinem testandi de redditibus superfluis ad causas profanas.

Vid. Garciam p. 5. c. 1. n. 594. Notandum hîc quoque discrimen inter utrumque Patronatum. Et primò quidem si laicus est, & patronus intra quatuor menses à die vacationis cognitæ neminem præsentat, perdit istâ vice jus præsentandi, & collatio beneficii fit libera *juxta cap. quoniam, C. cum propter, de jure Patronatus.* Sin autem sit Ecclesiasticus, sex menses à die vacationis cognitæ indulgentur, *C. un. de jure Patron in 6.* Quòd si duo sint Patroni, quorum unus sit laicus, alter Ecclesiasticus, gaudebit laicus privilegio Ecclesiastici propter societatem cum illo. *Sylv. ver. jus Patronat. q. 6.* Deinde quoties Pontifex simpliciter concedit, vel unit alteri beneficio, vel sibi reservat beneficium, ad quod Patronus Ecclesiasticus jus præsentandi habebat, censetur juri Patronatus Ecclesiastici derogatum, hoc est, jus

jus

jus præsentandi pro ista vice Patrono Ecclesiastico demptum esse: non item Patronatui laico nisi expressa & specialis mentio fiat: *Gloss. communiter recepta in Clem. 2. verb. Apostolicis, de præb.* Nec sufficit derogatio generalis: imò etiam si fiat mentio Patronatûs laici; per hoc tamen non derogatur juri, quod habent Reges, Duces, Marchiones, Comites, nisi exprimantur. *Covarr. c. 36. præf. q. n. 2. & alij:* Verû hæc intelligenda sunt de Patronatu laico, qui est ex fundatione, ædificatione, dotatione, non autem de eo, qui est ex privilegio vel consuetudine præscriptâ. Nam tali æq; ac Ecclesiastico per concessionem aut reservationem Pontificiã absolutè factam derogatum censetur, *ut cû aliis docet Azor tr. 2. lib. 6. c. 23. q. 4.* quando cum Patrono laico simul est Ecclesiasticus, non censetur derogatum juri Patronatûs, nisi id exprimatur. Quia laicus non debet sentire incommodum propter suum Compatronum, *Covarr. cit. c. 36.* Imò si hi duo inter se convenirent de præsentando alternis vicibus, & vacans beneficium in genere reservatum, per concordata aut regulam Cancellariæ ca-

dat in mensē Pontificium loco Patroni Ecclesiastici præsentabit Papa; non verò loco laici, quia huic non præjudicat reservatio mensis Pontificii : *Garci. par. 5. cap. 1. n.*

614. Tertio, Legatus à latere potest conferre beneficium etiam sine consensu Patroni Ecclesiastici, *C. cum dilectus, de jure Patron.* non item laici, ut ex communi Glossa *ibidem.* Atque hic congruè observabis, tria esse genera Legatorum.

Quinam dicuntur Legati à latere & quot sunt genera Legatorum Papalium.

Quid si uterque Patronus variet in præsentando.

Nam alii sunt Legati de latere summi Pontificis, & sunt Cardinales à Pontifice in Provinciam missi, aut ii, qui etsi Cardinales non sint, cum potestate tamen Legati à latere mittuntur : alii dativi, & sunt illi, qui cum officio ordinatio Nuntii Apostolici in Provinciam mittuntur : Alii denique nativi, sive nati, quibus ratione suarum particularium Ecclesiarum nomen, munus, & dignitas Apostolici Legati perpetuò competit, prout competit Archi-Episcopo Eboracensi, Cantuariensi, &c. Quarto, Patronus laicus potest variare, ita ut uno præsentato possit dein præsentare alterum. Et in hoc casu penes Episcopum erit judicare, quisnam eorum tanquam magis idoneus præ-

præ-

præferendus sit, *C. quod autem de jure Patronat.* At non Patronus Ecclesiasticus: ab hoc enim primò præsentatus, si sit idoneus, institui debet, *C. cum autem, eod. tit.* Denique Patronus laicus, si indignum præsentet, monendus est, ut alium nominet; si autem id faciat Ecclesiasticus, eâ vice jure præsentandi privatur, & fit Collatio libera. *Gloss. recepta in C. cum vos, de offic. ordinat. ver. minus idonea.* Debetur autem Patrono, qui à beneficiato omnem meritò exspectat amorem, observantiam, & gratitudinem, (nam, ut ait *Senec. lib. de benef. beneficiorum memoriâ senescere non debet*) præter jus præsentandi, honor præcipuus in sessionibus, processionibus, &c. tanquam Ecclesiæ benefactori: Item alimenta ipsi & filiis in casu inopiæ, ex redditibus superfluis juxta facultatem Ecclesiæ, & qualitatem Patroni, *C. nobis, de jure Patronatus*; Imò in hoc casu competit ipsi actio ad petenda alimenta, *Vid. Abb. in civ. cap. nobis, & alios.* Ac denique ad dies vitæ jus gerendi curam pro Ecclesiâ: ut nimirum redditus Ecclesiæ ad pios in fundatione præscriptos usus convertantur, & offi-

Aut præsentet indignum.

Quid comperat & debeat Patrono.

cia divina juxta tenorem funda-
tionis celebrentur, *C. filiis, 16. q. 7.*
Uade etiam Sacerdotem, bona Ec-
clesiæ malè administrantem, vel
honestâ monitione dehortari, vel
Episcopo denuntiare poterit.

Quæ dicantur
beneficia
optata.

Quantum
tempus con-
cedatur ad
faciendam
optionem.
Item, quæ
beneficia

Optata sunt, quæ acquiruntur
per liberam optionem, siue spon-
taneam electionem, qua antiquior
canonicus ex consuetudine licite
introducenda vacantem Præbendam
suâ relicta eligit, & sui juris facit,
absque nova Collatione aut insti-
tutione. Qui optandi modus idcir-
cò ab Ecclesia permittitur, quia
per dictam optionem non muta-
tur jus spirituale, siue potestas ex-
ercendi muneris spiritualis, nam
hoc remanet in Canonico optante;
sed solum jus præcisè secundum se
spectatum merè temporale, perci-
piendi nimirum fructus Ecclesia-
sticos vacantis Præbendæ, loco eo-
rum, quos ex præhabita Præbenda
ante acceperat: qui fructus, ut pa-
tet, ex se sunt quid merè tempora-
le. Statuitur autem optare volenti
spatium viginti dierum, *V. c. ult. de
consuet. in 6.* Nec possunt optari be-
neficia in Curia vacantia, aut reser-
vata Pontifici, quia jus ab inferiore
per consuetudinē acquisitum, non

po-

po-
Ne
mu
opi
ni
&
ber
tor
fit
pri
nat

Al

H
pos
Pri
fer
nu
ser
tife
alii
fint
ref
Pra
in
sco

potest præjudicare juri superioris, optari ne-
 Nec Patronata, aut ex causa per- queant.
 mutationis resignata, quia jam
 optio fieret in præjudicium Patro-
 ni vel resignantis, *Vid. Barb in coll.* Quæ sint
 & *Gloss. in cit. c. ult.* Denique li- beneficia
 berè collativa sunt, ad quæ colla- libera, seu
 tor eum, quem vult, instituit, modò liberè col-
 sit idoneus. Et talis collatio pro- lativa.
 priè habet speciem liberalis do-
 nationis, & gratiæ.

CAPUT V.

*Alia Beneficia sunt Papalia, alia
 Episcopalia.*

EX diversa potestate & modo
 conferendi, beneficia alia dici
 possunt Papalia, alia Episcopalia.
 Priora sunt, quæ à solo Papa con-
 ferri possunt. Inter quæ primo loco
 numerantur beneficia Pontifici re-
 servata, quorum collationem Pon-
 tifex ita sibi propriam servat, ut ab
 aliis ordinariis conferri non pos-
 sint, tametsi ignorent factam esse
 reservationem à Papa, *C. 20. de
 Præbend. in 6.* Hujus generis sunt
 in primis dignitates, quæ post Ep-
 scopatum majores sunt in Ecclesiis
 Cathe-

Explicatur,
 quid sint
 Papalia, &
 quæ per re-
 servationem
 Pontificiam
 sint talia.

Cathedralibus, aut principales in Collegiatis, quales apud nos sunt Præposituræ. *Reg. 3. Cancell.* quamvis aliqua Ecclesiæ speciale indultum habeant eligendi Præpositum. Item omnia beneficia Cardinalium & Curialium, hoc est, Ministrorum ad Curiam Romanam pertinentium, vel etiam familiarium Papæ, aut alicujus Cardinalis. Dicuntur autem familiares, qui sunt de familia Pontificis aut Cardinalis, tametsi extra Curiam moriantur, aut etiam tempore mortis non sint amplius Officiales Pontificii, quia semel reservata semper manent talia, *Vid. reg. Cant. & Extravag. ad regimen, de Præbeend.* Notandum, hanc reservationem per Concordata Germaniæ eatenus esse restrictam, ut Pontifex in Germania sibi non reseruet beneficia, quæ Officiales Papæ ante officium susceptum, aut post illud dimissum habent tempore mortis suæ. Similiter *ex cit. Extrav.* beneficia Legatorum & Cursorum Papalium, hoc est, Pedellorum, qui mandata aut decreta Pontificia insinuant, publicant & affigunt, & quorumcunque ad Curiam accedentium, vel inde redeuntium, si in Curia vel in locis
ultra

ult
sta
do
no
pro
ni
Ex
Sec
tur
fer
co
ma
pe
tra
un
rit
ele
cal
stu
acc
siv
nel
sta
far
rat
va
jus
6.
câ
ma
v.
ac

ultra duas dietas à Curia non distantibus moriantur, dummodo domicilium seu habitationem ibi non habeant. Nomine autem dietæ probabiliter accipi videtur iter unius diei: quibus adde *ex eadem Extrav.* quæ in Curia sive apud Sedem Apostolicam vacare dicuntur, nec sub concessa facultate reservandi aut conferendi beneficia comprehendi censentur, nisi exprimentur: qualia sunt, quæ vacant per depositionem, privationem, translationem, sive transitum ab uno beneficio ad alterum, auctoritate Pontificia factum, item per electionem cassatam, hoc est, pro cassâ seu nullâ declaratam, aut postulationem repulsam, sive non acceptatam, & per renuntiationem sive spontaneam remissionem beneficii ab electo aut postulato factam, & à Sede Apostolica admittam. Hæc tamen de beneficiis curatis seu Parochialibus in Curia vacantibus accipienda non sunt, *juxta cap. Si Apost. de Prabend. in 6.* Illa enim vacante Sede Apostolicâ, hoc est, regulariter loquendo mortuo Pontifice, nam alio modo v. g. per resignationem ab Ecclesia acceptatam, &c. hæc Sedes vix vacare

care solet, imò eodem adhuc vi-
 vente, si in casu vacantis beneficii
 ante mortem nihil de eo disposuit,
 ab ordinariis liberè conferri pos-
 sunt. Quod specialiter indultum
 est, ob favorem, ne cura animarum
 diu vacet. Insuper reservatum est
 Pontifici quodcunque beneficium
 incompatible cum eo beneficio
 vel dignitate, etiam electivâ, quam
 Pontifex conferre solet. Ad hæc per
 Concordata Germaniæ omnia alia
 beneficia non patronata, alternis
 mensibus, videlicet Januario, Mar-
 tino, Majo, Julio, Septembri, No-
 vembri. Residui menses relin-
 quuntur ordinariis Collatoribus,
 qui sunt Episcopi, vel etiam, ut in
 Germania, ex consuetudine, privi-
 legio aut statuto, Capitula aut sin-
 guli Canonici per turnum, hoc est,
 per circulum seu ordinem. Dixi
 non Patronata, subintellige, quæ
 sunt Patroni laici ex fundatione,
 ædificatione, dotatione, nam hæc
 non solet sibi Papa facilè, ut supra
 dictum est, reservare, aut ut supra
 dictum, præveniendò conferre.
 Quòd si post tres menses à die no-
 tæ vacationis in loco beneficii nul-
 la Pontificia dispositio appareat,
 poterit ordinarius illa conferre,
 facta

Quæ per
 Concordata Germa-
 niæ Pontifici
 ei sint re-
 servata.

facta a
 collatio
 in loco
 culpab
 rit, col
 rit, ut v
 Quæ in
 ciali in
 fuetudi
 sibi qu
 mano
 clesia I
 quod h
 ximè y
 in Ecc
 ces off
 vocant
 person
 vacan
 beat: F
 locum
 est, ej
 illud
 confe
 verosi
 privile
 vare j
 ficiun
 veluti
 videat
 precib
 nec i

facta autem intra illud tempus collatione Pontificiâ, tametsi hæc in loco beneficii præsertim absque culpa beneficiati nondum innotuerit, collatio Papalis acceptanda erit, ut videre est *ex Bull. Greg. XIII. Que in Ecclesia.* Denique ex speciali indulto & antiquissima consuetudine reservat Pontifex non sibi quidem, sed Imperatori Romano noviter electo in quavis Ecclesia Imperii Romani, unum aliud quod beneficium vacans, aut proximè vacaturum, ita ut ipsi liceat in Ecclesiis sui Imperii semel preces offerre primarias, sive ut alii vocant, primas, hoc est, præsentare personam idoneam, cui beneficium vacans vel vacaturum conferri debeat: Hæc tamen preces non habent locum in beneficio monoculo, hoc est, ejus generis, ut præter unum illud Prælatus aliud beneficium conferre non possit: non enim est verosimile Papam per suprascriptum privilegium, velle Prælatum privare jure, quod habet unum beneficium conferendi, ne illum unico veluti lumine, quo fruitur, spoliare videatur. Neque locus est dictis precibus in beneficiis patronatis, nec in reservatis Pontifici *per Extrav.*

Que per
privilegium
Pontificum
Romano
Imperatori
concessa.

trav. ad regimen, qualia sunt ferè, quæ suprâ *ex ead. Extrav.* citavimus. Aliæ autem reservationes Papales, dictarum precum effectum non impediunt. Nec solet Imperator quemquam nominare ad beneficium regulare, ne disciplina religiosa interturbetur *Chokier in Schol. in preces primarias.* Deinde inter Papalia censentur beneficia dispositione Pontificiâ ad tempus affecta, id est, illa, super quorum dispositione Pontifex manum apponit, sive de quibus hîc & nunc plenum jus disponendi sibi assumit. Denique omnia totius & universalis Ecclesiæ beneficia, sive libera sunt, sive non libera, sive electiva, &c. dici possunt Papalia, quia Pontifex est supremus dispensator honorum Ecclesiasticorum, omniumque Clericorum ac Episcoporum superior, à quo omnes ipsi inferiores suam præsentandi, conferendi aut instituendi potestatem sortiuntur. Et ex hac potestatis plenitudine tribus modis beneficia confert; Primò jure præventionis, potest enim Pontifex in conferendis beneficiis prævenire quemlibet patronum, & collatorem, cum omnis collatio supponat beneficium vacans,

Quæ beneficia per specialem affectionem sint Papalia.

Quæ per plenitudinē potestatis Pontificiæ sunt talia.

Ex hac plenitudine potestatis quomodo Papa beneficia confert.
Quid sit conferre

ferè,
tavi.
s Pa-
ctum
pera-
bene-
reli-
er in
einde
eficia
mpus
orum
a ap-
nunc
assu-
& u-
sive
e ele-
quia
fator
anni-
opo-
si in-
nfe-
atem
ple-
ficia
onis,
ren-
libet
n o-
ium
ans,

vacans, dando nimirum gratiam jure præ-
expectativam ad beneficium pri-
mò vacaturum, *juxta C. dudum de*
Præbend. in 6. & hoc privilegium,
posse promittere certæ personæ be-
neficium nondum vacans est solius
Pontificis, *C. dilectus, de Præbend.*
Vid. Trid. Sess. 24. c. 19. Ubi omnes
gratiæ expectativæ abrogantur, &
inferioribus Papæ collatoribus pro-
hibentur, ne per illas occasio detur
mortem alteri machinandi aut de-
siderandi. Ex quo Trid. decreto
colligit S. Congregatio Cardina-
lium, non posse Capitula Ecclesia-
rum, Canonicos supernumerarios
creare super futura sive vacatura
Præbenda. Quod tamen monet
Laym. lib. 4. tr. 2. c. 10. in omnibus
Ecclesiis non esse receptum, ac
proinde eum, qui in canoniam as-
sumptus est, cum promissione præ-
bendæ, posse eam oblatâ occasione
exigere, *juxta C. relatum de Præ-
bend.* non quidem vi promissionis
præcisè, cum potestas promittendi
beneficium nondum vacans resi-
deat penes solum Pontificem, sed
propter obtentam canoniam, sive
jus exercendi sacras functiones Ca-
nonico competentes. Nam hæc sa-
cta munia exercenti, oblatâ occa-
sione

ventionis.
Estne ulli
licitum
præter Papã
dare certæ
personæ
gratiam ex-
spectativam
ad benefici-
um nondũ
vacans.
Poteruntne
Capitula
creare Ca-
nonicos su-
pernume-
rarios super
vacatura
Præbenda.

Quid circa
beneficium
vacaturum
liceat Lega-
to à latere.

Quid sit
conferre
jure con-
cursus.

In concursu
Papæ cum
alio inferi-
ore Colla-
tore, cujus
collatio est
habenda
rati.

sione, de jure præbenda debetur,
Vid. cit. cap. dilectus de Prab. Pote-
rit quidem Legatus à latere bene-
ficium vacaturum reservare suæ
collationi etiam pro certa persona,
quia per dictam reservationem ni-
hil juris acquiritur illi personæ,
cùm Legatus mutando mentem
alteri beneficium conferre possit.
Attamen nequit alteri dare jus ad
beneficium vacaturum, *juxta C. cum dilectus de jure Patron.* Vide
Laym l. c. Secundò jure concursus.
Pontifex enim concurrit cum quo-
libet collatore in potestate & ju-
risdictione, idque in gradu potesta-
tis tam excellenti, ut beneficia va-
cantia, nullâ etiam interveniente
negligentiâ inferioris collatoris,
ipse conferre possit. Unde licet Papa
inferioribus collatoribus potesta-
tem conferendi beneficia concesserit,
attamen majorem sibi semper
reservavit, *juxta C. dudum §. nos igitur de electione in 6.* Datur igitur
inter Papam & reliquos Colla-
tores locus præventioni; ita ut
quando Pontifex cum alio inferio-
ri collatore concurrit, illius, qui
prior, & alterum præveniendo bene-
ficiû contulit, collatio rata habeatur:
in dubio, cujus collatio prior
fuerit,

fuerit
Si ne
cui à
latio
mine
C. si
tand
dub.
præ
tand
inde
refer
dictu
relict
tio ju
nini
aliud
riore
ob q
tur,
Pont
tellig
aut e
tutur
pro E
lari
hisce
les,
nefic
feran
prox
com

fuerit, standum est pro possidente. Si neuter possideat, ille præteretur, cui à Pontifice, ejusve Legato collatio beneficii facta est propter eminentiam personæ conferentis: *C. si à Sede de Præbend in 6.* Notandum hic ex *Lessio lib. 2. cap. 34. dub. 10* Pontificem ratiùs uti jure præventionis & concursus ad vitandam confusionem & lites, quæ inde oriri possent, & idcirco sibi reservasse certos menses, ut suprâ dictum, quibus confert, reliquis relictis ordinario collatori. Tertiò jure devolutionis, quando nimirum propter negligentiam, aliudve delictum à collatore inferiori; aut electoribus commissum, ob quod jure suo eâ vice privatur, jus conferendi devolvitur ad Pontificem. Per negligentiam intellige voluntariam collationis, aut electionis dilationem ultra statutum à jure tempus. Sunt autem pro Episcopatu & Prælatura regulari tres, pro reliquis beneficiis hîsce interioribus statuti sex menses, idque ob eam causam, ne beneficia diu vacantia damnum afferant Ecclesiæ & noceant saluti proximi. Et hi quidem menses computandi sunt, si legitimum

Quæ beneficia jure devolutionis spectant ad Papam.

impedimentum non interveniat, à die cognitæ vacationis; nam legitime impedito, vel vacationem ignorantem, non currit tempus à jure præfixum. *Vid. c. 2. & 5. de concess. præb. & c. 41. de elect.* In dubio habitæ notitiæ de beneficio vacante incumbit collatori onus probandi, se non habuisse, alioquin præsumitur habuisse, *Barbos. de offic. Episc. alleg. 56.* nomine delicti accipe quemvis culpabilem defectum ex quo collatio vel electio ipso jure est irrita, ut si beneficium indigno scienter conferatur, aut indignus scienter eligatur, aut si substantialis forma electionis non servetur, &c. Jure devolutionis spectat ad Pontificem: Primò Episcopatus Ecclesiæ Cathedralis, si Canonici indignum scienter eligant, *C. quanquam de elect. in 6.* Quòd si tamen pars Canonorum licet minor huic electioni contradicat, manebit penes ipsos licet pauciores jus eligendi, *c. gratum de postul. prælat. & universim juxta Abb. in cap. cum in cunctis, § Clerici in 5.* Totum jus manet penes habiles, si plures è Capitulo sint inhabiles ob excommunicationem, suspensionem, &c. Secundò beneficia,

quæ

quæ Episcopus exemptus negligit conferre. *Abb. in c. 2. de concess. Præbend.* Demum omnia alia beneficia, quæ jure devolutionis ad inferiores Papâ Collatores, gradatim ascendendo ab inferiore ad superiorem, v. g. ab Episcopo ad Archi-Episcopum pervenerunt, si hi ea intra statutum tempus conferre negligent: *Cit. c. 2. de concess. Præbend.*

Episcopalia sunt, quæ Episcopi conferre solent. Qualia primùm ex jure communi sunt omnia beneficia suæ Diœcesis, quia ipse est princeps & moderator Sacrorum in sua Diœcesi, ac proinde illius est Ecclesiarum Ministros constituere, & sacra officia conferre. Verùm hæc potestas jure novo per concordata Germaniæ, & regulas Cancell. eousque limitata est, ut solum alternis mensibus, nimirum: Februario, Aprili, Junio, Augusto, Octobri, Decembri, exceptis majoribus dignitatibus post Episcopatum, in Cathedralibus, & Principalibus, in Collegiatis Ecclesiis, ut suprâ dictum, reliqua beneficia suæ Diœcesis conferre possit: nisi ex privilegio, statuto, consuetudine, aut legitima præscriptione jus

Quæ dicitur
tur benefi-
cia Episco-
palia.

Episcoporum
potestas ei
ca beneficia
suæ Diœce-
sis quomo-
do limitata
sit.

t, à
egi-
ni-
jure
cess.
ha-
ante
an-
esu-
fic.
ac-
tum
ju-
adi-
adi-
ub-
ser-
spe-
co-
Ca-
ant,
uod
icet
cat,
cio-
stul.
b. in
n. s.
iles,
oiles
en-
icia,
quæ

conferendi beneficia Diocesana aliis competat, v. g. Capitulo, Decano, Præposito, Abbati, aut alteri Ecclesiastico, *v. Less. lib. 2. c. 34.*

An Episcopus possit conferre beneficia Cathedralia sine consilio aut consensu Capituli: & quantum in hoc casu valeat suffragium Episcopi.

dub. 10. Et quidem in collatione beneficiorum Cathedralium, ut sit valida, adhibendum est consilium, imò etiam probabiliter consensus Capituli, nisi legitimè præscripta consuetudo, aut privilegium aliud fieri permittat. *C. novit. & C. ea noscitur, de his, quæ fiunt à Prælatiis,* cum enim Episcopus cum Capitulo unum corpus constituat, congruum omninò est, ut membra cum capite concurrant ad collationem beneficiorum, præsertim, si ex communibus bonis fundata sint, quod in dubio tactum fuisse præsumitur, *Azor p. 2. lib. 6. c. 25. q. 9.* In eo autem casu suffragium Episcopi æquivalet voci totius Capituli, vel majoris partis illius. *Garc. p. 5. cap. 41.* Adhæc ut valeat collatio Episcopalis quorumcunque beneficiorum suæ Diocesis, ex recepta consuetudine necesse est, ut non existat in curia Romana, sive Romæ non commoretur, adeoque ut validè conferat, inde exeundum ipsi erit. Quia ut olim Proconsul *juxta l. ult. §. de officio Procons.*

Episcopus Romæ existens poteritne conferre beneficium.

Pr
im
ter
ste
ne
li.
ru
Ep
pri
lai
int
tat
ren
pat
ali
no
sub
re
tul
Cle
Pro
sup
Stu
dat
pol
Pat
for
Pap
neg
rò
dic
tan

Procons. urbem ingressus deponit imperium, sic etiam Episcopus. Poterit tamen in aliena Diocesi existens ea conferre, quia collatio beneficiorum fit sine strepitu iudiciali. Deinde Episcopalia sunt, quorum collatio jure devolutionis ad Episcopum spectat, qualia sunt imprimis patronata, ad quæ patronus laicus intra quatuor, Ecclesiasticus intra sex menses neminem præsentat. *C. quoniam de jure patronat.* Item omnia alia beneficia Episcopatu inferiora, quæ Capitulum aut alius Prælatus vel Ecclesiasticus non exemptus, hoc est, Episcopo subjectus, tempore statuto conferre neglexit, aut indigno contulit. *C. cum in cunctis ff. Clerici, Clem. un. de supplenda negligentia Prælat.* Quod si ipse Episcopus non suppleat negligentiam, aut defectum inferioris, fit devolutio gradatim ad superiorem, v.g. Metropolitanum, inde ad Primate[m] sive Patriarcham, cui Metropolitanus fortè subjectus est; ac demum ad Papam. Imò Episcopatus propter negligentiam eligentium, non verò ob delictum illorum, ut suprà dictum, devolvitur ad Metropolitanum, & Archi-Episcopatus ad

Quæ jure devolutionis spectent ad Episcopum.

An & in
quibus be-
neficiis Le-
gatus à la-
tere con-
currat cum
Episcopo.

Primatem, ita ut potestas conferen-
di ad eum semper devolvatur, qui
proximè præesse cognoscitur. *C.
ne pro defectu, de elect.* In hac pote-
state conferendi beneficia Diocæ-
sana concurrat cum Episcopis Le-
gatus à latere in Provinciis sibi
subjectis, ita ut inter illos sit locus
præventioni. *C. si à Sede de Prab.
in 6.* idque etiam in beneficiis, quæ
sunt juris Patronatûs Ecclesiastici.
C. dilectus, de officio Legati. Non
verò quæ sunt juris Patronatûs lai-
corum, nisi sint devoluta ad Epi-
scopum propter negligentiam Pa-
troni laici. *Gloss in Clem per litteras
ver. Apostolicis, de Prab.* Neq; con-
currat cum Episcopis in beneficiis
Diocæsanis tam sæcularibus, quàm
regularibus, ad ipsos devolutis, ob
negligentiam Prælati regularis qui
illa intra sex menses conferre ne-
glexit, quia Episcopus habet specia-
lem delegationem, *juxta Clem.
un. de supplend. negligentia Prælat.*
cui non derogat delegatio gene-
ralis Legati de latere, *Reduffus in
praxitit. de devolut. n. 38.* Dicto
Legato ultra potestatem Episcopa-
lem insuper concessum est confer-
re beneficia devoluta ad Papam,
modò huic specialiter non sint re-
servata: Item ea, quæ exempti in
provin-

provinciis, ad quas mittitur, conferre possunt, quia in hos habet jurisdictionem, *C. x. de verb. significatione in 6.* unde etiam Episcoporum & Abbatum exemptorum electionem confirmare, & his in Episcopos electis deferendi monasterium suum, licentiam dare potest. *C. si Abbatem, de elect in 6.* Alii Nuntii Apostolici sine speciali mandato sive commissione beneficia conferre nequeunt, nisi mittantur cum potestate Legati à latere.

Garc. p. 5. c. 3. n. 81. Similiter Capitulum Sede Episcopali vacante non potest conferre beneficia libera, quorum collatio ad solum Episcopum spectat, *Gloss. in cap. his, qua de major. & obed.* quia sunt voluntariae gratiae & donationes, Episcopis vi dignitatis & muneris competentes, de quibus Capitulum disponere non debet. Poterit tamen in bonum Ecclesiae, ejusmodi beneficium in commendam ad sex menses, & si interim Episcopus non eligatur & confirmetur, tempus prorogare, *Rebuffus i. praxi, p. 1. tit. de devolution. n. 77.* Quòd si libera collatio beneficii ad Episcopum & Capitulum communi jure pertineat, potest Capitulum Sede

Quid Capitulum Sede Episcopali vacante possit circa beneficia.

vacante, illud conferre. *C. un. ne Sede vacante. in 6.* Dixi libera, quia patronata potest conferre, & à patronis præsentatos ad beneficia instituere, *C. 1. de instit. in 6.* Electos quoque confirmare, vel ob justam causam rejicere. *C. cum olim, de major. & obed.* recipere quoque resignationem beneficii, quæ fit causâ permutationis, non verò liberam *Garc. p. 5. c. 7. n. 75.* Quæ omnia Capitulis idcirco indulgentur, ne ex defectu superioris sive Episcopi varia incommoda Ecclesiæ generentur. Adde, quòd Capitulum Sede vacante, si pauca exceperis, de quibus *Vid. Laym. lib. 1. tit. 4. c. 7. ff. 4.* succedat Episcopo in omnem jurisdictionem, tam voluntariam, quàm contentiosam, quæ Episcopis competit jure ordinario, non vero speciali. *V. cit. c. his, quæ, n. 3. de major.* Per jurisdictionem voluntariam intelliges, quæ in volentes, per contentiosam, quæ in nolentes & invitos exercetur. Dixi, si pauca, &c. Non enim potest Capitulum sine Pontificis autoritate alienare bona Ecclesiæ immobilia vel etiam mobilia, quæ servando servari possunt hoc est, quæ asservata intra longum

gum

gum tempus non corrumpuntur, qualia sunt v.g. vasa aurea, argentea, gemmæ, &c. Nec à die vacationis intra annum, ubi Trid. receptum est, cuiquam dare licentiam ordinandi, aut ulli litteras dimissorias, praterquam illi, qui occasione Ecclesiastici beneficij accepti aut accipiendi arctatus est, &c. *V. Laym. l. c.* Diceris autem arctari beneficio, quando vel actu ob-
tines beneficium, quod requirit ministerium personale, ratione cuius de jure, consuetudine, statuto vel fundatione teneris ad procurandum tui ulteriorem promotionem sive ordinationem intra annum: aut si habes jus, vel vocatus es ad aliquod beneficium vacans v. g. Capellaniam, quæ actu requirit certum ordinem, quo cares: *Barb. in Trid. sess. 7. c. 10.* Denique nec Vicarius Generalis Episcopi, quamvis generale mandatum, hoc est, generalem commissionem habeat eorum, quæ Episcopi sunt, non potest conferre beneficia ab Episcopo liberè conferenda, nisi hoc ipsi specialiter commissum sit. *C. fin. de offic. vic. in 6.* Quia cui bonorum alienorum administratio etiam libera

Explicatur, quid sit arctari beneficio.

Quid Vicarius Generalis Episcopi possit circa beneficia Episcopalia.

commissa est, regulariter ex illis
 donationes facere non potest. Un-
 de neque sine speciali commissio-
 ne quemquam presentare potest
 ad beneficium, cuius Episcopus
 patronus est. Nam libera collatio
 beneficii & presentatio ad illud,
 veniunt nomine gratiæ & dona-
 tionis. Poterit tamen instituere
 presentatos, confirmare electos,
 quia hi actus cum ex iustitia, vi cu-
 ræ Episcopalis omnibus debean-
 tur, non egent speciali commissione.
 Cum his non pugnat, quin Episco-
 pus speciali mandato sive com-
 missione, vel etiam generali, cum
 libera, ut vocant, id est, cum libera
 & plena potestate id agendi, quod
 ipse Dominus, hoc est, Episcopus,
 potest, Vicario dare facultatem
 conferendi beneficia, & alias me-
 ras gratias nomine ipsius Episcopi.
 Quod attinet Collegium Cardi-
 naliū, hoc Sede vacante jus con-
 ferendi beneficia non habet, nec
 ullam jurisdictionem in univer-
 salem Ecclesiam. *Clem. c. 2. de elect.*
& ubi periculum, de elect. in 6. in
 quo præcipitur, ut Cardinales ex-
 actis decem diebus à morte Pon-
 tificis sollicitè ac sedulò novum
 Ecclesiæ Pastorem eligant, & nulli
 alteri

Quid possit
 Collegium
 Cardinaliū
 Sede va-
 cante.

alteri negotio se immisceant, nisi
urgens necessitas, ob quam Eccle-
sia ab imminente gravi periculo
defendenda foret, aliud exigeret.

Laicis & secularibus ne quidem per
ullam consuetudinem aut præscri-
ptionem absque peculiari privile-
gio vel sufficienti præscriptione fa-
ctæ commissionis aut dati privile-
gii, jus conferendi beneficia com-
petere potest. Sunt enim incapaces
potestatis spiritualis, qui autem est
incapax possidendi jus spirituale
sive Ecclesiasticum, etiam est inca-
pax præscribendi. Quia sine posses-
sione præscriptio non procedit.

Reg. 3. Vid. Laym. lib. 3. tr. 1. c. 8.
in 6.

An laicis
possit com-
petere jus
conferendi
beneficia.

CAPUT IV.

*Alia beneficia sunt conferenda di-
gniori, alia saltem digno.*

EX parte subjecti sive recipien-
tis beneficium, quædam sunt
necessariò conferenda digniori,
quædam saltem digno. Pro qua di-
visione plenius intelligenda, no-

C 5 tandum

Assignantur tantum est, in promovendis ad beneficia requiri sequentia. Primo, ut sint nati legitimo toro, aut certe à summo Pontifice, aliòve habente potestatem ad hoc, legitimati, vel dispensati, *c. 1. de filiis Presbyter. in 6.* Habet autem hodieum praxis Curia Romanæ, teste *Garcia, p. 7. c. 4.* ut cum illegitimis dispensetur ad quævis beneficia, præter dignitates & canonicatus in Cathedralibus & principalem in Collegiata dignitatem. Neque hoc ipso, quod quis dispensatus est ad beneficia simpliciter, censetur dispensatus ad curata, utpote quæ majorem habilitatem requirunt. *Laym. lib. 4. tr. 2. c. 14.* statuit adhuc *Trid. Sess. 25. de reform.* ad arcendam turpem memoriam paternæ incontinentiæ à locis Deo sacratis: ne filii Clericorum, qui ex legitimo toro nati non sunt (quod etiam intellige de eorundem filiis ante Clericatum ex fornicatione natis, prout docet *Garcias p. 7. c. 3. ex declarat. Cardin.*) in Ecclesiis, ubi eorum Patres beneficium habent, aut habuerunt, quodeunque etiam dissimile beneficium obtinere, vel in dictis Ecclesiis quoquo modo ministrare (subintellige ex officio

An filii illegitimi possint habere beneficium &c. in ea Ecclesia, in qua patres beneficium habent, aut habuerunt.

officio & ob stipendium) aut pensiones ex fructibus beneficiorum, quæ parentes eorum obtinent, vel aliàs obtinuerunt, habere possint. Interim legitimi Clericorum filii non prohibentur cum patre in eadem Ecclesia beneficium aliquod obtinere. *Cad hoc de filiis Presbyter.*

Quamvis patri in eodem beneficio immediatè succedere non debeant, *C. constitutus, c. extranmissa.* ne in beneficiis hæreditaria successio sacris Canonibus semper odiosa, & patrum decretis contraria locum sortiatur. Nullo autem jure patri prohibitum est filio suo legitimo vel illegitimo mediatè vel immediatè in beneficio succedere; quamvis nequeat in Ecclesia, in qua filius ejus illegitimus, de facto beneficium obtinet, beneficiatus esse, cum hoc juxta mentem *Trid. l. c.* non parùm videatur repugnare puritati & sanctitati Ecclesiæ Dei. *V. Garc. p. 7. c. 3. 3. n. 30.*

Secundò ut habeant competentem ætatem, quæ jure antiquo pro simplicibus beneficiis erat septennium completum, jure autem novo *Trid. Sess. 23. c. 6. de reform.* Sunt anni 14. inchoati, nisi fortè in fundatione beneficii aliter cautum sit, nam

An filii legitimi patri immediatè in eodem beneficio succedere possint.

Quid si pater succedat filio in beneficio.

2. Debet habere competentem ætatem à jure requisitam. Assignantur anni à jure huic statuti.

huic standum erit. Prout docet *Sa. verb. benefic. ex declaratione Cardinalium*. Ad Canonicatum Ecclesie Cathedralis *juxta Trid. Sess. 24. c. 12.* requiritur ætas necessaria ad sacrum Ordinem Canonicatui annexum, qui ex decreto ejusdem Concilii saltem Subdiaconatus esse debet; verum hoc non videtur ubique esse receptum, cum in plerisque Germaniæ Ecclesiis tam Collegiatis, quam Cathedralibus, dictus Ordo non requiratur; nisi ad hoc, ut sint capaces vocis activæ in Capitulo, *Clem 2 de atat. & qualitat.* circa quæ rectè monet *Laym l. c. cap. 19.* attendenda esse specialia Ecclesie statuta, consuetudines & privilegia Ad dignitates & personatus curam non habentia anni 22. *Trid. l. c.* & quidè completi. *Less lib 2. c. 34. dub 20. cum communi,* ad curata 25. inchoati, *Trid. Sess. 24. c. 12* ad Episcopatum 30. completi, *Sess. 24. c. 2. De reformat.* In ætate à jure requisita non dispensat Episcopus, poterit in illa, quæ requiritur vi statuti Capitularis, quia Capitulo superior est. Collatio facta ante ætatem sine dispensatione invalida est, *c. 14. de elect. in 6.* Tertio ut sint Clerici, sive

An in his
possit dispē-
sare Episcopus,
& utrū
collatio sit
valida sine
dispensatione:
3. Ut sit
Clericus.

sive primâ tonsurâ insigniti, *c. cum adeo, de rescriptis*, estque communis DD. sententia. Quod si beneficium aliquod certum Ordinem sacrum ex fundatione, consuetudine, &c. requirat v.g. Sacerdotium, Diaconatum, &c. (quæ etiam ab Ordine, quem exigunt Sacerdotalia, aut Diaconalia, dici solent) non est necesse illum Ordinem actu habere, sed sufficit, si beneficiatus intra annum, julto impedimento cessante, cum sibi comparet, *Cl. m. 2. de atat. & qualis*. Nisi fortè fundatio dicat: beneficium conferatur Sacerdoti, &c. aut caveat, ut nulli alteri conferatur, nisi, qui actu Sacerdos est, &c. *Videri potest Palanus tract. 13. di p. 1. p. 6. & alii*. Excipere Episcopum, qui actu Subdiaconus esse debet, *c. à multis, de atat. & qualitat.* Nec solet censei beneficium, sive Capellania Sacerdotalis, pro qua fundator solùm exigat certum Missarum numerum, aut ut beneficiatus toties sacrificet, nisi aliundè constet, voluisse fundatorem dictas Missas fieri per ipsum beneficiatum. *Sa. verb. benefici n. 28. Pal. &c.* Adeoque poterit conferri cuicumque capaci beneficii simplicis, qui deinde Missas

Quid si beneficium certum ordinem requirat.

An censei debeat beneficium Sacerdotale cujus fundator solùm exigat certum numerum Missarum, aut ut beneficiatus toties sacrificet.

fas per Vicarium celebrari curet.
 Ad dignoscendum, quando bene-
 ficium ex fundatione dicitur Sa-
 cerdotale, utrum ille, qui nomi-
 natur ad ejusmodi beneficium, actu
 Sacerdos esse debeat, *Azor. p. 20*
lib. 7. c. 24. statuit hanc regulam:
 Si fundatio est Patroni laici, requi-
 ritur, ut sit Sacerdos, quo tempore
 à Patrono nominatur; at si fun-
 datio est vel statuto vel consuetu-
 dine facta ab aliquo Clerico, aut
 Ecclesia, sufficit, ut quando nomi-
 natur, aut eligitur, eum ætatis an-
 num habeat, ut spatium unius anni
 Sacerdos fieri possit. Quæ regula
 videtur, nisi prudenti præsumptio-
 ne, quâ præsumimus, fundatio-
 nem, quam Clericus aut Ecclesia
 fecit, esse factam conformiter *cit.*
Clem. 2. de atar. & qualis. cui præ-
 sumptioni non tam facile videtur
 esse locus in fundatione Patroni
 laici, utpote qui passim minus
 gnarus esse solet juris Canonici.
 Unde in hujus fundatione tō Sa-
 cerdotale strictè & omninò propriè
 accipiendum erit. Quartò ut sint
 cælibes, nam collatio facta conju-
 gato est irrita, prout colligi potest
 ex *Trid. Sess. 22. c. 4.* Poterit ta-
 men ille, qui duxit unicam, eam-
 que

4. Debet
 esse cælebs.

Quid si post
 matrimonium

que virginem, si consentiente uxore castitatem voveat, ad beneficium admitti, c. 2. de Clericis & Injurg. sed in hoc casu, si uxor sit juvenis, ad religionem transibit, si provector, saltem in saeculo castitatem vovebit, ut docet Gloss. ibid. ex eap. cum scis. Quintò, ut habeant intentionem live voluntatem vivendi in statu Ecclesiastico, & admittendi Ordines beneficio annexos. Non enim congruit illis dari beneficiũ, quibus non est animus se ministro Ecclesie mancipandi, sufficit tamen hanc voluntatem eateius esse conditionatam, ut nolit à proposito suo resilire, nisi iusta aliqua eius mutandi causa interveniat, v. g. nisi melior aliqua conditio in saeculo sese obtulerit, &c. quia non est mens Ecclesie ita obligare quemquam ad statum Ecclesiasticum, ut eum ob justam causam deserere non possit. Proinde qui admittit beneficium eo solùm animo, ut illius fructus percipiat usque ad absoluta studia, aut pingue repertum matrimonium, peccat graviter, nec potest beneficium retinere. Quia decipit Ecclesiam in re gravi, non tamen tenebitur ad restitutionem fructuum, modò officio

initum consentiente uxore castitatem voveat.

5. Deber habere intentionem vivendi in statu Ecclesiastico, & recipiendi Ordines beneficio annexos. Hæc intentio qualiter possit esse conditionata.

Quid si beneficium admittat, eo solùm animo, ut fructus percipiat usque ad studia absoluta, &c.

cio

cio suo satisfecerit saltem per Vi-
 carium : quia nullibi id à jure po-
 sitivo statutum est, nec obligatur
 jure naturali, quia muneri suo sa-
 tisfecit. *V. Less. lib. 2 c. 34. dub. 26.*
 Verùm hæc Lessii sententia videtur
 potissimum intelligenda de bene-
 ficio, cui est annexa obligatio intra
 certum tempus suscipiendi sacrum
 aliquem Ordinem, nam *Laym l. c.*
cap. 14. cum Nav Vasq. &c. non
 audet illum damnare peccati mor-
 talis, qui beneficium simplex, cui
 sacer Ordo nullus annexus est,
 prædictâ intentione admittit; si in-
 terim, dum beneficium obtinet, de-
 bitum officium Ecclesiæ præstet.
 Quia jura permittunt ejusmodi be-
 neficiato libertatem redeundi ad
 sæculum & nuptias celebrandi. *C.*
Ioannes, c. diversis de Clericis con-
jugat. &c. Proinde si hoc ab initio
 intendit, Ecclesiam minime dece-
 pit. Quia tamen hoc cedit in ali-
 quod Ecclesiæ detrimentum, quæ
 hac ratione idoneis ministris or-
 batur, quos longo tempore aluit, à
 veniali culpa excusari vix poterit,
 quamvis *Garc. part. 3. c. 4.* ab om-
 ni culpa excuset, præsertim cum
 sciente & consentiente Ecclesiâ fiat.
 Qui autem admittit beneficium
 paro-

Aut admittit

par
 int
 lūn
 rest
 run
 obl
 tra
 mo
 tion
 obt
 de
 me
 Sac
 cor
 au
 on
 & p
 fici
 hab
 Qu
 ful
 an
 luc
 me
 nel
 nu
 ber
 ull
 ctu
 fit
 int
 ad

parochiale sine animo Sacerdotii intra annum suscipiendi, non solum peccat graviter, sed etiam ad restitutionem fructuum perceptorum tenetur: ad quam tamen non obligatur, si voluntate mutata intra annum ad Sacerdotium promotus fuerit, vel certe dispensationem quoad tempus Sacerdotii obtinuerit, *C. commissæ, §. caterum de elect. in 6.* Quia Ecclesia hujusmodi beneficium Clerico nondum Sacerdoti cum hoc tacito pacto confert, ut sit obligatus intra annum Sacerdotium suscipere sub onere restituendi perceptos fructus & poenâ ipso jure amittendi beneficium, seque ad illud reddendi inhabilem, *juxta cit. C. commissæ.* Quod si ab initio admittat animo suscipiendi Sacerdotium, sed intra annum hanc voluntatem mutet, lucrabitur omnes fructus, dummodo per idoneum Vicarium, muneris suo satisfecerit, quia per illam mutationem animi non amittit beneficium ante acceptatum, nec ullum jus statuit amissionem fructuum. Nam in *C. commissæ* solum fit mentio de illo, qui ab initio non intendebat Sacerdotium suscipere, adeoque hæc constitutio utpote odiosa,

rat Parochiam sine voluntate suscipiendi Sacerdotiū intra annū. Vel animo mutato intra annum Sacerdotiū accipiat:

Vel habitū ab initio voluntatem suscipiendi Sacerdotiū intra annū mutet

6. Non debet esse ullâ censurâ irregularis. odiosa, non est extendenda ad casum diversum, præsertim minus culpabilem, *Less l. c. Sexto*, non debent esse ullâ censurâ irretiti aut irregulares, quia collatio tali facta est irrita: *Vid. diversos Canones ab authoribus passim citatos.*

Excommunicatio minor quantum impediatur.

7. Debet esse bonæ vitæ.

Probitatis magna ratio habenda est in collatione beneficiorum.

Probabile tamen est collationem factam excommunicato excommunicatione minore non ipso facto esse irritam, sed irritandam, ut patet *ex cap. si celebrat, de Clerico excommunicato*. Septimò, ut sint probæ vitæ ac morum, ita ut non sint dediti vel obnoxii gravibus peccatis, nec infames. Nam Ecclesiæ ministri debent esse ejusmodi, ut conformiter vitæ ac doctrinæ Christi viventes, alios salutaribus monitis, vitæ exemplis, sanctis precibus ad pietatem promoveant. Et certè in conferendis beneficiis probitatis vel maximè ratio habenda est, cum ex hujus neglectu ingentia Ecclesiæ damna profecta fuerint: nam sicut ille, qui improbus est, tametsi sufficientem habeat eruditionem, suo pessimo exëplo maximè nocet Ecclesiæ, ita qui probus est suo exëplo plus proderit, doctrinâ & cõcionâ di gratiâ mediocri, quâ aliis magnâ, si vitæ exëpla defuerint. Præterquã quòd hic sollicitè curabit suppleri per

peral
non p
tio fa
ipso j
anne
taten
bente
de ex
cient
quæ
ritè c
qua j
nato
ad qu
debe
ut se
latie
est in
mun
mun
præf
bene
hæc
stitu
rece
quis
dign
ob a
grav
tiam
prob
tias

per alios, quæ per se commodè fieri non posse advertet. Interim collatio facta homini criminoso, non est ipso jure irrita, nisi crimen habeat annexam censuram vel irregularitatem. Est tamen irritanda ab habente potestatem, *C. inter dilectos, de excessu, pralat.* Debent esse sufficienti scientiâ instructi, hoc est, eâ, quæ ad munus beneficio annexum ritè obeundum, est necessaria: de qua judicabit Episcopus & Examinatores, quia nemo sine examine ad quodcunq; beneficium admitti debet, *juxta Trid. sess. 7. c. 13.* ita ut *sess. 25. c. 9.* reddat irritam collationem, quæ facta est ab eo, qui est inferior Episcopo, nisi legitimum examen præcesserit. Eximuntur tamen ab hoc examine præsentati ab universitatibus ad beneficia non parochialia. Verùm hæc quamvis prudentissimè constituta, non videntur ubique esse recepta. Atque ex his facilè patet, quis dicendus sit dignior, & quis dignus. Is enim erit dignior, qui ob ætatis maturitatem, morum gravitatem, longiorem experientiam, majorem scientiam, & vitæ probitatem, aliasque circumstantias v. g. nobilitatem, potentiam, fidelitatem, &c.

Quid si collatio fieret homini criminoso.

8. Debet effici se instructo sufficienti & necessariâ scientiâ ad munia beneficii ritè obeunda.

Hæc in omnibus beneficiatis exploranda est per legitimum examen in iis locis, in quibus constitutio Tridentini recepta est.

His præmissis explicatur, quis dicendus sit dignior.

fidelitatem, prudentiam, &c. spe-
 ratur multò meliùs functurus offi-
 cio suo, & Ecclesiæ magis profu-
 turus quàm alii: unde non is sem-
 per est dignior, qui est doctior &
 sanctior, sed qui omnibus confide-
 ratis putatur meliùs officio suo
 satisfacturus, & Ecclesiæ futurus
 utilior. Dignus autem is erit, qui
 omnibus consideratis eam habet
 scientiam & vitæ probitatem, a-
 liásque requisitas qualitates, ut suo
 munere bene functurus & Eccle-
 siæ suo servitio profuturus esse
 credatur. Potest is quoque inter-
 dum censeri dignus, nisi aliunde
 quid obster, de quo manifesta spes
 est, fore, ut intra breve tempus
 scientiam, morúmque probitatem
 suo beneficio competentem sibi
 comparet. Patet ex praxi diversa-
 rum Ecclesiarum, in quibus studio-
 sis adolescentibus, imò ubi Tri-
 dentinum non est receptum, pue-
 ris post expletum septennium,
 nondum ad munia Ecclesiastica
 idoneis, Canonicatus, aliáve be-
 neficia simplicia conferuntur. De
 qua idoneitate tam Collatori, quàm
 Patrono debet positivè constare
 non quidem certâ scientiâ, sed
 probabili & prudenti, ac pro rei
 ma-

Item quis
 dicendus
 dignus.

mag
 to ju
 conf
 neur
 sent
 indig
 trim
 ri po
 nitas
 datic
 mov
 rita
 tuen
 niqu
 suan
 ratio
 rant
 men
 utilis
 cturu
 dupl
 lum
 mor
 dign
 vitat
 proh
 mod
 dund
 ad g
 bene
 niat
 bene

magnitudine magis vel minus certo iudicio, ita ut merito possint confidere, esse, aut futurum idoneum, quem instituunt aut presentant, ne beneficia conferantur indignis cum maximo Ecclesie detrimento. Non igitur hic spectari possunt aut debent consanguinitas, privata amicitia, commendatio potentium, accepta à promovendo diversa servitia, sed merita & qualitates eorum, qui instituendi aut presentandi sunt. De-
 Quis deniq;
 nique indignus est, qui ad munus ^{dicendus}
 suum peragendum ineptus est ^{indignus.}
 ratione infamiae, pravae vitae, ignorantiae, morbi vel similis impedimenti, aut creditur non futurus utilis Ecclesie, nec officio satisfacturus. His prænотatis, factaque
 duplici suppositione: Primò nulla beneficium absque peccato
 mortali indigno conferri posse, si ^{Poterime}
 dignus haberi possit. Patet ex gra- ^{indigno}
 vitate poenarum, sub quibus id ^{conferri}
 prohibitum, & gravissimis incom- ^{beneficium.}
 modis, quae hinc in Ecclesiam redundant. Interim non est illicitum ad graviora mala arcenda v. g. ne beneficium ad Hæreticos deveniat vel alios magis indignos, &c. beneficium indigno conferre, qui

tamen in hoc casu obligabitur, ut
quamprimum se idoneum & di-
gnum reddat, subque officio satisfaciat
rum per se tum alios,
quantum commodè fieri potest.

Quia ex justitia tenetur præstare
officium suum, adeoque se illi red-
dere idoneum, quantum potest,
alioquin ad fructuum restituti-
onem obligabitur, *Vid. Less. l. c.*
dub. 12. Secundò, collationem cu-

Collatio
beneficii
facta digno,
præterito
digniore, an
subsistat in
foro exter-
no.

Assignantur
beneficia
necessariò
conferenda
digniori.
Hujus ge-
neris sunt
curata.

Item quæ
habent an-
nexam juris

juscunq; beneficii factam digno
præterito digniore in foro exter-
no (de interno alia est ratio) subsi-
stere, eamque ex hoc capite irritari
non posse. *Trid. Sess. 7. cap. 3. de*
reform. His inquam præmissis be-
neficia necessariò conferenda di-
gniori sunt, imprimis beneficia cu-
rata, ita ut in his relinquere digni-
orem sit peccatum mortale, *Trid.*
Sess. 24. c. 1. & c. 18. de reform.
quia omittens digniorem, sive eli-
gat, postulet, aut præsentet, facit
contra fidelitatem, quam debet
Ecclesiæ ex officio, idque in re gra-
vis momenti, dum ipsam privat
ingenti bono, quod tenebatur pro-
curare eligendo, &c. digniorem.
Deinde ex hac ipsa ratione sunt ea
beneficia, quæ habent annexam
jurisdictionem Ecclesiasticam vel
fun-

fund
men
Less
nala
cona
tus, I
Cano
adju
nanc
batic
nisi e
pter
ca pr
lem p
rari p
bene
conf
sente
prob
jus a
qui
gnio
exan
ipfi
hic c
conc
detur
aptic
quàn
bus
proc
gnio

functionem aliquam magni momenti in Ecclesia, qualia sunt *juxta* *Less. l. c. dub. 14.* (præter Cardinalatum, Episcopatum, Archidiaconatum, Parochiam,) Decanatus, Præpositura cum jurisdictione, Canonicatus vel Vicaria, habens adjunctum onus docendi, concionandi, confessiones excipiendi, Abbatia, Prioratus, &c. quamvis hæc nisi quæstio fiat de nomine, propter adjunctam, quam habent, circa proximum curam, & spiritua-lem potestatem, curatis annumerari possint. Tertio, quodcunque beneficium, quod per concursum confertur. Quia in concursu ex sententia communi & multum probabili habet dignior strictum jus ad beneficium: ita, ut si ille, qui manifestè & notabiliter dignior fuerit; non admittatur ad examen, vel à beneficio rejiciatur, ipsi fiat injuria. Intervenit enim hic quidam quasi contractus inter concurrentes & collatorem; ut ei detur beneficium, qui notabiliter aptior fuerit. Unde tam conferens, quàm ille, qui suasionem aut precibus sibi aut alteri minus digno procurat beneficium, omisso digniore, cui illud de jure debebatur, concursu

ditionem
Eucharisti-
cam, aut
functionem
magni mo-
menti.

Vel deniq;
quæ per
concursum
conferun-
tur.

Erítne obli-
gatio resti-
tutionis.
quando in
concursum

tene-

ant extra
illum, per-
sonæ verè
dignæ, præ-
terito di-
gniore,
confertur
beneficium.

tenetur ad restitutionem iudicio prudentis. *Dian. p. 3, tr. 5, ref. 110.* contrariam sententiam, quam tenet *Garc.* cum limitatione, excipiens beneficia Parochialia, in quibus digniori conceditur jus appellandi ab iniqua provisione, asserit quidem esse probabilem: non enim videtur collator aut patronus concursum instituens velle se obligare ex iustitia ad dandum beneficium; sed potius illud censetur donare per modum gratiæ & liberalis donationis. Verùm hoc est, quod alii Auctores passim negant. Nam etsi Collator aut Patronus forsan signatè & explicitè se nolit obligare ex iustitia; exercitè nihilominus & reipsâ obligatur ex iustitia, vi quasi contractus inter concurrentes & ipsos facti, vel, ut loquitur *Pal. tr. 13. disp. 2 p. 11. §. 4. n. 6.* ex promissione æquivalenter facta per indictum concursum. Unde *Dian. supracit. p. 4, tr. 4. Ref. 210.* prioris sententiæ, quam probabilem asseruerat, de nuò mentionem injiciens subjungit: *Sed tu ne discedas ab opinione affirmantium.* Non est autem obligatio restituendi, quoties extra concursum personæ verè idoneæ præte-

prat
nefic
que
clesi
lato
tatio
semp
dign
jus a
ister
hoc
que
ut de
dem
simu
pate
cüm
cere
dilig
gere
thor
in ca
nans
Nun
hanc
cium
qui p
quos
objec
de Sa
unde
nasci

præterito digniori, confertur beneficium. Quia neque Ecclesiæ, neque digniori fit injuria, non Ecclesiæ, hæc enim non intendit collatores & patronos sub onere restitutionis obligare ad procurandum semper majus bonum, non etiam digniori, qui non habet strictum jus ad beneficium, sed latum, consistens solum in majori aptitudine, hoc autem jus violare, per se loquendo, non est peccatum grave, ut docet *Less. l. c. cap. 14.* Et quidem in prædictis beneficiis dignissimum semper esse præficiendum; patet exemplo Christi, qui *Joan. 21.* cum Petrum Ecclesiæ vellet præficere, non tantum rogat, an ipsum diligeret; sed an plus cæteris diligeret: & aperte confirmatur auctoritate SS. Patrum. *D. Hieron. in cap. 1. Ad Tit.* justissimè damnans perversitatem sui temporis, *Nunc, inquit, cernimus, plurimos hanc rem (id est, electionem) beneficium facere; ut non quarant eos, qui possint plus Ecclesiæ prodesse; sed quos vel ipsi amant, vel quorum sunt obsequiis deliniri.* *S. Chrylost. lib. 3. de Sacerd.* Equidem non opinor, aliunde tam multas in Ecclesiâ turbas nasci, quàm ex Episcoporum & An-

D
sistitur

tistitum electionibus, casu potius ac temerè, quàm diligenter & accuratè factis Nam caput valentissimum esse oportet, &c. Quis ferat, inquit D August. Epist. 29. ad Hieron. eligi dicitur ad sedem honoris Ecclesia, contempto paupere instructiore, ac san-

Constitutio
Trident. de
beneficiis
curatis &c.
conferendis
per concur-
sum, quavis
ab omnibus
meritò reci-
pienda fo-
ret, non est
tamen ubi-
que rece-
pta.

Stiore? &c. Statuit Trid. sess 24. c. 18. admodum laudabiliter, ut beneficia curata, quæ libera sunt collationis aut patronatûs Ecclesiastici, non conferantur nisi per concursum & quidem illi, qui dignior iudicatus est, accurrentibus quibuscunque, etiamsi essent Doctores Theologiæ, præviè examinatis, nisi fortè Parochia dignitati aut Canoniatui accessoriè in perpetuum foret annexa, in hoc enim casu examen non fore necessarium declaravit Cong. Cardinali; alioquin tam necessarium, ut, nisi fiat juxta formam à Trid. præscriptam, ita statuente Pio V. in Bulla incipit *In conferendis beneficiis*; Collatio beneficii nulla sit & subreptitia. Verum quia hic modus conferendi beneficia non est ubique receptus, sicuti nec in hisce Germaniæ partibus, quamvis ab omnibus meritò recipiendus esset, hinc iis in locis collationes non sunt irritæ, quæ

quæ secundum formam Trid. non sunt factæ. Conferenda saltem digno sunt primò beneficia simplicia & non curata. Quia de his Trid. nihil meminit, quando curata tam sollicitè statuit, conferenda esse dignioribus. Adde, quòd summus Pontifex talia beneficia confert dignis absque concursu, neque beneficia ex natura rei sunt bona communia, concertantibus sive concurrentibus debita, sed Prælati commissa, ut conferantur dignis, qui licet non sint meliores, fructuosè nihilominus & utiliter Ecclesiæ servituri sunt. *Vid. Dian. p. 2. tr. 15. res 38. & alios contra alios*, qui volunt id saltem sine veniali fieri non posse. Quia omisso digniore Ecclesiæ saltem aliquod, licet non magnum detrimentum infertur. Adde, quòd beneficia ex mente Ecclesiæ & fundatorum secundariò sunt instituta, ut sint præmia virtutum & meritorum, contra quem finem agitur, cum aliquali digniorum injuria, si prætereantur. Secundò quæcunque beneficia etiam curata possunt conferri digno, omisso digniore in sequentibus casibus. Primò quando excessus inter con-

Assignantur beneficia conferenda saltem digno. Hujus generis sunt simplicia, & non curata.

Item beneficia etiam curata in casibus hæc expressis.

currentes non est notabilis, quia quod parum distat, nihil distare videtur. Secundò quando dignior est alienigena sive extraneus, dignus verò indigena, quia hic plerumque solet esse utilior & fidelior Ecclesiae, quàm extraneus, partim ob majorem erga suam Ecclesiam affectum, partim ob pleniorum rerum Ecclesiae, in qua educatus est, notitiam, & firmiorem denique, ac stabiliorem in eadem residentiam. Eademque ratio militat pro illis Clericis, qui sunt de gremio alicujus Ecclesiae. Unde *S. Thom. 2. 2. q. 63. a. 2. ad 4.* asserit, rectè id à jure statutum, ut ad praelaturam non eligatur, nisi qui est de gremio Ecclesiae, quia talis magis diligit Ecclesiam, in qua nutritus est, deumpro argumento *ex c. 17. Deuteronom. Non poteris alterius gentis regem facere, qui non sit frater tuus.* Item, pro consanguineis Episcoporum, qui ad dignitates & beneficia ejusdem Diocesis promoti, ob arctiorem cum Episcopo conjunctionem, faciliorem in occurrentibus difficultatibus ad eundem recursum, majorem quoque erga Episcopum & Ecclesiam sibi commissam fidelitatem,

tatem,

ratem, justè creduntur Ecclesiæ suæ futuri utiliores ; quamvis hic ab affectu carnali facillimè sese insinuante magnopere cavendum sit, ne fiat *propter Lazarum* , quod *propter Christum & ejus Ecclesiam* fieri oportebat. Tertio quando majore parte eligentium inclinante in minus dignum , prævides tuo te suffragio nil profuturum digniori, vel si neglecto ab aliis non modò digniore, sed etiam digno, prævides eligendum indignum. In utroque enim casu eligendo dignū, meliori, quo potes modo, consulis Ecclesiæ bono. Quarto si dignior variis implicitus negotiis, minus bono Ecclesiæ vacare possit , vel etiam minorem munium Ecclesiasticorum beneficio competentium experientiam habeat. Quia in his casibus dignus Ecclesiæ utilior futurus creditur. Quinto quando beneficium ex prima sui fundatione vel etiam consuetudine, statuto, ab Ecclesia acceptatis , conferendum est alicui ex certa familia, oppido, nobilitate, &c. (quæ idcirco patrimonialia beneficia vocari solent) quia Ecclesia hujusmodi collationem tacitè approbat. *Vid. Laym. l. c. cap. 15.* Et hac ratione

consuetudine introductum est, ut in diversis Ecclesiis Collegiatis & Cathedralibus, non nisi persone nobiles ad vacantes Canonicatus admittantur, cum tamen prima fundatio hoc non exigat: unde etiam olim à jure hoc non immerito reprobatum fuit, *c. 37. de prabend.* Quamvis dicto juri à Sede Apostolica de presenti gravibus utique ex causis derogatum videatur, cum à summo Pontifice hujusmodi beneficia, quorum collatio ad ipsum spectat, non nisi viris nobilibus conferantur. Sextò quando Patronus laicus presentat dignum, *Trid. sess. 24. c. 18.* Quia ipsi specialis hic favor aut privilegium ratione factæ foundationis conceditur. Ita *Dian. p. 2. tr. 15. res. 37.* (Qui cum *Ledes. & Bann.* hanc opinionem habet pro probabili:) aliique à *Dian.* citati authores. Cum enim *Trident. sess. 24. c. 28.* in Parochialibus juris Patronatus Ecclesiastici dicat, digniorem esse eligendum: Presentatum autem à Patrono laico examinandum, & si idoneus repertus fuerit, admittendum esse; non videtur velle arctare Patronum laicum ad presentandum digniorem. *Vnde neque*

nos,

nos, ut loquitur *Dian. l. c. illum arctare debemus* Interim contrariam sententiam tenet *Lug. de just. disp. 35. sect. 4. Sanchez. Consil. lib. 2. c. 1. dub. 5. Carden. dissertat. 13. c. 4.* & alii probati Authores, idque ex rationibus non levis momenti, asseruntque Patronum laicum obligatione juris naturalis teneri ad presentandum digniorem. Et quamvis Trid. nolit litem moveri Patrono, si presentet dignum, erit tamen ejusmodi Presentatio secundum cit. auct. in foro conscientiae illicita; tametsi in foro externo impugnari non possit. Septimò quando resignans resignat in personam dignam. Quia ex officio non incumbit Ecclesiae de digniore ministro providere, nec ipse, cum possideret beneficium, tenebatur plus facere, quam faceret idoneus, ut notat *Less. l. c. dub. 13.* Quia nemo obligatur ad officium suum modo perfectissimo obeundum. Unde non facit injuriam Ecclesiae, talem sibi substituendo, neque hic videtur locus posse esse concursus, quamvis id alii negent, cum pars parti suum jus transferat, & resignans conferat hoc resignatario, quod omninò suum, & ex nullo

jure alterius est. Unde collator poterit acquiescere resignationi factæ digno, relicto digniore, *Diam. p. 2. nr. 19. res. 41* ubi ex Aragonio allegat præxim etiam summi Pontificis. Sunt nihilominus pro opinione contraria diversi Authores, inter quos *Vasq. Sot. Card. dissert. cit. n. 45.* limitat quoque *Less. l. c.* priorem sententiam à se doctam in hæc verba: Quia multis si multò dignior se offerat, vel in promptu sit, charitas boni communis obligat, ut hic præferatur.

C A P U T VII.

Quadam sunt beneficia personalia residentiam requirentia, quadam hanc non requirentia.

EX parte ministerii Ecclesiastici personaliter, sive in persona propria à beneficiato, in Ecclesia præstandi, opportunam beneficii facies divisionem, in beneficia, quæ personalem residentiam requirunt, & in ea, quæ hanc non requirunt.

Explicatur, Hæc autem personalis residentia, quid sit residentia, & est assiduitas commorandi, sive sub-

substendi in loco beneficii propter quâ ratione
 servitium Ecclesiasticum persona aliqua
 liter explendum : quam licet de beneficia
 jure communi omnia omninò be- hanc non
 neficia exigant, beneficium enim exigant.
 datur propter officium à beneficia-
 to præstandum : Sunt tamen de fa-
 cto aliqua, quæ ex usu & consue-
 tudine, speciali jure aut privilegio
 personalem residentiam non re-
 quirunt, & de his intelligendi sunt
 Canones, quando dicunt, aliqua
 beneficia præsentiam beneficiati
 non requirere : Priora personalem
 residentiam requirentia, sunt im-
 primis omnia beneficia curata, sive
 curam animarum habentia : *Trid.*
sess. 23. c. 1. de reform. Episcopis
 enim & Parochis, aliisque curam
 animarum gerentibus, non solum
 ex jure Ecclesiastico, sed etiam di-
 vino incumbit oves suas agnosce-
 re, pro his Sacrificium offerre, ver-
 bi divini prædicatione, Sacramen-
 torum administratione, bonorum
 operum exemplo pascere, paupe-
 rum aliarumq; miserabilium per-
 sonarum curam paternam gerere,
 &c. *Vid. Trid. l. c.* quæ sanè sine
 personali residentia fieri non pos-
 sunt : unde cum is, qui curam ani-
 marum gerit, obligetur ad residen-

Assignatur
 beneficia
 residentiam
 requirentia.
 Hujus ge-
 neris sunt
 imprimis
 curata.
 Idque non
 solum jure
 Ecclesiasti-
 co, sed etiã
 Divino.

82 De Natura & Speciebus

tiam personalem propter salutem ovium sibi commissarum, non poterit has deserere ob aliquod suum temporale commodum, neque ob periculum propriæ personæ declinandum, nam bonus Pastor animam suam dat pro ovibus suis.

Poteritne beneficium curatum aliquando per Vicariū administrari.

IOAN. 10. Quòd si attentis circumstantiis loci, temporis, &c. Ecclesiæ & subditis utilius, aut saltem æque utile fore videretur, ut Episcopatus aut Parochia per vicarium administraretur, definit quidem jus naturale & divinum obligare ad residentiam, eò quòd Ecclesiæ & subditis justas ob causas per Vicarium sufficienter provisum sit; obligabit tamen jus Ecclesiasticum, in quo Pontifex dispensare potest & sæpè solet. Sicut autem ex indulto Pontificio induci potest, ut Episcopus aut Parochus non residens curam exercent per alium: sic etiam ex consuetudine temporis immemorialis, quæ privilegio æquivalet, obtineri potest, ut citra personalem residentiam Ecclesiæ per Vicarium perpetuum aut temporalem sufficiente prospiciatur, *Vide Nav. cons. 21 de Cler. non resident. edit. 2.* Caterùm *Trid. l. c.* permittit Episcopis, ut ab

Quanto tempore E-

ab Ecclesiis suis duorum vel trium mensium spatio, Parochis vero solo bimestri, hoc est, duorum mensium spatio, idque vel continuè vel interruptè singulis annis, ob justam causam & citra damnum suarum ovium abesse possint. An autem causa, ob quam Parochus abest, ab Episcopo cognosci & approbari debeat, cum de mente Trid. non satis clarè constet, dubium est inter Authores. *Nav. in manual c. 25. n. 121.* cum aliis Authoribus censet, quamcunque causam, etsi ab Episcopo non cognitam aut approbatam sufficere, quæ ipsi Parocho justa videatur. Quam *Navarr. sententiam Azor.* pro probabili habet *p. 2. lib. 7. c. 4. V. Bonac. de obligat. Benefic. disp. 5. p. 3. n. 6.* ubi ait, sacram Congregationem declarasse, Parochum, si absque licentia per bimestre ex justa causa absit, saltem non peccaturum graviter. *Less. lib. 2. de just. c. 34.* arbitratur mentem Concilii esse, ut nunquam unquam tempore absit sine licentia Episcopi, eò quòd verb. Trid. sint: *Quando- cunque eos abesse contigerit, debere causam esse prius cognitam & appro- batam per Episcopum.* Sed paulò

post subjungit : credo tamen non esse receptum. Optimè facies, si consuetudinem tuæ Diœcesis hac in re sequaris. Qui longiore tempore ultra bimestre sine causa absent, peccabunt graviter, nisi materiz parvitas v. g. absentia quatuor aut quinque dierum, vel alia gravis causa per episcopiam excusationem præbeat, ut cum est periculum in mora, & superior adiri nequit pro impetranda licentia. Quia agunt contra obligationem in re gravi, nec fructus faciunt suos, aut tutâ conscientiam retinent, etiam si nulla judicis declaratio vel sententia accesserit, *Trid. l. c.* quod tamen *Laym. lib. 4. tit. 2. c. 6.* censet non eo rigore receptum, quando per absentiam notabiliter Ecclesiæ non nocuit, utpote quam per idoneum Vicarium interim administravit. Ubi nota ex *Bonac. tom. 1. disp. 5. de onere & obligatione beneficiariorum p. 1.* Curatum dici &

An Curatus
censeatur
abesse, quā-
do aliquot
horis abest
ab ambitu
sue Paro-
chiz, etiam
recreatio-
nis gratiâ.

censeri residentem, etiam si à Parochiæ suæ ambitu aliquot horis absit etiam recreationis gratiâ, quia modicum pro nihilo reputatur, & qui aliquantisper abest, si statim sit reversurus, non censetur abesse, nec hujusmodi absentia per se loquende

quando in notabile subditorum
 damnum vergere potest. Alia fo-
 ret ratio, si tribus aut quatuor mil-
 liantibus à Parochiæ finibus abes-
 set, quia hæc absentia grave subdi-
 tis nocumentum & salutis pericu-
 lum auferre possiet. Deinde Digni-
 tates, Canonicatus, Præbendæ, vel
 portiones in Ecclesiis tam Cathed-
 ralibus quàm Collegiatis, quæ
 juxta decretum *Trid. sess 24. c. 12. de reform.* Beneficiati n intra an-
 num ultra tres menses ab Ecclesiis
 suis abesse non patiuntur. Verùm
 hæc constitutio in multis Ecclesiis,
 præsertim Germaniæ, usu recepta
 non est, nam alicubi medio tantum
 anno, alibi tribus solum mensibus
 residere coguntur, imò quibusdam
 locis tempore breviori. *V. Laym. l. c. c. 6. Bonac tom. 1. de onere & oblig. Benefic. disp. 5. p. 5.* Hujusmodi au-
 tem beneficiati, qui eo tempore,
 quo juxta morem Ecclesiæ suæ re-
 sidendum est, illegitimè absunt,
 per sententiam judicis, fructibus
 sunt privandi. Et primò quidem
 anno mediâ parte fructuum, si i-
 terum absint, omnibus, imò si con-
 tumaces existant, etiam beneficio
 spoliandi sunt, prout decernit *Trid. sess 24. c. 12. de reform.* Porro cau-

Item Digni-
 tates, Cano-
 nicatus,
 Præbendæ,
 vel portio-
 nes in Ec-
 clesiis Ca-
 thedralibus
 & Colle-
 giatis
 Quanto tẽ-
 pore hajus-
 modi bene-
 ficiati intra
 annum ab
 Ecclesia ab-
 esse possint.

Statuuntur *scilicet* propter quas beneficiatus licen-
 tia causa, pro-
 pter quas
 beneficiat^o
 absentiam
 longiorem
 vel etiam
 perpetuam
 petere &
 obtinere
 potest.

tiam petere & obtinere potest, ut
 ultra jam dictum tempus à Trid.
 concessum longiore tempore, vel
 etiam continuè à loco beneficii ab-
 esse possit, dummodo curæ & offi-
 cio divino debitè provideatur, assi-
 gnantur à *Trido cit. cap. 12* qua-
 tuor: Prima est Christiana chari-
 tas, ut si quis absit à loco beneficii
 ad ferendam opem proximo v. g.
 ad odia & lites componendas. Se-
 cunda esturgens necessitas, ut si
 quis absit propter corporis infir-
 mitatem, aëris intemperiem, capi-
 tales inimicitias, &c. vel etiam ob
 piam peregrinationem, aliãve si-
 milem honestam & gravem cau-
 sam: *V. Garc. p. 3. c. 2. n. 393*
 Tertia est debita obedientia, ut si
 absit ex mandato Papæ, ejus Le-
 gati aut Episcopi, obsequium &
 officium justum ac debitum impe-
 rantis: *Azor. par. 2. lib. 7. c. 4.*
 Vel beneficiatum ad suum servitiũ
 in Ecclesiæ utilitatem assumptis,
 prout conceditur Episcopis *in cap.
 ad audientiam de Cleric non resi-
 dent.* posse habere duos Canoni-
 cos in sui servitio ad Ecclesiæ uti-
 litatem, quam facultatem DD. ex-
 tendunt ad Legatum Pontificium,
 limi-

limi-

limitatè ad Cardinalem non Episcopum, cui unus Canonicus sui tituli, sicuti Prælate Ecclesiæ Collegiatæ, unus suæ Ecclesiæ in obsequio esse potest. Verùm ut obsequia & iusta officia imperentur curatis, aut dicta servitia illis deferantur, id sine gravi causa fieri non debet, puta quia Ecclesiæ necessitas & magna utilitas hoc exigit, *V. Laym. Bonac. l. cc.* Quarta est evidens Ecclesiæ vel Republicæ utilitas, ut si quis absit ob negotium Ecclesiæ, vel vocetur ad Synodum Diocesanam, Provinciam, Imperatoriam, &c. aut studiorum causâ. Sic studium Theologiæ vel juris Canonici permittitur ad quinquennium. Utriusque autem doctio, quamdiu quis voluerit, nisi fortè Curatus sit, hujus enim diuturnam absentiam, ut rectè monet *Laym. l. c.* necessitas vel major Ecclesiæ utilitas excusare debet. Nec ad docendam vel audiendam Theologiam aut jus Canonicum requiritur licentia Episcopi aut Prælati, quia Pontifex ad hoc facultatem concedit, *in cap. super specula, de magistris* Ad litteras autem humaniores, & philosophiam requiritur licentia Episcopi

pi, nisi alicubi contraria vigeat, consuetudo, *V. Less. lib. 2. c. 34. sub 29.* Licentia studendi per septennium, quam jure antiquo Episcopus dare poterat promoti ad Parochiam, videtur jure novo Conc. Trid. derogatum esse, quia *juxta Trid. sess. 22. cap. 4. de reform.* nullus hoc tempore admitti debet ad Parochiam, nisi per examen idoneus repertus fuerit, *Bonc. l. c. Sa. verb. residentia*, adducens declarationem Cardinalium, & aliorum, contra alios, qui docent, Episcopos posse dare prædictam licentiam promotis ad Parochiam, dummodo intra annum post adeptam Parochiam Subdiaconi fiant, & tempore studiorum Ecclesiam per idoneum Vicarium administrari curent: *juxta cap. cum ex eo, de elect. in 6. V. Laym. l. c. Azor. part 2. l. 7. c. 5. Nav. Less. &c.* Quia *Trid. l. c.* quantum attinet scientiam promoti ad Parochiam non videtur voluisse corrigere jus antiquum, alioquin hoc clarius expressisset; sed solum ejusdem decretum innovare, adjiciens supradictam clausulam eo sensu irritantem, ut sub illa contineatur sive subintelligatur exceptio jure anti-

anti-

antiquo concessa : Nisi Episcopus
studiorum causâ dispensaverit Be-
 neficia personalem residentiam nõ
 requirunt sunt primò præstimonia
 , sive portiones alimoniam
 præstantes , tametsi habeant anne-
 xum onus privatim recitandi offi-
 cium Canonicum , vel etiam inter
 beneficia Ecclesiastica secundum
 quosdam numerentur. Quia publi-
 cum in Ecclesia servitium , quod
 vel per se vel per alium portionista
 præstet , non postulant. *Azor. l. c.*
cap. 3. Laym. l. c. cap. 6. Deinde
 alia quædam beneficia simplicia à
 Canonicis & aliis supradictis
 distincta v. g. Capellanix vel cer-
 torum Altarium deservituræ , &c.
 Nam hujusmodi beneficiati ex usu
 & consuetudine licitè ab Ecclesiis
 suis abesse possunt, dummodo alios
 substituunt , qui in illis debita mi-
 nisteria obeant, nec litteræ funda-
 tionum exigant , ut per se ipsos
 missas , aliave divina officia præ-
 stent. *Azor. Laym. l. c.* Denique
 ex autoritate quorundam , quos
 sine nomine citat *Azor. p. 2. lib. 7.*
c. 3. Beneficia simplicia modica
 ac tenuia. Quia nemo absque justo
 & debito stipendio pari cum reli-
 quis obligatione, militare cogitur

Assignantur
 beneficia
 residentiam
 non requi-
 rentia.

Hujus ge-
 neris sunt
 primò præ-
 stimonia, si
 beneficiis
 annume-
 randa sint.

Item alia
 quædam
 beneficia
 simplicia, à
 Canonicis
 & aliis
 supradictis
 distincta.

Beneficia
 quoq; sim-
 plicia ad su-
 stentationem
 insufficien-
 tia; quam-
 vis de hu-
 jusmodi te-
 nuibus benefi-

car,
 34.
 fe-
 pi-
 ad
 ovo
 quia
 ve-
 mitti
 xa-
 no.
 ens
 ali,
 co-
 en-
 m,
 de-
 nt,
 am
 ni-
 eo,
 or,
 p.c.
 net
 am
 jus
 ius
 em
 ens
 ius
 tur
 ire
 ti-

11
 12

nui benefi-
cio contra-
ria senten-
tia sit com-
munior &
probabilior.

Ad prome-
vendam af-
fiduitatem
in choro
instituta
sunt præ-
sentia.

& beneficia simplicia ad comino-
dam sustentationem insufficientia
simul cum alio beneficio haberi
possunt, nisi fortè utrumque assiduam Clerici præsentiam exigat.
Adde, quòd *juxta Dian. p. 2 tr. 12. res. 9. & p. 5 tr. 5. res. 15.* tenue beneficium habeatur pro non beneficio: prout probat *ex cap. is, cui de prob. in 6.* Et habens tenue beneficium non censeatur esse Beneficiatus. Contraria tamen sententia est communior, & probabilior, quia jura indifferenter omnibus Beneficiatis residentiam præcipiunt, & Beneficiatus sibi impu-
tet, si beneficium tenue, quod respuere poterat, suâ sponte accipiet: excipe, nisi sit ex numero eorum, quæ ex usu, consuetudine, aut privilegio residentiam non postulant. Cæterum ad promovendam Beneficiorum in divinis officiis majorem frequentiam, laudabiliter instituta sunt quotidiana distributiones, sive, ut alii loquuntur, præsentia, quæ iis dari solent, qui stans horis divino officio intersunt (meminerint hîc, obsecro, omnes Beneficiati, in ministro Christi propter regnum Dei militanti, quique sperat partem suam aliquan-

aliquando fore in sorte Sancto-
rum, admodum turpe esse, propter
ista principaliter sacra ministeria
adire, & nolle cum Prophetâ *psalm.*
133. voluntariè, totoque cordis af-
fectu sacrificare Deo suo, cuius
nomen sanctum, justum & bonum
est. Imò *D. Thom. quodlibet. 2.*
art. 11. docet Beneficiatum respi-
cientem distributiones tanquam
finem sui operis principalem, com-
mittere simoniam & peccare mor-
taliter. Secus si principaliter refe-
rat suum ministerium ad Deum,
secundariò autem ad distributio-
nes, tanquam id, quod est necessa-
rium ad sui sustentationem. Idem
dicendum erit de eo, qui propter
stipendium tanquam propter finem
principalem celebrat, secus si se-
cundariò propter stipendium) Pro-
inde his, qui ab officio statis horis
absunt, dictæ præsentia competere
non possunt, nec eas faciunt suas,
quâvis, ut loquitur *Trid. sess. 24.*
c. 12. de reform. Beneficiatorum
collusione aut remissione exclu-
sâ, qualis foret, si ex pacto inter il-
los inito, aut vi vel metu præsentis
Canonici, distributiones, quæ sibi
ex aliorum absentia accreverant,
absentibus dare, aut ab illis præviè
acqui-

Absentibus
præsentia
non possunt
competere.

acquiras remittere cogentur. Quia hæc fierent manifestè in fraudem legis. Donatio tamen citra pactum, vim aut metum, absenti liberaliter facta non est à Trid. prohibita. *Vid. Azor. p. 2. l. 7. c. 7.*

Quid si infirmitas aut alia justa & rationabilis causa excuset.

Dixi, his, qui absunt, &c. quod intellige, nisi infirmitas, tametsi ex propria culpa contracta sit, aut justa & rationabilis corporalis necessitas excuset: ubi nomine necessitatis ea accipitur, quâ quis videtur aut alio modo injustè impeditur, quo minus Ecclesiam adire possit, v. g. si quis aliàs accedere solitus, senio vel alio legitimo impedimento, patâ ob injustam incarcerationem, excommunicationem, &c. à divino servitio arceatur, quia talis pro præsentibus habetur. *Laym. l. c. c. 7. Azor.*

Aut adfit evidens Ecclesie utilitas.

Nov. Eyc vid cap consuetudinem, de Cler. non resident. in 6. Vel denique adfit evidens Ecclesie utilitas: *juxta cit. cap. consuetudinem,* qualis foret teste *Laym. l. c.* & colligitur ex *Trid. sess. 24. c. 8. de reform.* Si absens à choro in eadem Ecclesia Sacramenta administraret, Missam legeret etiam ex sola devotione, aliòve simili officio occuparet. Hoc tamen locum non ha-

hab
Alt
in a
non
cun
Ber
ex
nisi
re
fac
nef
uti
dec
Bo
tur
uti
per
du
sur
Be
cu
mi
pe
fin
tar
fo
ut
De
ge
bu
ut
se

habet in illis, qui in eadem Ecclesia
 Altare sive Capellam, vel Parochiam
 in alia obtinent; quia hæc servitia
 non cædunt in utilitatem Ecclesiæ,
 cum ex obligatione à quovis sic
 Beneficiato præstari debeant: ita
ex comm. Sa. verb. benefic. excipe
 nisi ex mandato superioris tempo-
 re officii Canonici in alia Ecclesia
 sacrificet, &c. Jam enim in loco be-
 neficii censetur abesse in Ecclesiæ
 utilitatem. Verùm quia *in cap. cum*
decess. de elect. in 6. contrarium à
 Bonifacio VIII videtur esse consti-
 tutum, evidentem scilicet Ecclesiæ
 utilitatem non sufficere absenti ad
 percipiendas distributiones: hæc
 duo jura duplici viâ concilianda
 sunt. Primò Bonifacium loqui de
 Beneficiatis absentibus extra lo-
 cum beneficii, nam his jure com-
 muni *juxta Garc. p. 3. c. 3.* non com-
 petunt distributiones, etiamsi ab-
 sint ob negotia Ecclesiæ, infirmi-
 tatem, &c. non verò de illis, qui
 solum absunt à choro in Ecclesiæ
 utilitatem, prout supradictum.
 Deinde Pontificem solum intelli-
 gendum esse de iis Ecclesiis, in qui-
 bus consuetudo nondum obtinet,
 ut propter utilitatem Ecclesiæ ab-
 senti à loco beneficii distribu-
 nes

nes dentur, at non de istis, in quibus contraria est consuetudo, fundata in *supra cit. cap. consuetudinem*, prout ipse insinuat *cit. cap. cum deceat*: atque hanc doctrinam non pauci Doctores probabiliter extendunt, quamvis contraria sit communior, ad quamcunque honestam consuetudinem, quâ Beneficiari ob legitimam causam v. g. diebus aliquot in mense, aut uno alteri ôve mense quovis anno necessariæ recreationis gratiâ, &c. absentes, quotidianas distributiones percipere permittuntur: *Vid. Azor. l. c. Ubi insuper, tamen ipse contrarium sentiat, ex diversis AA. ostendit, satis probabile esse eum, qui in eadem Ecclesia duo beneficia obtinet, adeoque duplici munere fungitur, duplicem quoque præsentiam lucrari, quamvis ut rectè monet Laym. l. c. cuiusque Ecclesiæ consuetudine hîc retinenda sit. Item ex Glossa communi consensu approbatâ in Clem. ut ii, qui de atat. & qualit. distributiones, quas Beneficiari absentes amittunt, præsentibus accrescere. Quòd si ex propriis aliquarum dignitatum vel officiorum fructibus pars aliqua*

Aut certè honesta consuetudo permittat, ut dentur absentibus.

Quin Ecclesia duo habet beneficia, an duplicem possit lucrari præsentiam.

Item an præsentiarum absentium præsentibus accrescant.

qua
præ
illa
sess
sen
co
ubi
nic
sun
init
rior
riar
intu
pter
star
præ
mer
ran
divi
illis
con
rute
cit
buti
offic
mo
l. 6
sun
tran
dece
Can
Arib

qua detracta foret, ut permodum presentiae darentur obtinentibus illas dignitates, &c. decernit *Trid. sess 22 cap. 3. de reform.* his absentibus, eas fabricae vel alteri loco pio applicandas esse. Ad haec, ubi consuetudo obtinet, ut Canonici ipsi in choro cantent, non possunt, si privatim & submissè horas inibi recitent, integras distributiones mereri ob solam praesentiam, quia primariò non dantur intuitu solius praesentiae, sed propter servitium, quod canendo praestari debet, & cujus causâ ipsorum praesentia requiritur; partem tamen lucrari poterunt, quia cantantibus assistendo, praesentiam suam divinum officium exornant. In illis tamen Ecclesiis, in quibus consuetudo est, ut Canonici substitutos sibi cantores habeant, sufficit illorum praesentia, quia distributiones isthic non dantur propter officium cantandi, sed solùm ob moralem praesentiam: *Vid. Less. l. 6 dub. 33. Laym. &c.* Interim sunt nonnulli Authores, qui arbitrantur univèrsim sufficere solam decentem praesentiam: eò quòd Canones statuunt illis deberi distributiones, qui statutis horis di-

An Beneficiati non cantantes in choro, solâ praesentia, distributiones lucrari possunt.

vino officio interfuerint, nullâ
 cantus factâ mentione. *V. c. li-*
cet de preb. c. 1. de Cler. non resia-
dent. &c. Verùm contra hos u ho-
 res est, quod docet *Moneta de di-*
tributionibus 2. p. q. 2. n. 31. unde
cum Comitolo, sacram Congrega-
 tionem declarâsse, Canonicos mu-
 neri sacro non satisfacere, nisi in
 choro psallant. Ad hæc, distributio-
 nes dantur Canonicis, ut choro
 inserviant; qui autem non canunt,
 non inserviunt choro, adeoque
 suo officio minimè satisfaciunt.
 Nec sufficit sola assistentia; quia
 hæc primariò intenditur per ordi-
 nem ad psallendum in choro. si-
 cuti non conducitur operarius, ut
 assistat vineæ, sed ut in ea labo-
 rem sibi competentem faciat. Fie-
 ri quoque hæc ratione posset, ut
 omnes choro assisterent, nemine
 psallente. Quod quâ foret absur-
 dum, quis est, qui non videat. Ad-
 de, quod hæc opinio sit favorabilis
 cultui divino, adeoque à viris ti-
 moratis & Deum timentibus in
 praxim deducenda. Quia *summa*
ratio est, qua pro Religione facit, L.
sunt persona §. de Relig. & sumpt.
fund. Audi monentem Apostolum
 2. ad Timoth. 4. *Exerce te ipsum.*
Rictas

Pietas ad omnia utilis est, promissionem habens vite qua nunc est, & futura. V. Bon. de offic. div. publicè recitand disp. 3. q. 5. p. 5 aliosque Auctores ab ipso citatos Ex quibus omnibus valdè probabiliter inferitur, Canones non nudè præsentiam; sed ipsum quoque cantum intendisse: etsi illius explicitam mentionem non fecerint. Quando annui redditus beneficii in quotidianis distributionibus consistunt; adeoq; ipsum beneficiū constituant, dicendum est de illis, quod de fructibus beneficiorum doceri solet: quorū omnes, qui ex consuetudine, privilegio, vel aliā legitimā causā absunt, participes fieri possunt. Azor. l. c. Deniq; notandum est Covarr. l. 3. resolut. cap. 13. beneficium, cujus valor exprimi debet, prout exprimendus est in beneficiis à Papa obtinendis, non solere æstimari à quotidianis distributionibus beneficio accidentalibus.

Quid dicendum, quando omnes redditus beneficii in quotidianis distributionibus consistunt. Valor beneficii an æstimari soleat à quotidianis presentis, ipsi beneficio accidentalibus.

CAPUT VIII.

Alia beneficia sunt incompatibilia, alia compatibilia.

EX necessitate residentiae personalis, beneficia rectè dividuntur in beneficia incompatibilia, & compatibilia. Priora sunt.

E

que-

quorum singula per se vel jure naturali vel certè Ecclesiastico continuam personalem residentiam exigunt, adeoque ab una eademque persona simul haberi non possunt. Posteriora, quæ vel nullam,

Assignantur
incom-
patibilia.

Hujus ge-
neris sunt
plura bene-
ficia curata,
plures Di-
gnitates,
Personatus,
etiam offi-
cia, quæ sũt
sine cura
animarum.

Quid dicẽ-
dum de E-
piscopatu.
Quid si Epi-
scopus pro-
pria autho-
ritate ad a-
lium Epi-
scopatum
transeat.

Aut aliud
beneficium
Episcopo
conferatur.

vel certè cum alio beneficio in-
compatibilem residentiam non
requirunt. Incompatibilia sunt pri-
mò plura beneficia curata: itè plu-
res Dignitates, Personatus, officia,
etiã quæ sunt sine cura animarum,
& ita quidem, ut secundo obtento,
primum ipso jure vacet. *C. multa
de prabend.* Excipe Episcopatum,
qui non vacat per adeptionem al-
terius dignitatis aut beneficii. Quia
Episcopatus non potest deseri sine
speciali licentia Papæ. *c. 2. de
translat. Episcop.* Quòd si Episco-
pus propriã auctoritate, non ha-
bitã licentiã Pontificis transeat ad
alterum Episcopatum, privandus
est utroque per sententiam judicis.
c. quanto de translat. Episc. Col-
latio autem alterius beneficii et-
iam simplicis facta Episcopo est
irrita, ut colligunt *DD. ex C. cum
nostris, de prabend. cum in cunctis,
§. cum verò de elect.* Nam si o-
mnia beneficia electi in Episco-
pum post habitam confirmatio-
nem, consecrationem & quietam
posse-

posse-

possessionem ipso jure vacant, non videtur ipsi novum validè conferri posse. Sed hoc intelligendum non est de Episcopis titularibus non habentibus ullam administrationem bonorum Ecclesiasticorum, quales sunt quidam Suffraganei. Horum enim beneficia non vacant per ejusmodi Episcopatum, imò aliud compatibile beneficium illis conferri potest, neque de eo, qui Episcopatum renuntiavit. Quia renuntiando privat se ipsum omni possessione & administratione, fitque similis illi, qui possessionem, & administrationem nondum adeptus est, aut cujus Episcopatus pauper vel debitis gravatus est. Nam huic beneficia simplicia & compatiblea, imò & incompatiblea accedente dispensatione Pontificiâ conferri possunt. *Laym l. 4. tr. 2. c. 8. &c.* Ex quo ipse non improbabiler inferat, Episcopo non habenti sufficientes redditus, beneficia antè obtenta relinqui posse. Cui enim ob justam causam, v. g. paupertatis novum conferri potest, eidem antè habitum relinqui poterit, maximè si Ecclesie consuetudo accesserit. Verùm hoc *Less. l. 2. c. 34. dub. 27. cum Nav. re-* *quius negare videtur. Quia relinqui*

Episcopo titulari, vel qui renuntiavit Episcopatu, aut pauperi vel debitis gravato poteritne beneficium simplex & compatibile conferri.

Incompati-
bilia quoq;
sunt duo
beneficia u-
niformia
sub eodem
tecto.

antè habita jus non permittit, sicut permittit, novum conferri posse. Secundò, duo beneficia uniformia, hoc est, ejusdem formæ & rationis sub eodem tecto, sive in una eademque Ecclesia v. g. duo Canonici ejusdem Ecclesiæ, ita quidem, ut primum vacet adeptione secundi, tametsi secundum uniforme beneficium ejusdem Ecclesiæ, accessoriè annexum, vel unitum sit, v. g. Canonicus adeptus in sua Ecclesia Dignitatem, puta Decanatum, Archi-Diaconatum, &c. cui alius Canonatus annexus est, acceptando illam dignitatem, ipso facto amittit suum Canonatum, quem ante habuit. *Vid. Clem. ult. de prabend.* Ex quo patet, jura magis horrere duo beneficia uniformia in eadem Ecclesia, quàm duo curata in diversis. Nam habens beneficium curatum v. g. Personatū cū cura, non prohibetur admittere beneficiū simplex, ut Canonatū, cui Parochialis Ecclesia annexa est, & quam per Vicarium administrare debet. *Cap. super eo, de prab. vid. Nav. cons. 23. de prab.* Et hæc modò dicta, in quibus adeptione secundi, etiam absque sententia quæ beneficiis dicantur *his*, vacat primum: Dicuntur in-

COM-

compatibilia primi generis: ut autem adepto secundo vacet primum, requiritur non modò quieta possessio secundi, verùm etiam ut illius fructus percipere incipias, unde si hi alteri reservati sint, non amittis primum, quia inutilis & sine fructu est talis possessio. *C. si tibi concessio, de prebend. in 6.* Illa verò dicuntur incompatibilia secundi generis, quæ quidem citra dispensationem obtineri non possunt, obtento tamen secundo non vacat primum. Talia sunt reliqua beneficia, quæ personalem residentiam cum alio impossibilem postulant, v. g. duo Canonicatus diversarum Ecclesiarum, in quibus observatur constitutio *Trid. sess. 24. c. 12. de reform.* juxta quam Canonicis non est licitum quovis anno abesse à suis Ecclesiis ultra tres menses: item *juxta cap. cum singula de preb.* duo beneficia regularia etiam ejusdem ordinis seu monasterii: nisi fortè unum alteri sit unitum, ut propter annexionem veluti pro uno beneficio habeatur. Assignantur beneficia compatibilia. Hujus generis sunt

primò duo
beneficia
difformia
ejusdem
Ecclesie.

Item duo
beneficia
simplicia
diversarum
Ecclesiarum,
quæ non
exigunt re-
sidentiam
incompof-
sibilem.

Quid si Epi-
scopatus,
Parochia,
Dignitas su-
stentationi
insufficiens
jungatur

aut consuetudo alicujus Ecclesie
contraria sit. *Less l. 2. c. 34. dub.*
27. Nav. &c. Item duo Altaria
ejusdem Ecclesie, propter diversa
onera & officia illis annexa, ut si
in uno bis, in altero ter aut quater
hebdomadim celebrandum fo-
ret, adeoque uni Capellano, qui
utrique obligationi satisfaciatur,
conferri possunt, saltem isthic, ubi
consuetudo obtinet sic conferendi.

Laym l. c. 8. Deinde duo bene-
ficia simplicia diversarum Ecclesia-
rum, v. g. duo Canonicatus, quo-
rum unum vel non requirit resi-
dentiam, vel utrumque non exi-
git residentiam impossibilem,
idque vel ex sui institutione vel ex
præscripta consuetudine, prout in
quibusdam Ecclesiis Cathedrali-
bus Germaniæ ex immemorabili
consuetudine hætenus retenta re-
quiritur tantum residentia medi-
anni vel trium mensium, quæ cum
à beneficiatis in utraque Ecclesia
intra annum servari possit, hi Ca-
nonicatus inter beneficia compa-
tabilia numerantur. Tertiò Epi-
scopatus, Parochia, vel Dignitas
insufficiens sustentationi, & aliud
beneficium simplex non requi-
rens residentiam. *Trid. sess. 24.*

c. 13. & 17. Quartò probabiliter
 duæ Parochiæ ita vicinæ, ut unus
 possit utrique satisfacere, & non
 possit facillè inveniri, qui uni soli
 ob reddituum tenuitatem velit de-
 servire, *juxta cap. 1 Clericus 21.*
quæst. 1. Nam Trid. sess. 24. cap.
17. præcipiens sub gravi poena ha-
benti plures Parochias, ut alteram
dimittat, etsi neutra per se ad su-
stentationem sufficiat, non videtur
comprehendere præsentem casum,
& solùm loqui de Parochiis longè
diffitis, quæ personalem residen-
tiam exigunt: duæ enim Paro-
chiæ dicto modo vicinæ æquiva-
lenter & moraliter loquendo, non
est nisi una, in qua proinde cessat
ratio & finis dictæ legis. V. Less.
lib. 7. c. 34. dub. 27. Azor p. 7.
lib. 6. c. 19. citans c. & temporis.
& postquam 16. q. 1. Quintò Di-
 gnitas vel Canonicatus & Paro-
 chia accessoriè unita, quæ per vica-
 rium administrati solet. Quia be-
 neficium alteri perpetuo unitum
 est unum cum illo, ejusque na-
 turam forsitur, unde Parochia
 unita simplici, participat conditio-
 nem simplicis, *Vid. Less. l. 2. cap. 34.*
dub. 27. Cæterùm tametsi absolu-
 tè loquendo non sit intrinsecè ma-

beneficio
 simplici nõ
 requirenti
 residentiam.
 Aut duæ Pa-
 rochiæ sibi
 jungantur
 ita vicinæ,
 ut ab uno
 utriq; satisfi-
 eri possit:
 nec sit, qui
 ob tenuitatẽ
 uni soli
 præesse ve-
 lit.

Vel Digni-
 tas aliqua
 aut Cano-
 nicatus Pa-
 rochiæ ac-
 cessoriè u-
 nitus.

Ostenditur, quã sit gra-
ve, plura obtinere beneficia ad honestã sustentationem sufficiency absq; justa causa.

nam, plura habere beneficia; ordi-
nariè tamen illicitum est, & juri
naturali contrarium, possidere plu-
ra, quorum unum sufficiens est ad
honestam sustentationem; ita ut
per nullam dispensationem Epi-
scopi vel Papæ, id licitum fieri pos-
sit, nisi justa circumstantia aut cau-
sa interveniat. Nam per beneficio-
rum pluralitatem imminuitur di-
vinus cultus, privatur Ecclesia suis
ministris & operariis, fundatorum
pia intentia evertitur, pauperiores
fortè Ecclesiæ futuri magis utiles;
à beneficiis arcentur: unde *Trid.*
sess. 24. c. 17. de reform. eam no-
minat perversionem totius ordinis
Ecclesiastici & *Alexander III. cap.*
quia in tantum, de prabend asserit
in ea certum contineri animarum
periculum, nec immeritò, utpote
quæ nimix temporalis sollicitudi-
nis, ambitionis, luxûs, incontinen-
tiæ, litium, scandalorum, aliorum-
que malorum fons & origo est. *D.*
Thom. quodlib. 9. art. 15. & cum
eo alii communiter. Dixi: nisi
justa circumstantia, aut causa &c.
Hac enim interveniente poterit u-
nus idemque, per dispensationem
plura obtinere beneficia. Assignan-
tur autem à DD. tres causæ: Pri-
ma

Statuantur
tres causæ,
propter

ma

ma est necessitas Ecclesiae, ut si sit idoneorum ministrorum penuria, v. g. in locis, ubi Hæretici dominantur, vel se in beneficia intrudere nituntur. Secunda ejusdem utilitas, ut si quispiam suâ doctrinâ, authoritate, aliisque qualitatibus, plus emolumentum videatur allaturus Ecclesiae, quàm plures alii. Et ex hoc capite fit, ut in partibus septentrionalibus viri illustres permittantur plura habere beneficia etiam incompatibilia, quæ potentiores sint ad tuendam Ecclesiam, & repellendos hæreticos. Tertia est evidens meritorum in Ecclesiam prærogativa, ut si quis Ecclesiae utilem præstitisset operam suâ doctrinâ, consilio, scriptione. *Qui enim bene præsumunt, ut loquitur Apost. I. ad Timoth. 5. duplici honore digni sunt, maxime qui laborant in verbo, & doctrina.*

quas pluralitas beneficiorum permitti potest.

CAPUT IX.

Alia beneficia sunt unita in perpetuum, alia temporaliter, sive ad vitam.

PER ordinem ad bonum Ecclesiae vel Beneficiati promovendum, quædam beneficia sunt unita

E s. in

Unio bene-
ficiorum ad
vitam recte
dicitur dis-
pensatio,
nec in du-
bio facta
presumi-
tur.

Proprie di-
cta unio est,
quæ fit in
perpetuum,
& tribus
modis fieri
solet.
Primus est,
quando ex
duobus be-
neficiis fit
unum.

in perpetuum, quædam tempora-
liter five ad vitam. Priora conjun-
gantur propter emolumentum Ec-
clesiæ, posteriora in utilitatem Be-
neficiari, & hæc posterior unio, re-
ctius ab *Azor. 10. 2. lib. 6. c. 28.*
dispensatio, seu juris communis
relaxatio, unionis nomine palliata,
dicitur, cum enim jus commune
prohibeat ab eodem duo benefi-
cia præsertim incompatibilia si-
mul haberi, permittitur ex dispen-
satione Pontificis, ob justam cau-
sam rigorem Canonis relaxantis,
v. g. propter merita aut evidentem
personæ prærogativam, ut unum
beneficium uniatur alteri ad tem-
pus five ad vitam Beneficiari. Quod
cum sit odiosum, in dubio factum
non præsumitur, nec potest Epi-
scopus, hujusmodi unionem facere
in beneficiis incompatilibus, sed
solus Pontifex. *Azor. l. c.* Est igitur
proprie dicta beneficiorum unio
solum illa, quæ fit in perpetuum,
& tribus modis fieri consuevit.
Primus est, si ex duobus beneficiis
v. g. duabus Parochiis ob justam
causam, ut quia earum redditus
sunt tenues, autoritate Prælati
Ecclesiastici fit una. Et hac ratione
potest Episcopus unire in perpe-
tuum

tuum

tuum beneficia suæ Diœcesis, quæ Episcopus neque exempta neque Papæ specialiter & perpetuò reservata sunt. *C. sicuti unire, de excess. pralat.* Imò in certis casibus etiam reservata aut aliter affecta, ita in *Trid. sess. 21. c. 5. de reform.* permittitur Episcopo, ut propter paupertatem Ecclesiarum Parochialium possit illis unire alia beneficia, non obstante quacunque reservatione aut affectio-
 ne. Similiter *sess. 23. c. 18. de refor.* ut ad erigendum Seminarium Clericorum, quæcunque beneficia simplicia conjungere vel unire valeat, & *sess. 24. c. 15. de reform.* ut ad augendas Præbendas Ecclesiarum Cathedralium vel Collegiatarum, si nimis tenues sint, liceat beneficia simplicia unire, vel omninò suppressere. Alter
 ter est, si unum beneficium annexatur alteri tanquam accessorium suo principali, v.g. Capellania Canoniatui *C. extirpanda, §. qui verò, de præbend.* & per hunc uniendi modum beneficium unitum ita extinguitur & quodam modo esse definit, ut deinceps non amplius vacet, nec conferri debeat. Quia fortitur naturam, qualitates & privilegia principalis, unde collato &
 in hoc genere quid possit.

Alter modus est, quâdo beneficio adjungitur alterû veluti accessorium suo principali, ita ut fortitur naturam sui principalis.

obtento principali simul confertur
 & obtinetur accessorium. *V. Garc.*
par. 12. c. 2. Tertius modus est, si
 duo beneficia in una eademque
 persona ita uniantur, ut propriam
 naturam, qualitates & privilegia
 sua retineant, adeoque verè benefi-
 cia permaneant, ac proinde obten-
 to uno non censetur obtentura
 alterum. Porro causæ unionis fa-
 ciendæ sunt duæ, evidens Ecclesiæ
 necessitas vel utilitas. *C. exposuisti,*
de prabend. Necessitas v. g. erit si
 duarum Ecclesiarum redditus adeo
 tenues sunt, ut ad victum duorum
 non sufficiant, item si utraque vel
 altera fuerit devastata bello, peste,
 incendio, &c. Utilitas, quando
 duæ Ecclesiæ vicinæ commodius
 & utiliùs ab uno regi possunt, quàm
 à duobus, aut quando propter re-
 nuitatem fructuum alicujus bene-
 ficii, non inveniuntur idonei, qui
 illud acceptare velint, &c. ut au-
 tem dictæ uniones fiant validè &
 licitè requiritur ut causa, propter
 quàm fiunt, cognoscatur & expri-
 matur: item cum eorum consensu,
 quorum interest: ac deniq; de jure
 communi consensus Capituli,
 quoties ab Episcopo vel simili Præ-
 lato unio facienda est, ut colligitur

Tertius mo-
 dus est, quã
 do duo be-
 neficia in
 una eadem-
 que persona
 ita uniantur,
 ut utrumq;
 verè
 beneficium
 permaneat.
 Assignantur
 causæ, pro-
 pter quas
 unio bene-
 ficium fieri
 potest.

ex Clem. si unam, de reb. Ecclesiast.
non alien.

CAPUT X.

Alia beneficia sunt tacite, alia expresse resignata.

EX modo liberè dimittendi beneficia, opportunè illa divides in beneficia tacite & expresse resignata. Resignatio enim est spontanea proprii beneficii dimissio, facta coram legitimo superiore; eam ex justa causa acceptante. Hic tamen superioris consensus, si petitus & non obtentus fuerit, non impedit ingressum in religionem. *Gloss. in cap. admonet, verb. inconsulto.* Excipe Episcopum, qui sine petita & obtenta licentia summi Pontificis religionem ingredi nequit, *juxta cap. nisi pridem, de renuntiat.* Caterùm in ingressi religionem, et si secundum jus antiquum tempore probationis resignare possent etiam in favorem. *Trid. tamen sess. 25. de regular. c. 16.* statuit, resignationem hujusmodi etiam juramento firmatam fore irritam; si non fiat cum licentia Episcopi vel ejus Vicarii intra duos menses proximos ante pro-

Explicatur
quid sit re-
signatio.

Ingressi re-
ligionem
qualiter re-
signare
possint.

fessionem, nec habituram suum ef-
 fectum, nec Episcopum alteri be-
 neficium à Novitio resignatum,
 conferre posse, nisi emissâ profes-
 sione. Quod idcirco statutum est,
 ut liberè, si velint, à religione di-
 scedere possint. Et licet sacra Syno-
 dus circa institutum Societatis Je-
 su, ut ibidem loquitur, nihil inno-
 vare intendat, decrevit nihilomi-
 nus ejusdem Societatis congrega-
 tio quinta, *can. 51* ut Novitii So-
 cietatis finito probationis biennio,
 antequam vota simplicia veros re-
 ligiosos constituentia *juxta Bull*
Greg. XIII. emittant, beneficia
 quæcunque resignent Resignans
 coram alio quàm legitimo su-
 periore, validè quidem resi-
 gnabit, quantum est ex parte
 ipsius, non quod jure beneficii sta-
 tim privetur, sed quod legitimus
 superior eam renunciationem ra-
 tam habere, & illum, qui ita resi-
 gnavit, etiam invitum privare, &
 beneficium alteri conferre possit;
 nisi ipse re adhuc integrâ renun-
 ciationem revocaverit. *Garc. p. 11.*
c. 3. Binsf. &c.

Resignata tacitè dicuntur ea,
 quæ nullâ verborum expressione,
 sed factò aliquo ex juris disposi-
 tione

tione

ione resignationem beneficij indicante, spontaneè dimittuntur, ut si beneficiarius matrimonium contrahat, militiæ nomen det, &c. Expressè resignata sunt, quæ disertis & expressis verbis dimittuntur. Quod iterum dupliciter fieri potest purè vel conditionatè. Fit purè, quando resignationi nulla adjicitur conditio aut pactum, ita ut ordinarius Patrono & aliis, quorum interest, requisitis, beneficium cuilibet alteri conferre possit. Dixi Patrono &c. requisitis, quia sine consensu Patroni aut electorum, per se loquendo alium instituere non potest, si beneficium, quod dimittitur, sit patronatum aut electivum. Non enim potest præjudicare alieno juri; & quidem ad resignationem beneficij electivi, si fiat in utilitatem Ecclesiæ requiritur consensus majoris partis, si autem in commodum alterius, consensus omnium. *Parisius lib. 2. de resign.*

q. 5. Conditionatè fit sive in favorem, quando fit resignatio sub certa conditione pacto aut modo, ut si resignetur beneficium in favorem certæ personæ, hoc est, sub ea conditione, ut illi personæ beneficium conferatur: quod si fiat, nihil

Expressa
resignatio
alia est pu-
ra, alia con-
ditionata,
sive in fa-
vorem.

Conditio
nata alia est
simplex in
favorem,
alia qualifi-
cata in fa-
vorem.

hil ex beneficio reservando, dicitur resignatio simplex in favorem; si autem fiat cum reservatione certorum fructuum aut certæ pensionis, vel reservato sibi jure jure regressus, ita ut resignans ad beneficium regredi possit, &c. dicitur qualificata in favorem. Et hæc qualificata resignatio propter simoniam juris humani, in qua ordinarius tanquam inferior dispensare non potest, in manus Pontificis fieri debet. Quod etiam de resignatione simplici in favorem ex communi ferè DD. consensu & praxi Ecclesiæ dicendum est, propter periculum futuræ paulatim in beneficiis hæreditariæ successionis, si hæc resignationes ordinariis relinquerentur. Sunt quidem Auctores nonnulli, quos citat *Less. de just. lib. 2. c. 35. dist. 14.* qui censent simplicem in favorem in manus ordinarii fieri posse. Utpote in cuius manus permutatio beneficiorum fieri potest, *Clement. unica de rerum permut.* Nam eo modo renuncians nihil temporale dat vel accipit pro spirituali; sed solum indicat se resignare, si collator velit conferre illi, cui ipse favet, v. g. Petro, & non renunciare, si no-

lit:

Resignatio
in favorem
poteritne
fieri in ma-
nus ordina-
rii.

lit : adeoque omnem pacti speciem excludit. Verùm contra hos concludit *Less. l. c.* hujusmodi resignationes ob aliquam simoniæ speciem juxta stylum curiæ non posse fieri, nisi in manus Pontificis: Providè in cautelam præmittens n. 36. plerisque DD. ejus esse opinionis, Episcopum posse acceptare talem resignationem, rejectâ conditione, & conferre, cui voluerit. Eò quòd clausula in favorem habeatur pro non adjecta, maxime si resignans sciat suam resignationem esse invalidam, quia est contra stylum curiæ: & n. 34. juxta plerisque Canonistas beneficium resignatum in favorem coram ordinario, & ab ordinario collatum posse impetrari à Papa tanquam vacans per simoniam Unde hujusmodi resignationes coram ordinario faciendæ nõ sunt, nisi ex privilegio aut consuetudine id ipsi concessum sit. Peterit tamen resignatio pura non adjectâ conditione fieri in manus ordinarii additâ petitione, ut beneficium certæ personæ conferatur, idque iis in locis, in quibus Bulla Pii V. non est recepta, quâ prohibetur quælibet personæ successivæ designatio. *Vid. Laym l. 4.*

Quatuor
specialiter
notanda
circa resi-
gnationes
Beneficio-
rum.

tr. 2. c. 17. Præter modò dicta, quatuor notanda occurrunt circa resignationes beneficiorum. Primo resignans debet coram Notario Apostolico, & testibus constituere Procuratorem in curia Romana ad resignandum beneficium: hoc est, qui nomine resignantis præstet in curia consensum in resignationem beneficii, sive illius nomine cedat beneficio: & qui post supplicationem datam ac signatam litteras Pontificias desuper confici & expediri curet. Nam sine his literis gratia Apostolica impetrata, dicitur informis. Debet autem in mandato, quod de resignando beneficio Procuratori mittitur, exprimi qualitas & conditio, locus, in quo situ m est, annuus ejusdem valor: item an resignatarius, id est, ille in cujus favorem resignatio facta est, aliud obtineat beneficium, aut alio quopiam Canonico impedimento teneatur; quo à beneficio excludi posset. *V. Azor. p. 2. lib. 7 c. 22. & 23.* Excipe, nisi fortè resignans in curia Romana existeret. Quia usu receptum, ut presentes in curia non nisi per se ipsos consensum præstent. *juxta Reg. Cancell. 44.* Secundo si re-

si resignans est infirmus, necesse est, ut à die resignationis, sive præstiti consensus in resignatione beneficii, supervivat viginti dies; alioquin censebitur per mortem Beneficiati vacare beneficium. Dies autem, quo resignans præstat consensum, includitur in ipso viginti dierum numero. *juxta Flaminii de resign. lib. 12. q. 8.* qui testatur binis vicibus in Rota Auditores hoc ipsum suâ autoritate firmâsse: Item, *q. cit.* eosdem Auditores judicâsse, diem, quo resignans moritur, tantum inchoatum, pro completo non haberi. *V. Azor. l. cit. c. 28.* Tertiò si resignatio fiat in curia Romana, debebat olim per *Reg. Cancell. & constitut. Pij V.* intra sex menses publicari in loco beneficii: Extra curiam verò apud locorum ordinarios intra mensem. Postmodum nova constitutio *Greg. XIII.* indulgit, resignationes beneficiorum in curia, si beneficia intra montes fuerint, publicandas esse intra sex menses, computando menses à die supplicationis datæ, non autem à die præstiti consensus *juxta constit. Pij V. qua incipit: Sanctissimus.* Si verò ultra montes fuerint, intra

intra novem menses : illæ autem resignationes , quæ fiunt extra curiam coram ordinariis, factâ intra unum mensem beneficii collatione , intra tres menses promulgandas esse : computando menses non à die resignationis , sed à die , quo beneficium collatum est. Quod omninò notandum est. Potest enim fieri , ut prima die mensis admittatur resignatio : beneficium autem resignatum sub finem mensis priùs conferatur. *V. Azor, l. cit. c. 24.* Denique si resignans moreretur ante acceptam à resignatario beneficii possessionem, beneficium vaerabit per mortem, *V. Reg. Cancell. Less. l. c. dub. 35.* Spectat quoque ad resignationem conditionatam permutatio beneficiorum, quæ est mutua beneficiorum resignatio inter permutantes facta sub ea conditione , ut resignatarius, in cuius favorem resignatur , suum quoque beneficium, quod obtinet, resignanti resignet : Dixi beneficiorum , quia jus ad beneficium, v. g. quod quis habet ratione præsentationis vel gratiæ expectati-væ , non potest permutari cum beneficio alterius. Quia beneficiorum quæsitorum & non quærendorum

Explicatur,
quid sit per-
mutatio
beneficii.

Item an jus
ad benefi-
cium possit
permutari
cum alieno
beneficio
aut similia
jura inter
se.

do
La
pr
sta
fin
nal
cui
tan
jur
riu
mit
nul
nie
cor
res
mut
tio
requ
de r
fieri
coll
ipse
Qu
iam
sic u
cam
con
Nar
litte
dub
mut
sign

aorum permutatio permittitur. *Laym l.c. ex comm DD.* Neque
 prædicta jura, puta, gratiæ exspe-
 ctatiuæ &c. permutari possunt cum
 simili jure. Quia sunt gratiæ perso-
 nales, non excedentes personam,
 cui conceduntur. Non videntur
 tamen permutationes dictorum
 jurium futuræ irritæ, si ordina-
 rius ob justam causam illas ad-
 mittat, ut docet *Less. l.c.* Quia hoc
 nullo jure exprimitur, & interve-
 niente authoritate superioris non
 committitur simonia, cum sint
 res spirituales, quæ inter se per-
 mutantur. Cæterum ut permuta-
 tio fiat validè & licitè, eadem ferè
 requiruntur, quæ supra diximus
 de resignatione in favorem, unde
 fieri nequit sine consensu patroni,
 collatoris, &c. quorum interest, ne
 ipsorum juribus præjudicetur.
 Quod si tamen resignatio aut et-
 iam permutatio putaretur Eccle-
 siæ utilis, potest legitimus superior
 eam approbare, eritque valida sine
 consensu patroni, nisi sit laicus.
 Nam hujus juri derogari debet in
 litteris collationis. *Vid. Less. l.c.*
dub. 35. & 36. Potest autem per-
 mutatio sive ut alii loquuntur, re-
 signatio causâ permutationis, fieri

Ad permuta-
 tionem
 eadem ferè
 requirun-
 tur, quæ ad
 resignatio-
 nem in fa-
 vorem,

Permutatio
 beneficio-
 rum pote-

ritne fieri
coram or-
dinario.

in manus ordinarii, ab eoque ac-
ceptari ob causam ad bonum Ec-
clesiæ pertinentem *juxta C. quasi-
tum, de rerum permut.* adeoque
etiam ob bonum personarum per-
mutantium, si illud consecutivè re-
dundet in bonum Ecclesiæ. Et hac
ratione, vitare inimicitias, noxiam
aëris intemperiem, aliâque corpo-
ralia damna compermutantium ad
Ecclesiæ utilitatem reduci possunt.
Quia illis sublatis meliùs Deo ser-
vire potest. *Azor p. 2. lib. 7. cap. 30.*
Unde utilitas unius ex compermu-
tantibus cedens in bonum Eccle-
siæ sufficit ad permutationem; mo-
dò ex parte alterius permutatio
Ecclesiæ non sit damnosa; *V. Garc.*
p. II. c. 4. & alios. Ex quibus rectè
inferes causam permutationis non
esse aliam, nec aliud in ea spectari
debere, quàm necessitatem & utili-
tatem Ecclesiæ. *Garc. l. c.* Nec vi-
detur quicquam obstare, quamvis
permutatio fiat in manus ordina-
rii etiam in mensibus reservatis per
concordata Germaniæ. Quia Pon-
tifex per concordata non censetur
conditionem ordinariorum Ger-
maniæ voluisse deteriores facere,
quàm aliorum extra Germaniam,
quibus absolutè licitum est reci-
pere

Idque etiã
in mensibus
per concor-
data Ger-
maniæ re-
servatis.

pere resignationes causâ permutationis factas: *Vid Medull. P. Bussenb. l. 4. c. 2. dub. 1. art. 5.* Imò Inferiores Episcopo an permutationem admittere possint.

ex consuetudine etiam inferiores Episcopo, ut Abbates, Præpositi, Decani, permutationes admittere, & beneficia conferre possunt *Gloss. Et D.D. in Clem. 1. de rebus Ecclesiis non alienandis.* Permutatio, quâ beneficium opulentius permutatur cum tenui, compensatâ fructuum inæqualitate, fieri non potest nisi auctoritate summi Pontificis, qui jus proventuum potest separare à titulo sive jure spiritali, quod est in beneficio, cui prædictum jus erat annexum; & per hanc separationem reddere jus proventuum omninò temporale: ita ut jura proventuum à suis titulis separata, si permutentur, temporale detur pro temporali, adeoq; dū fit pactum de fructuum compensatione, sit pactum de re temporali præstanda ex bonis merè temporalibus. Et in hoc casu primò tituli sunt permutandi, ac dein alio contractu jura proventuum utpote per separationem Apostolicam facta temporalia, cum pacto de compensatione inæqualitatis fructuum. Unde hi duo contractus misceri

NON

non debent, nec contractui, quo permutantur ipsa beneficia, apponi pactum de permutatione proventuum & compensatione. At, inquires, quomodo permutatis titulis possunt jura proventuum retineri, cum hoc jus ratione tituli competat Beneficiato. Cui difficultati responderi solet: ex dispositione juris tantisper à compermutantibus retineri jus proventuum, donec ipsa jura inter se permuteantur, & permutata denuò coalescant cum suis primis titulis: atque ita, citra omnem speciem synoniae, inaequalium beneficiorum fiat permutatio. Alii censent in praedicto casu posse peti compensationem à Pontifice pro damno temporali, quod alter patitur, privando se fructibus sui beneficii. Eò quòd dicta compensatio non petatur tanquam pretium beneficii; sed tanquam conditio, quâ alter se indemnem servat, & sine qua indemnitate nollit permutare. *V. Less. lib. 2. cap. 35. dub. 17. Medull. Busenb. lib. 4. cap.*

Quid si permutatio facta in manus Episcopi, aut Papae, successum non habeat.

1. dub. 1. art. 1. Quando permutatio facta in manus Episcopi successum non habet, v. g. quia alter permutantium est mortuus, superstes restituendus est suo beneficio,

ficio, sed per novam collationem.
 Quia beneficium verè vacavit.
*Abb. in cap. perult. in fine de rerum
 permutat.* Verùm hoc non servatur
 in permutationibus factis in ma-
 nus Papæ, nam permutans statim
 redire potest ad beneficium suum,
 permutatione non habente succes-
 sum. Nam à volente permutare,
 non censetur jus, quod habebat in
 beneficio, revocatum sive sublatū;
 nisi permutatio successum habeat,
 cum omnis permutatio videatur
 fieri sub hac tacita conditione, si
 res successum habeat. Quæ ratio
 quamvis locum quoque videatur
 habere in permutatione facta in
 manus Episcopi, ipsâ successum
 non habente, habet tamen praxis
 contrarium. *V. Garc. p. II. c. 4. n.º
 7. & seqq.* Observandum denique
 eo ipso, quod concedatur permu-
 tatio, non conferri ipsa beneficia;
 sed factâ permutatione requiri no-
 vam collationem. *Pal. tr. 13. disp.
 6. Garc. l. c. cum aliis, quos citat.*
 Nam beneficia compermutanti-
 bus dari non possunt, quousque
 vacant ergo prius per resignatio-
 nem vacare debent, quàm con-
 ferantur. Unde resignatio potest
 admitti non collatis beneficiis;

stato tamen tempore conferendis. Adde quod Pontifex frequenter uni v. g. Romæ existenti conferat beneficium; alteri autem concedat mandatum de conferendo beneficio. Ex quo patet admissionem resignationis non esse collationem. *V. Pal. l. c.*

C A P U T XI.

Quædam beneficia sunt vacantia ipso facto, quædam per sententiam Iudicis.

Ipo facto
quædam
vacant per
mortem
naturalem,
quædam ex
dispositione
juris.

Assignantur
ea, per quæ
ex disposi-
tione juris
ipso
facto vacant

DEnique ex modo amittendi beneficia, rectè illa divides in beneficia, quæ vacant ipso facto, idque vel per mortem naturalem Beneficiati, vel ex juris dispositione: & in ea, quæ vacant per sententiam privativam à Iudice ferendam. Et quidem per mortem Beneficiati ita vacant beneficia, ut Beneficiatus à morte resurgens nullum jus ad beneficium habeat.

Barbos. lib. 5. iur. Eccles. c. 14 n. 2.

Ex dispositione juris vacant beneficia. Primò per professionem religiosam. Nam per vota solemnia Religionis ipso jure privatur quicumque

unque Religiosus professus, & beneficia, Hujus generis sunt Professio religiosa.
juxta Bullam Greg. XIII. ascendente Domino. Quivis coadjutor formatus in Societate Jesu, dominio rerum ante habitarum, & acquirendi novas incapax redditur. Matrimonium validè contractum.
 Secundò per matrimonium validè contractum, etiam si non fuerit consummatum. Quia assumit statum cum Clericali ministerio incompatibilem. Dixi validè contractum. Quia *Bal. tr. 13. di. p. 6. cum Sanchez & Less. cit. contra alios;* censet ob matrimonium, quod ex quacunque causa nullum est, non vasa beneficium. Quia nullibi hæc privatio inducta est ob matrimonium attentatum; sed ob matrimonium legitimum. De hoc enim loquuntur Canones. Tertiò per secularem militiam. Quia dando Secularis militia, &c. nomen militiæ Ecclesiam deserit, eamque pro derelicta habet. Quartò, per afflictionem Episcopatus. Quia non est conveniens, ut positus in altiori dignitate inferioribus officiis sive ministeriis occupetur: Vel alterius beneficii incompatibilis. Quintò per neglectam consecrationem ab obtinente Episcopatum intra sex menses à pacifica possessione. *Less. lib. 2.*

lib. 2. c. 34. dub. 19. censet esse probabilius, Episcopum ex dilatione consecrationis non esse plane privatum beneficio ante sententiam iudicis, eò quòd modus iste loquendi ipso facto, sive ipso jure, sint privati, ex recepta consuetudine passim in jure tam benignè accipiatur, ut nemo teneatur dimittere officium vel beneficium ante sententiam, nisi adjiciatur clausula hujus benignæ interpretationis exclusiva. Sextò per Sacerdotium non susceptum, intra annum ab habente Parochiam. Septimò per admissionem criminis, cui ipso facto annexa est amissio beneficii, qualia sunt *juxta Less. l. c. sup. 34. dub. 34.* (nisi fortè ut idem rectè annotavit, jura quoad hanc pœnam sint usu abrogata, aut in eo rigore non recepta) hæresis, schisma, sodomia sapius exercita, falsificatio litterarum Apostolicarum, simonia confidentiæ, acceptio muneris pro examine ad Parochiam, alienatio bonorum Ecclesiæ vel monasterii sine forma à jure præscripta, aut inconsulto summo Pontifice: occisio vel per se, vel per alium Rectoris; aut alterius Clerici suæ Ecclesiæ;

Enumerantur varia delicta quibus ex dispositione juris annexa est beneficii amissio.

in qua beneficium obtinet, violenta intrusio ab habente beneficium curatum, in aliud curatum, perdit enim quod primo habuit: itē occupatio cujuscunq; beneficij per vim, amittit enim jus ad illud per vim acquisitum, & in illo, quod ante habebat. Duorum incompatibilium primi generis retentio absque dispensatione. Nā sic retinens amittit etiam secundum. Percussio Cardinalis vel Episcopi, homicidiū qualificatum, hoc est, admissum per Sicarium pretio conductum. Ad pleniorē modō dictorū intelligentiā, notandum *ex Azor. tom. 1. l. 7. c. 17.* Canones, sex primis casibus, puta, Professioni, matrimonio, militia, &c. ipso facto privationem beneficij annexentes, non tam esse poenales, cū hi, per se loquendo, omni culpā careant, quā conditionales. Dantur enim beneficia eā conditione, ut, si praedictorum quidpiam factum aut omissum fuerit, beneficia vacent, ac proinde non impletā jam dictā conditione, etiā ante sententiā Judicis amittantur, adeoq; ad amissionem beneficij sufficere conditionem à jure requisitam non fuisse impletam. Canones autem delicto alicui privationem

Reus delicti, cui ipso facto privatio beneficij

F ; bene.

t esse
dila-
e pla-
sen-
modus
e ipso
nsue-
nignè
ur di-
icium
ciatur
erpre-
er Sa-
intra
hiam.
rimi-
amif-
juxta
si for-
jura
u ab-
recc-
ia sa-
terarū
fiden-
xami-
ono-
ii sine
ncon-
occisio
storis;
clesia;
ia

annexa est,
quando il-
lud dimitt-
tere tenea-
tur.

Quæ dicantur
vacare
per senten-
tiã Judicis.

Assignantur
certa deli-
cta, in quæ
sententia
privationis
à Judice
ferenda est.
Ostenditur
notabilis
differentia
inter priva-
tionem be-
neficii ipso
facto con-
tractam, &
privationẽ
per senten-
tiam Judicis
contrahẽdã.

beneficii annexentes esse pœnales,
& idcirco pœnam ante sententiam
Judicis non contrahi aut solvi:
unde in supradictis, aut similibus
delictis non tenetur reus benefi-
cium dimittere ante sententiam
Judicis declaratoriam, *Vid. Azor.*
l. c. Henric. Sanch. &c. Imò ne-
cesse est, ut executio privationis à
Judice fiat, ut docet *Sanch. l. 2.*
moral. c. 26. Covarr. &c. nisi Ju-
dex in sententia præcipiat, ut con-
demnatus beneficium statim di-
mittat. Vacantia per sententiam à
Judice ferendam sunt illa, quibus
ex dispositione juris ob admissum
crimen non ipso facto quis priva-
tur, sed per sententiam privandus
est: Talia delicta sunt homici-
dium non qualificatum, sacrile-
gium, perjurium, adulterium, &
similia gravia crimina depositione
digna. *Less. l. c.* Est autem non exi-
gua differentia inter privationem
beneficii ipso facto contractam, &
privationem per sententiam à Ju-
dice infligendam. Nam in priori
casu reo non solum omnes fructus
à die commissi criminis adimuntur,
ut docet *Mol. tom. 1. tr. 2. disp.*
96. Sanch &c. sed etiam permuta-
tio, vel resignatio in favorem tertii
facta

facta post admissionem criminis rescinditur sive infirmatur. At in posteriori casu fructus, à die criminis percepti, reo condemnato relinquuntur, nec permutatio aut resignatio ab eo facta rescindi potest. Deinde in primo casu ante sententiam Judicis declaratoriam criminis, beneficium tanquam verè vacans impetrari & reo non vocato, conferri potest, quo ad titulum, non verò quoad possessionem. Nam ut hac priveretur, necesse est ferri sententiam criminis declaratoriam, ipsamque, ut supra dictum, privationis fieri executionem: in secundo autem beneficium antè impetrari aut conferri nequit, quàm privationis sententia in ipsum feratur.

Azor. l. c. Laym.

&c.

nales,
ntiam
solvi:
ilibus
enefi-
ntiam
Azor.
nò ne-
onis à
b. l. 2.
ifi Ju-
t con-
n di-
tiam à
quibus
n flum
priva-
vandus
omici-
sacrite-
um, &
firione
on exi-
tionem
tam, &
n à Ju-
priori
fructus
limun-
2. disp.
rmuta-
q tertii
facta

P A R S II.

De Simonia in beneficiis
Ecclesiasticis.

C A P U T I.

Quid, & quotuplex sit Simonia.

Simoniam
unde dicta,
quale pec-
catum, &
que ejus
materia.

Simoniam (dictam à Simone Mago, qui Act. 8. pecuniâ emere volebat potestatem conferendi Spiritum sanctum) vitium est contra virtutem Religionis, & quidem mortale, cujus malitia in eo consistit, quod res sacræ & spirituales tam viles aestimentur, ut instar rerum profanarum, ac temporalium venales proponantur, & per emptionem, venditionem, aut quemcunque contractum onerosum sive reciprocum, hoc est, eum, ex quo ultrò citròque sive ex parte utriusque contraheatis obligatio oritur, tanquam res libero hominum arbitrio & potestati subjectæ distrahantur. *Quis enim, ut loquitur Hormisdæ Papa in epist. ad Episcop. Hispan.*

Hispan.

Hispan. non vile putet esse, quod
venditur? nec est, juxta mentem
D. Petri, cit. cap 8 donū Dei estiman-
dum pecuniā, hoc est, quod pretio
temporali possideri seu obtineri
possit. Magna proinde in Deum
committitur irreverentia, dum res
sacræ & spirituales, quæ humanā
industriā comparari nequeunt, sed
solum divino munere gratis con-
ceduntur, & quorum Deus ipse au-
thor est & largitor, pretio tempo-
rali, sicut aliæ res humanæ esti-
mantur. Unde ex communi DD.
rectè concludes, hoc vitium nun-
quam posse fieri veniale ex parvi-
tate materiæ (quamvis tale possit
esse ob imperfectionem actūs &
ignorantiam) quia nullum donum
gratiæ tametsi in se parvum vendi
potest sine gravi irreverentia tum
ipsius doni, tum etiam Dei. Debent
autem hoc loco nomine rei spiri-
tualis præcipuè & primariò intel-
ligi dona & gratiæ supernaturales,
& quidquid à Deo tanquam au-
thore gratiæ procedit, nec huma-
nis viribus obtineri potest; Secun-
dariò autem illa, quæ in se tempo-
ralia, jure non quidem divino, sed
humano & ex institutione Eccle-
siæ per potestatem à Christo acce-
ptam, spiritualia.

Daturne in
Simonia
parvitas
materiæ.

Quid nomi-
ne rei spiri-
tualis intel-
ligatur.

Temporalia
annexa spi-
ritualibus
quo sensu
possint disi-
ptam, spiritualia.

ptam, spiritualia efficiuntur, ita ut
 eorum vilipensio & venditio pro-
 pter reverentiam rei spiritualis,
 cui connexæ sunt, & à qua ex di-
 spositione Ecclesiæ sanctitatem a-
 liquam sortiuntur, in Deum quoq;
 redundet, solentque hæc dici spiri-
 tuali annexa. Horum aliqua sunt
 annexa antecedenter, ut jus Patro-
 natûs, sive jus nominandi vel præ-
 sentandi alterum ad beneficium
 Ecclesiasticum. Hoc enim jus con-
 sideratum in ordine ad beneficium
 secundum partem ipsius beneficii
 temporalem, sive secundum jus
 percipiendi fructus beneficii tem-
 porales, est quid temporale, & ut
 patet, necessariò antecedit ipsum
 beneficium, similiter vasa sacrâ,
 templa, altaria, &c. quæ præcipue
 parantur in ordine ad Sacrificium
 Missæ, & Sacramenta ritè admini-
 stranda. Alia annexa concomitan-
 tur, ut labor corporis in ministerio
 Sacramentorum & Sacrificio: alia
 consequenter, ut jus ad proventus
 Ecclesiasticos, quod consequitur
 divinum officium. Nam propter
 spirituale officium dantur redditus
 Ecclesiastici, & ex his modò dictis
 resultat communis hujus vitii de-
 finitio. Simonia est studiosa sive
 delibe-

Horum qua-
 dam sunt
 annexa an-
 tecedenter,
 quedam
 concomi-
 tanter, alia
 concomi-
 tanter.

Statuitur
 definitio

delibe-

deliberata voluntas emendi aut
vendendi pretio temporali aliquod
spirituale aut spirituali annexum.
Est autem pretium temporale tri-
plex, pretium muneris sive munus
à manu, quo non intelligitur sola
pecunia, sed quæcunque res aut
commoditas temporalis, quæ ex
pacto datur pro re spirituali. Pre-
tium linguæ sive munus à lingua,
per quod intelligitur laus, adula-
tio, preces pro alio interponendæ,
commendatio apud Patronum aut
Collatorem ex pacto tacito vel ex-
presso, ut res spiritualis vicissim
conferatur. Pretium obsequii sive
munus ab obsequio, est quodcun-
que ministerium sive obsequium
præstitum vel præstandum sub
obligatione & pacto conferendi
vicissim vel beneficium vel aliam
rem spirituales. Porro Simonia
duplex est, alia juris divini, alia ju-
ris humani: Prior est, quæ pro pre-
tium temporali venditur aut com-
mutatur res propriè spiritualis,
hoc est, quæ supra vires naturæ est,
& à Deo tanquam authore gratiæ
gratuitò conceditur. Ut si quis
vendat Sacramenta, Sacramentalia,
usum potestatis spiritualis, v.g. ab-
solutionem, dispensationem, bene-

Simonix.

Assignantur
tria genera
pretii tem-
poralis.

Quid pretiū
muneris.
Quid lin-
guæ.

Quid pretiū
obsequii.

Quotuplex
est simonia,
& quid si-
monia juris
divini.

Quid simonia juris humani, & utrum per hanc peccetur contra virtutē religionis.

In beneficio Ecclesiastico singulariter notanda sunt duo jura, quorū unum est spirituale,

dictionem, praesentationem, electionem, collationem beneficii, aut alios actus jurisdictionis Ecclesiasticae. Posterior est, quā venditur res ex se quidem temporalis, sed propter connexionem, quam habet cum re spirituali ab Ecclesia prohibita vendi, ex motivo virtutis religionis, sive ut alii loquuntur, quæ est mala propter prohibitionem Ecclesiae: nec tantum mala est, quia repugnat obedientiæ, ut quidam AA. volunt, sed etiam quia religioni, ex cujus motivo prohibetur, sicuti ommissio Sacri die festo non est solum contra obedientiam verum etiam contra virtutem religionis, cujus intuitu auditio Sacri ab Ecclesia praecipitur. Hujusmodi simonia v. g. est venditio beneficii Ecclesiastici secundum partem temporalem, hoc est, secundum jus percipiendi proventus Ecclesiasticos. Ubi singulariter notandum occurrit, in beneficio duo jura spectari posse. Primum est jus ad functiones Ecclesiasticas, sive potestas exercendi ministeria sacra in Ecclesia, quod est simpliciter & per se spirituale, alterum jus percipiendi fructus Ecclesiasticos, quod secundum se praecise spectatum

um est temporale, & secundum alterum
hoc jus beneficium vendi non potest propter prohibitionem Ecclesie, quæ ex reverentia rei sive juris spiritualis, cui hoc temporale jus annexum est, ex motivo religionis venditionem illius prohibuit. Utraque jam dicta simonia subdividitur in mentalem, conventionalem, realem; mentalis dupliciter accipi potest, primò pro voluntate committendi simoniam, secundò pro intentione, quâ quis dum alteri confert spirituale, illum intendit, quamvis sine pacto externo ex justitia obligare ad reddendum temporale, vel è contra, dum confert temporale, intendit obligare ad reddendum spirituale, ut si quis serviat Episcopo hac intentione, ut sibi in mercedem detur beneficium. Conventionalis est, quâ pro ceditur ad pactum externum, sive expressè sive tacitè, ut si paciscatur verbis obliquis, dubiis, obscuris nutibus, aut pretii oblatione sub specie donationis, nondum secutâ reali traditione, seu pacti ipsius executione, & quidem si ex neutra parte traditio completa fuerit, dicitur conventionalis pura; sin autem ex una parte, dici-

Utraque simonia jam dicta quomodo subdividatur. Quid simonia mentalis.

Quid conventionalis.

Quid simonia confidentiæ, & unde sic dicta.

Explicatur, quid sit regressus, ingressus, accessus ad beneficium.

tur conventionalis mixta. Quia participat aliquid de simonia reali. Ad conventionalem mixtam tanquam species reducitur simonia confidentiæ, quæ quis paciscitur cum eo, cui dat beneficium, ut illud sibi vel alteri aliquando resignet, vel cum obligatione dandi tertio, v. g. nepoti ex eodem pensionem aut certam partem fructuum. Dicitur confidentiæ, non à confidentia dubia sive incerta, & quæ est sine pacto, ut si quis resignet vel alio modo alteri beneficium procuret, confidens & sperans ipsum aliquando illud sibi vel alteri resignaturum, huiusmodi enim spes & confidentia non est illicita, sed à confidentia certa, & quæ est ex pacto. Huc pertinent certæ retrogressiones, sive reditus ad pristinum beneficium, factæ ex mutuo pacto sine legitima autoritate, & vocantur à Theologis regressus, ingressus, accessus. Regressus est, si quis alteri suum beneficium cedit servato sibi jure redeundi ad idem beneficium in casu, quo resignatarius, sive is, cui beneficium resignatum est, naturaliter aut civiliter præmoriatur, aut fiat Episcopus, vel statuatam pensionem

NON

non solvat. Ingressus est, si quis beneficium sibi collatum, antequam illius possessionem ceperit, alteri resignet, servato jure ingrediendi, vel adeundi possessionem illius beneficii, si alter pramoreretur, fieret Episcopus, &c. Accessus est, si te per ætatem, aut alia de causa adhuc incapace beneficii, facias illud conferri tertio v. g. tuo nepoti, servato tibi jure, ut postquam justam ætatem habueris, &c. ad illud accedere possis. Vide de his plura apud Laym. lib. 4. tr. 10. n. 76. Simonia realis est, quæ ipsa rei traditione utrinque completur, saltem inchoatè, ut si beneficium sit collatum, & pars pretii soluta.

Quid Simonia realis.

C A P U T II.

Statuuntur varij casus à Simonia probabiliter immunes.

Simonia probabiliter non reperitur in sequentibus casibus. Excepto quinto casu, cui practicam probabilitatem tribuere non ausim. Primò si detur beneficium ob amorem humanum, aut quia

Non videtur simoniacum, dare

Beneficium
ob amorem
vel timorē
humanum.

Neque ab-
que animo
emendi be-
neficium,
alterum in-
ducere ad
dandum
promissio-
ne factā.
quamvis
hoc agendi
modo gra-
viter pec-
cet.

Aut in casu
resignatio-
nis in favo-
rem tertii,
tractare cū
illo de dan-
da certa pē-
sione sub
beneplacito
Pontificis.

consanguineus aut amicus est, vel
timorem, ne alter tibi injustè no-
ceat, tummodo pactum non inter-
veniat. Quia ratio simoniæ confi-
sit in pactione, & contractu
pro pretio temporali. Interim in
collatione beneficiorum, ut supra
dictum est, magis spectari debet
bonum Ecclesiæ, quàm privata
causæ consanguinitatis, amicitiae,
&c. Secundò si quis animo non
emendi aut solvendi, sed tantum
decepiendi promittat aliquid tem-
porale pro beneficio. Quia non ha-
bet voluntatem emendi, peccabit
tamen graviter alterum inducen-
do in simoniam, & ponendo actum
externum simoniacum. Poterit
nihilominus beneficium sic obten-
tum retinere, si à legitimo superio-
re collatum fuerit. Quia acquisivit
plenum jus in beneficio, nec dece-
pto injuriam fecit, utpote qui non
habebat jus dandi beneficium si-
moniacè. *Vid. Less l. c. dub. II.
Cajet. Tolet. &c.* Tertiò volens
resignare in favorem tertii, si cum
illo tractet, de danda sibi certa
pensione non absolutè, sed sub be-
neplacito Pontificis, hoc est, si ita
videatur Pontifici. Nam pensio,
propriâ authoritate partium, bene-
ficio

ficio imponi nequit, quin simonia committatur, ut per se patet. Quartò juxta Less. lib. 2. c. 35. dub. 14. *Sot. & alios* si beneficium resignatio in favorem tertii, hoc est, cum clausula, non aliter nec aliàs, fiat in manus ordinarii. Quia nullum hic propriè intervenit pactum, verùm ne hoc resignandi modo, qui est contra stylum curiæ, per ignorantiam offendas, vid. *superius dicta de resignat. benef. cap. 10.* Resignationes reciproca, qualis esset, si ego resignarem meum beneficium in favorem tui nepotis, ut tu tuum vicissim resignares in favorem mei nepotis: Item triangulares, sic dictæ, quòd fiant inter tres v.g. ego resigno meum beneficium Paulo, ut hic suum resignet Petro, & Petrus suum mihi, non possunt fieri coram ordinario. Quia continent specialem modum paciscendi à jure prohibitum, in quo Episcopus tanquam inferior dispensare nequit. *cap. quasitum de rerum permutat.* Quintò juxta nonnullos recentiores, quos Less. *l. c. dub. 15.* sine nomine citat, resignans beneficium lite obtentum, si à resignatario repetat expensas litis, quas fecit in obtinendo beneficio.

Item resignare in favorem tertii in manus ordinarii.

Quid sentiendum de resignationibus reciprocis & triangularibus.

Repetere expensas litis, Bullarum, & c. in simoniacis.

ficio.

ficio. Quia non petit aliquid pro beneficio, sed solum repetit expensas litis, ex consequenti simul factas in bonum resignatarii, ut se indemnem seruet, eademque videtur esse ratio de expensis Bullarum, aut aliis legitime factis pro obtinendo beneficio. Quia resignans has non exigit pro beneficio, sed solum ne ipse damnum patiatur, adeoque non fit pactum, ut resignatarius quicquam det pro beneficio, hoc enim gratis dimittitur, sed ut expensas in sui quodammodo utilitatem & gratiam factas, refundat. Verum hæc sententia adeo tenui probabilitate nititur, ut eam in praxin deducendam, sive practice probabilem esse non censeam. Nam esto resignans nihil videatur petere pro beneficio; ipse tamen resignatarius, cui beneficium resignatur, expensas, quas refundit, manifestè convincitur dare pro beneficio. Neque enim has refunderet, utpote cui exiguæ curæ foret de indemnitate resignantis, nisi alter resignando daret beneficium: adeoque si non verbis expressis, saltem implicite fit pactum de refusione expensarum pro dando per resignationem beneficio.

cio.

pro
ca-
fa-
ut se
ide-
um,
obti-
nans
sed
atur,
refi-
bene-
titur,
mo-
ctas,
entia
titur,
sive
cen-
il vi-
ipse
nefi-
quas
citur
enim
cigua
refi-
daret
verbis
at pa-
m pro
nefi-
cio.

cio. Adde, quod resignans, repeten-
do expensas ante resignationem,
sufficienter convincatur intendere
pactum saltem implicitum, & ha-
bere dictam refusionem pro moti-
vo resignationis. Quare contra-
riam sententiam tenendam esse ju-
dico, quæ est communis DD. ut
docet *Less. l. c. dub. 15.* asserens in
foro externo minimè admissum
iri dictum titulum indemnitatis.
Quia omne pactum in spirituali-
bus de onere temporali, quod de
jure rei temporali non est anne-
xum, rejicitur ac reprobatur tan-
quam simoniacum, si fiat absque
authoritate superioris. Proinde
juxta Laym. lib. 4. tr. 10. c. ult.
§. 5. permutaturi aut resignaturi
non possunt inter se pacisci de ex-
pensis ab uno eorum faciendis, nisi
hæc de jure ab eodem faciendæ fo-
rèt. Nam juxta receptam regulam,
quod de jure & justitia fieri oportet,
id ipsum in pactura deduci po-
test absque vitio simoniæ. Sextò
ortâ lite de beneficio Ecclesiastico,
si partes inter se gratis & amica-
biliter componant, idque vel per
spontaneam cessionem juris sui &
litis desertionem, vel per compro-
missionem in arbitros, ut ab his

Ortâ lite de
beneficio,
inter se a-
micè com-
ponere.

illi

illi parti tota res adjudicetur, cui jura magis favere videntur. Quod si una pars litigantium foret in possessione beneficii, illud absque auctoritate superioris dimitti non debet, *C. admonet. C. qua in dubiis, de enunciat.* Transigere autem litem beneficiale, sive pacisci de præstanda re aliqua temporali ad terminandam litem, v.g. si parti litiganti pecunia offeratur, vel pecuniarium aut aliud debitum remittatur, ut litem deserat, est simoniacum & jure Ecclesiastico prohibetur. *Cap. constitutus & C. super eo*, ubi omnis reciproca pactio, conventio, permutatio in beneficiis Ecclesiasticis; quæ propriâ auctoritate fit, tanquam simoniacæ interdicitur, sicuti *cap. de hoc, de simon.* prohibeatur omnia pacta, quæ fiunt circa actiones aut jura inchoata, ad consecutionem beneficiorum necessaria, v.g. si paciscar cum Titio, me ipsum electurum in Episcopum, &c. ut me vicissim vel alium eligat, præsentet, instituat ad alium beneficium. Septimò pensiones merè temporales, quæ etiam laicis ob justam causam competere possunt, si vendantur, aut redimantur. Quia semel à spiri-

Pensiones
merè tem-
porales ven-
dere aut
redimere.

rituali

ritu
aut
tual
cen
xtæ
de b
neq
na
qua
cert
tur
Bal
pen
ranc
est.
pler
arbi
à pl
ea c
cta.
sion
spir
tion
ven
aut
cur
do
obl
ubi
est.
ber
pac

rituali titulo beneficii, legitimâ
authoritate separata, neque spiri-
tuales, nec spiritualibus annexæ
censentur. Similiter pensiones mi-
xtæ (vid. dicta de pensionibus in tr.
de benef.) tametsi emi aut vendi
nequeant ob stylum curiæ Roma-
næ, ejusmodi venditionem tan-
quam simoniacam damnantis, si
certâ summâ pecuniæ rediman-
tur, saltem iis in locis, in quibus
Bulla Pii V. imponentis ejusmodi
pensionibus obligationem reci-
tandi officium B. V. recepta non
est. Quod *Less. l. 2 c. 35. dub. 22.*
plerisque locis non fuisse factum
arbitratur. Quia dicta constitutio
à plurimis ignoratur, vel etsi de
ea constet, non est in praxin dedu-
cta. Ratio est, quia redimere pen-
sionem, non est emere jus aliquod
spirituale, sed extinguere obliga-
tionem temporalem, annuè sol-
vendi certam summam pecuniæ
aut fructuum. Adde quòd stylus
curiæ permittat illas redimi, mo-
do non extinguatur spiritualis
obligatio recitandi officium B. V.
ubi prædicta constitutio recepta
est. Non poterit tamen resignans
beneficium, sub onere pensionis
pacisci, ut statuta pensio redimatur.

Quid di-
cendum de
pensionibus
mixtis.

Quia

Quid de
pensione
spirituali.

Redimere
vexam ab
impediēte.

Quia peteret pro beneficio rem
temporalem pretio aestimabilem,
onus scilicet redimendi pensionē.
Spiritualis autem pensio, quæ da-
tur ob ministerium spirituale, abs-
que vitio simoniae nec vendi nec
redimi potest. Quia cum talis pen-
sio in spirituali titulo, puta, in Ec-
clesiastico ministerio fundata sit,
non potest ipsa huic titulo annexa
vendi aut redimi, quin etiam titu-
lus vendatur aut redimatur: in-
terim non est illicitum pensionario
retentâ obligatione spiritualis mi-
nisterii ipsas temporales pensiones
sive fructus, quos annuè perceptu-
rus est, alteri ad vitam suam ven-
dere aut élocare vel permittere, ut
certâ pecuniâ redimantur. Quia
hoc non est vendere, aut redimere
ipsam pensionem, sed fructus ipsius
Laym. l. c. Octavo si is, qui ha-
bet jus in re sive in beneficio per
confirmationem, institutionem,
sive liberam collationem, tametsi
nondum beneficium possideat, re-
dimat oblato pretio vexationem
ab illo, qui cum à possessione im-
pedire nititur, est communis DD.
D. Thoma 2. 2. q. 100. C. 10. Quia
dū titulo legitimè obtento accedit
possessio, non accedit ipsi aliquid
spiritualis

spiri
fere
ritu
tulo
tam
la
edit
rati
cur
cur
me
pro
pro
ad
ner
sive
mo
ber
elec
sed
stit
red
ini
tiu
tio
est
ren
pra
ali
au
tū
de

spirituale, sed quod ex se est indif-
ferens, fitque ex consequenti spi-
rituale per connexionem cum ti-
tulo, cui jungitur. Observandum
tamen hic est, ab *Alex VII. in bul-
la, qua incipit: inter gravissimas,*
edita Roma 2. Martii 1652. decla-
ratum & veritum esse, ne quibus-
cunque Judicibus & Officialibus
curiæ Romanæ, vel quibuscunque
mediatoribus quidquam detur,
promittatur, vel ab his accipiatur
pro defensione juris quæsitæ, etiam
ad redimendam injuriam vexatio-
nem. Similiter habens jus ad rem
sive ad beneficium, quale jus re-
motum est in eo, qui dignus est
beneficio, proximum verò, qui
electus, præsentatus vel postulatus,
sed nondum confirmatus aut in-
stitutus est, potest pretio oblato
redimere vexam ab eo, qui nititur
iniquè obesse. Quia non datur pre-
tium pro beneficio, sed pro cessa-
tione nocimenti, quæ cessatio non
est æstimabilis ex beneficio, nisi
remotè, nimirum ob spem conce-
ptam de benevolentia collatoris, si
aliunde non impediatur. Redimere
autem vexam ab eo, qui non tan-
tùm obesse, sed etiam simul pro-
desse potest, non est licitum haben-

Aut ab eo,
qui nititur
iniquè ob-
esse.

Quid si non
tantùm ob-
esse, sed etiã
prodesse
possit.

ti jus

rem
lem
onē.
e da-
abf-
nec
pen-
n Ec-
a fit,
nexa
titu-
in-
nario
s mi-
iones
epru-
ven-
re, ut
Quia
imere
ipfius
ii ha-
io per
nem,
uncti
t, re-
onem
e im-
s DD.
Quia
ccedit
liquid
ritua*

ti jus ad rem. Quia dando pretium illi, qui potest prodesse, videtur illum inducere ad præbendum consensum & ad non opponendum, quod de jure posset opponere, atque ita viam directè parare ad beneficium: dixi quod jure posset opponere, nam si modo apertè iniquo sese opponat, poterit absque simonia ipsi offerre pretiū, ut ab iniquo conatu desistat, sicut enim alteri possum dare pretium, ut injustè non noceat, ita & huic. Induci tamen hujusmodi pretio non potest ad dandum, vel ipsum beneficium, vel suffragium pro obtinendo beneficio. Denique si offeratur pecunia, ut non nominetur aut eligatur ineptus, vel ut eligatur idoneus in genere, nullum designando, in particulari. Quia hoc non est aliud, quàm redimere vexam, sive injustam læsionem. Ecclesia enim jus habet, ut detur ei idoneus minister, adeoq; si pro eo obtinendo offerat pecuniam, nullam committit irreverentiam. *V. Less. l. 2. c. 35.*

duo. 19.

CAPUT

CAPUT III.

Sentuntur casus Simonie obnoxii.

Committitur simonia; Primò quando datur temporale pro beneficio tanquam *motivum* conferendi illud, vel è *contra* quando datur hoc modo beneficium pro re temporali. Quia dare Collatori munera, quibus inducatur sive moveatur ad dandum beneficium, est illud dare ex pacto saltem implicito, adeoque æquivalenter emere illud: sicut qui muneribus movet judicem, ut ferat iniquam sententiam, dicitur emisse sententiam, ita qui dat munera Collatori, &c. dicitur emisse beneficium. Intelligendo autem sunt hæc de illis muneribus, quæ sunt alicujus valoris, & quæ apta sunt, ut alterum inducant ad dandum beneficium, non verò quæ leviter animum Patroni aut Collatoris, &c. inducere possunt: qualia sunt v.g. quædam esculenta aut poculenta non magni valoris. *Vid. sentent. ab Inn. XI. damnatas n. 45. Item Carænam, dissert. 27. cap. 2. n. 23.* Secundò quoties datur temporale

Simoniacè est dare temporale pro beneficio tanquam motivum conferendi illud, vel è contra.

Quid si datur munera non magni valoris.

Item dare

G

etiam
datur
adum
onen-
pone-
parare
jure
odo a-
oterit
retiu,
sicut
tium,
huic.
pretio
ipsum
n pro
que si
nomin-
vel ut
ullum
Quia
limere
m. Ec-
etur ei
oro eo
, nut-
en-

APUT

temporale pro beneficio tanquam gratuitam compensationem vel e contra

porale pro beneficio, etiam tanquam gratuita compensatio, vel e contra beneficium tanquam gratuita compensatio pro temporali.

Quia huiusmodi donationes, utpote habentes suspicionem & speciem mali, puta, turpis avaritiae, sive contractus simoniaci, sunt indecentes adeoque illicitae respectu rei spiritualis. *Vid. cit. & damnatas*

sentent. n. 45. Interim non erit simoniacum servire v. g. Episcopo, &c. propter mercedem temporalem, tanquam finem principaliter intentum, secundario autem, cum spe obtinendi aliquod beneficium. Nam quod fit in hoc casu, fit propter beneficium tanquam finem minus principalem & indirectum ac omnino liberè conferendum.

Quid si serviat Episcopo propter beneficium tanquam finem minus principalem.

Card. diss. cit. c. 6 n. 108. Quod si tamen huiusmodi donatio verè ex animo grato & sponte fiat maxime post obtentum beneficium, & ut talis acceptetur, non videtur esse illicita. Dixi post obtentum, nam ante obtentum beneficium non facile aliquid datur sponte, & facile sibi persuadet cupiditas dari sponte, quod coactè offertur. Ratio prioris est, quia cessat pa-

Quid si donatio fiat sponte & ex animo merè grato.

ctio ad simoniam requisita, imò etiam

iam

iam species pactionis simoniacæ.
Ex quo rectè sequitur, neque eum fore simoniacum, qui etiam ante obtentum beneficium præviè diceret: exhibebo me tibi gratum, sive ero tibi gratus, aliud nihil his verbis significando, quàm solam obligationem suam antidoralem, sive remuneratoriam, ex mero gratitudinis debito ortam: cui postea liberum erit per quidvis satisfacere, pro suo libitu in signum grati animi, à se spontaneè redondam: sive, ut clariùs loquar, nihil aliud his verbis innuendo, quàm se, citra omnem obligationem, pactum, aut promissionem etiam implicitam, ex mera gratitudine, sponte ac liberaliter daturum aliquod vel temporale, vel spirituale pro suo beneplacito, nihil certi in specie, aut in particulari determinando; ita, ut liberum sit, quocunque dono antidorali exolvere debitum gratitudinis, à Deo & natura nobis commendatæ. Verùm, quia hæc verba: ero tibi gratus, nisi sincerè, & in sensu jam dicto proferantur: communiter, & ex communi loquendi modo plus significant, quàm solam obligationem antidoralem, hoc est, illam,

Quid si quis diceret præviè: ero tibi gratus.

quæ ex solo debito gratitudinis enascitur ; cui per quodcunque donum ad libitum remunerantis satisfieri potest : Hinc videntur continere pactum saltem implicitum, ad dandum munus, sive donum pecuniarium, valori beneficii, quod petitur aut datur, utcunque correspondens. Quod exinde satis evidenter conjici posse arbitror. Quia si is, qui scitur dixisse, se fore gratum, obtento deinde beneficio, solum offerat exiguum & aliquod munus, aut dicat se orasse, ac deinceps oraturum pro benefactore, passim acrem patietur exprobrationem ; & ubivis ingratus proclamabitur. Adde, quod sint, qui audeant per tertium emonere, & quodammodo exigere gratitudinem pecuniariam sibi promissam. Quæ sanè non fierent, nisi prædicta verba : ero tibi gratus, acciperentur, tanquam ex pacto, aut promissione obligatoria ad dandum munus pecuniarium, valori beneficii utcunque æquivalens. Unde cautè his verbis utendum esse censeo *cum Less. in auctario V. Simon. cas. 6.* nec in alio, quàm sensu licito, suprà insinuato, unquam usurpanda : ne vergant aliquando in propriæ

propriæ

propriae animae exitium; cuius im-
mensum pretium præclare expri-
mit *D. Ber. c. 3. medit.* his verbis:
*Totus quidem iste mundus ad unius
anima pretium aestimari non potest.
Non enim pro toto mundo animam
suam Deus dare voluit; quam pro
anima humana dedit. Sublimius est
ergo anima pretium, qua non nisi
Sanguine Christi redimi potuit.*
Tertiò quando datur vel accipitur
beneficium, propter temporalem
Clerici sustentationem tanquam
finem & motivum principaliter
intentum. Quia qui in re spirituali
primariò & principaliter respicit
commodum temporale, non abs-
que vilipensione rei spiritualis,
temporalitatem, sive id, quod in ea
temporale est, pluris aestimat, quàm
spiritualitatem, adcoque hoc quod
in ea spirituale est, temporali vilius
reputat. *Vid. sentent. damnat ab
Innoc. XI. n. 46. Fateor quidem
cum Carden. diff. 27. cap. 1. n. 91.*
in casu modò dicto non committi
simoniam propriè dictam. Quia
nulla hìc, ut patet, aut formalis aut
æquivalens intervenit pactio: sed
potius committi irreligiositatem
quandam contra reverentiam re-
bus spiritualibus debitam. Dici

Dare vel
accipere
beneficium
principaliter
propter
sustentatio-
nem tempo-
ralem,
si nomen
simoniae la-
tius acci-
pias.

Quid si de-
tur secun-
dario pro-
pter susten-
tationem.

nihilominus poterit, in sensu lo-
quendi latiori, committi simo-
niam; partim ob affinitatem, quam
habet ratione vilipensionis rei spi-
ritualis cum simonia: partim ob
modum loquendi Rhetoricum,
quo per Synecdochen species po-
nitur pro genere. Non est tamen
illicitum dare vel accipere propter
sustentationem tanquam finem
minus principalem & secunda-
rium. Quia hinc in rem spiritua-
lem nulla redundat vilipensio,
cum ipsum beneficium eo quoque
fine sit institutum, ut serviat Bene-
ficiato ad sustentationem propter
officium spirituale, quod præstat
Ecclesiæ. Pro quorum pleniore
intelligentia notandum, beneficii
cujusvis esse duplicem finem in-
trinsecum, ad quem ordinatur,
unum principalem, estque com-
modum spirituale, quod per sacra
ministeria & officia à Beneficiato
præstanda redundat in Ecclesiam;
alterum minus principalem, & est
commodum temporale, sive su-
stentatio Clerici, quæ in utilita-
tem ipsius Beneficiati cedit.

Vid. Card. diff. cap. 5.

art. 1.

CAPUT

C A P U T IV.

Assignantur poena Simoniam consequentes.

Simoniam realis admiffa in beneficiis inducit fequentes poenas. Primò incurritur excommunicatio Papalis, tam ab eo, qui simoniace procurat, quàm qui fic accipit. *Vid. extravag. cum detestabile*, ubi nota, dictam *Extravagantem* folùm loqui de beneficiis propriè talibus, non verò de aliis ut pensionibus, vicariis temporalibus, &c. Secundò omnis collatio & provifio simoniace facta eft nulla, nec tribuit jus participandi fructus beneficii, adeoque fic provifus tenetur eos reddere, ut patet *ex cit. Extravag.* Quod etiam verum eft, efto tu in propria perfona simoniam non admiferis, fed fciente te & non contradicente admiffa fit ab alio pro te. Imò licet te infcio ab alio admiffa fit, nifi ex tui odio fuerit admiffa, aut tu de eo fufpicans expreffè contradixeris. *Vid. cap. Nobis fuit. & cap. Sicut fuit.* aut certè nifi bonâ fide pollederis beneficium per triennium.

Simoniam
realis quas
poenas inducat.

nium. *V. Reg. Cancell. de triennali possess. Less. lib. 2. c. 35. dub. 25. & alios.* Tertio fit inhabilis ad idem beneficium obtinendum, quod per se vel per alium simoniace acquisivit. Quæ inhabilitas si sit publica, & ad forum contentiosum deducta, ex comm. DD. per Episcopum tolli nequit, quamvis eam nonnulli putent ab Episcopo tolli posse, si omninò occulta sit. *Less. l. c.* Quod si ab aliis te ignorante simonia in tui gratiam commissa foret, non subiacebis quidem excommunicationi. Quia non es causa simoniaci contractus; fies tamen inhabilis ad hoc ipsum beneficium obtinendū, in pœnam eorum, qui simoniace te promovere voluerunt, nisi timens, ab alio dandam pecuniam, pro beneficio tibi obtinendo, expressè contradixeris, *cap. sicut tuis litteris, cap. nobis fuit.* Quod si te promovere volentes ex inculpata ignorantia, nescientes se committere simoniam, id fecerint, non eris inhabilis. Quia non est admissa culpa, in cuius pœnam inhabilitas constituta est. Unde idem beneficium posset tibi, cū prior collatio fuerit irrita, secundo conferri absque ulla dispensatione.

Less.

Quid si, ab alio te ignorante simonia in tui gratiam commissa sit.

Less. l. c. Qui putat *ibidem* hoc quoque dici posse de eo, qui per meram ignorantiam contractum simoniacum celebravit. In utroque tamen casu beneficium dimitti debet; nisi secundo conferatur. Quia prima collatio, ut patet ex supradictis, irrita fuit. Obtinens beneficium per simoniam ab alio commissam, si non consentiat in contractum simoniacum, potest ex mera amicitia solvere pecuniam ab alio promissam, vel solutam refundere, ut hunc indemnem servet. Quia solvere ex amicitia, ne alter gravetur, non est approbare factum illius, sicuti parens solvendo debita filii, quæ ipse malè contraxit, non censetur approbare facta filii. Si autem consentiendo approbet factum alterius, probabiliter incurrit simoniam, estque obligatus dimittere & fructus restituere. *D. Thom. art. 6. ad 3. Panor. mit. &c. Quamvis Adriannus quodlib. 9. art. 3. cum aliis contrarium sentiat.* Quia ratificatio sive facti approbatio, quæ fit post legitimam collationem, & jus acquisitum, non potest collationem facere simoniacam: sicuti si quis pro beneficio sibi gratis collato,

postea animo mercimoniâli, hoc est, animo emendi illud, pecuniam daret, non fieret simoniaca, nec irrita prior collatio, nec obstat dictum *cap sicut* in quo dicitur, ratificanti factum alterius, debere reputari aliquid in pœnam vel culpam, potest enim hoc intelligi de pœna à Judice ferenda, non lata.

Item quas
pœnas si-
monia con-
fidentia.

Vid. Less. l. 2. c. 35. dub. 25. Simonia confidentiæ admessa in beneficio infert hæc pœnas. Primò incurritur ab utroque contrahentium excommunicatio Papalis. Secundò, sic privatus privatur beneficio simoniacè acquisito. Tertio privatur omnibus aliis beneficiis ante obtentis & pensionibus, non tamen hæc ante sententiam Judicis dimittere tenetur. Quia pœna, quâ quis privatur re suâ jam possessâ, passim non obligat ante sententiam. Quarto fit inhabilis ad beneficium simoniacè acquisitum & reliqua omnia, quamvis inhabilitas ad reliqua solùm videatur intelligenda esse post sententiam declaratoriam criminis, atque ita censet esse usu receptum *Less. l. c. dub. 26.* Quintò beneficia collata & accepta per simoniam confidentialem sunt reserva-

ta summo Pontifici, ac proinde ab ordinario collatore conferri nequeant. Contractu hujus simoniæ celebrato & ex neutra parte completo, dictæ poenæ non incurruntur, ut colligitur ex Bulla, in qua dicitur, debere beneficiû simoniacè esse acquisitum. Unde sufficit ex altera parte contractum fuisse completum, etsi accipiens beneficium suam promissionem nondum impleverit.

C A P U T V.

De beneficio simoniacè acquisito, & pretio pro eodem accepto.

Beneficium simoniacè acquisitum, dimittendum est, & fructus inde percepti integrè restituendi sunt, etiam ante sententiam Judicis. Quia adeptio beneficii ipso facto est nulla, adeoque neque beneficium, neq; ejus fructus ullo titulo acquiri aut retineri possunt. *Vid. Extravag. cum de restabile, de simon.* Restitutio fructuum perceptorum faciendâ erit, vel ærario Apostolico, vel Ecclesiæ, vel in pios usus, vel etiam successori,

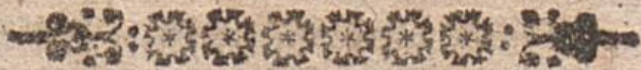
Quid faciendum beneficio simoniacè accepto, & fructibus inde perceptis.

Pretium ac-
ceptum pro
beneficio
cui restitu-
endum.

cessori, si ita consuetudo ferat, ut fructus beneficii vacantis dentur successori. *Vid. Less. l. c. dub. 31.*

Pretium acceptum pro conferendo beneficio non secutâ collatione restituendum est ei, qui dedit. Quia deest titulus retinendi, cum id non præstetur, cujus gratiâ datum est: neque jura jubent alteri dari. Secutâ collatione post sententiam Judicis ei dandum est, cui hic adjudicat: ante sententiam illi probabiliter, qui dedit, quia dans, non amisit pretii dominium. Nam accipiens secundum jura erat incapax domini tali titulo capiendi, ita *Sotus cum aliis*. Contrarium tamen probabilius est, etiam ante sententiam Judicis esse restituendum Ecclesiæ, in cujus injuriam simonia commissa est, vel etiam secundum quosdam ex legitima consuetudine pauperibus. *V. Laym. l. 3. rr. 10. cap. ultimo, §. 9. Less. l. c.* colligitur ex diversis Canonibus à *Less.* hinc citatis. Quod si acceptum pretium danti restituatur, poterit hic illud retinere. Quia nō ipse, sed accipiens tenetur in pios usus expendere, adeoque dans non vi legis immediatè, sed hoc ipso, quod accipiens ex præcepto legis pre-

pretium restituat Ecclesiæ, privatur dominio illius.

P A R S III.

De Dominio, et usu bonorum Clericalium.

C A P U T I.

Assignantur tria genera bonorum Clericalium.

Bona Clericorum secularium triplicis sunt generis, Patrimonialia, quæ more laicorum acquiruntur hæreditate, arte, industria, donatione, &c. quasi Patrimonialia, quæ acquiruntur ministerio Clericali, non ut reditus beneficii, sed ut stipendium officii Clericalis v. g. sacrificando, concionando, canendo, confessiones excipiendo, Vicariam ad tempus administrando, quò etiam referuntur ea bona, quæ ab Episcopo vel Pontifice alicui assignantur ad honestam sustentationem. Quia ex-

Alia sunt Patrimonialia, quæ hæreditate, arte, &c. acquiruntur. Alia quasi Patrimonialia, quæ acquiruntur non ut reditus beneficii, sed ut stipendium ministerii Clericalis.

trahuntur ex redditibus alieni beneficii, & dantur illi, qui beneficium non habet. Unde non possunt censerī fructus beneficii, sed potius liberalitatis & gratiæ ob justam causam. *Vid. Less. lib. 2. c. 4. dub. 6.* Item probabiliter distributiones, quia non sunt fructus beneficii, sed stipendium præstitæ in choro præsentia. *Bon. de oblig. benefic. disp. 4. p. 2. n. 18. &c.* Denique merè Ecclesiastica, quæ ex prima institutione ad Ecclesiam pertinent, & ab illa dantur Clericis tanquam beneficium sive stipendium, propter spirituale ab eis præstitum officiū, ut sunt ea, quæ accipiuntur ratione Decanatus, Canoniciatus, aut titulo alterius beneficii.

Alia merè Ecclesiastica, quæ titulo beneficii acquiruntur.

C A P U T II.

Explicatur, quorum bonorum Clerici seculares dominium habeant.

Bonorum Patrimonialium & quasi Patrimonialium plenum de-

Penes Clericos seculares est verum dominium bonorum Patrimonialium, adeoque de illis, ut laici, disponere possunt. Quia per Clericatum non obligant, se ad Pa-

rimonialia in pios usus expēdenda, eadēmq; est ratio bonorum quasi Patrimonialium. Quia hæc dantur tanquam stipendium & merces operis præstiti: unde sicut alii ministri plenum dominium dati stipendii acquirunt, ita & Clerici. Bonorum merè Ecclesiasticorum quo ad illam partem, quæ necessaria ad congruam sustentationem, ita sunt Domini, ut de illis non secus ac de Patrimonialibus disponere possint. Quia hæc pars est justum illorum stipendium pro servitiis Ecclesiæ præstitis. Unde qui ex hac parte sibi aliquid detrahit parciùs vivendo, aut loco fructuum beneficii utendo Patrimonialibus, &c. potest de eo disponere tanquam de bonis secularibus. Sicut enim hos fructus sibi spontaneè subtractos liberè poterat convertere in proprium usum, ita parciùs vivendo, aut aliis bonis suis utendo poterit de illis ad libitum donando, vendendo, &c. disponere. *Vid. Nav. de re dit.*

q. 1. Sot. Less. Eccl. Ejus verò partis prædictorum bonorum, quæ non est necessaria congruæ sustentationi, sed superflua, ex sententia *Nav. lib. de re dit. Eccles.* tanquam tutiore, magis pia, salutis animæ multum

minium est penes Clericos seculares.

Item bonorum merè Ecclesiasticorum, quo ad illam partem, quæ necessaria est ad congruam sustentationē.

Non verò quoad illam partem, quæ ex bonis Ecclesiasticis superflua est.

Unde ex
sententia tu-
tore, magis
pia, & pra-
ctice consu-
lenda tenen-
tur ex sen-
tentia Navæ
& aliorum
ex iustitia
superfluos
fructus in
usus pios
expendere:
ita quidem,
ut contrariū
faciendo
non solum
peccent, sed
etiam ad re-
stitutionem
obligentur.

Subscribit
huic senten-
tiae aureis
verbis D.
Bernardus.

tum proficua, & in praxi Benefi-
ciatis consulenda, non sunt ita do-
mini, quin ex iustitia teneantur
superfluos fructus in usus pios,
hoc est, ad cultum divinum v. g.
templorum ornatum, &c. item in
opera misericordiae corporalis aut
spiritualis erga indigentes, paupe-
res, etiam defunctos, expendere,
adeo ut si illa in usus profanos ex-
pendant, non solum peccent gravi-
ter, sed etiam ad restitutionem te-
neantur. Quia praeter authorita-
tem plurium Theologorum, &
omnium poene Canonistarum,
multi Canones asserunt, partem
fructuum Ecclesiasticorum Cle-
rico superfluum, esse pauperum.
Adde, quod fideles sua bona non
contulerint in Ecclesiam, eo tan-
tum fine, ut soli Ecclesiastici illis
fruerentur, sed ut habentes necessa-
riam sustentationem reliqua in
pauperes, & alia pia opera confer-
rent. Audi D. Bern. Ep. ad Fulco-
nem: *Quidquid praeter necessarium
victum & simplicem vestitum de
altari retines, tuum non est, rapina
est, sacrilegium est. Habentes ergo vi-
ctum, & quibus regamur, his con-
senti simus. Quibus regamur, dicit,
non quibus lasciviamus, non qui-
bus*

bus superbiamus, non quibus mulierculis assimillemur, vel placeamus. Et iterum in declarat super *Evang.* Ecce nos reliquimus &c. de altari, cui servit Clericus, vivat, non luxurietur, non superbiat, non ditetur, nec ex Clericatu ditior fiat, non sibi de bonis Ecclesia ampla palatia fabricet, nec loculos colligat, nec in vanitate vel superfluitate dispergat, nec extollat de facultatibus Ecclesia consanguineos suos. Subintellige divites, nam cognatis pauperibus ex fructibus superfluis subvenire licet. Quamvis nec hos notabiliter supra statum suum extollere liceat, quin graviter peccetur. *Vid. Laym. l. 4. tr. 2. c. 3.* Interim contraria sententia docentium Clericos absolutè fieri dominos omnium fructuum, etiam superfluum, ita, ut licet pars superflua profanè ab eisdem expensa fuerit, ad restitutionem non obligentur; peccare tamen mortaliter, si illam in opera pia non expendant, videtur verior esse & probabilior, ita enim passim Doctores recentiores. Ratio est, quia Ecclesia decernit Beneficium ob neglectum officium divinum fructus non facere suos, prout videre est in *Contr. Lateran. sess. 9.*

Contraria sententia videtur esse verior & probabilior Clericos habere verum dominium omnium fructuum etiam superfluum, adeoq; etsi partem superflua non expendant in usus pios, quamvis sic

§. sta.

faciendo
peccent, nō
tamen obli-
gari ad re-
stitutionem.

Dantur be-
nificiatis
fructus su-
perflui cum
annexo o-
nere, non
iustitiæ, sed
charitatis,
ut, quod su-
perfluum
est, expen-
dant in usus
pios.

§. *statuimus, & Trid. sess. 24. c. 12.*
satis apertè indicat, cum, qui offi-
cium præstat, fructuum domi-
nium acquirere. Nec constat ex
aliqua Ecclesiæ ordinatione Bene-
ficiatum ad restitutionem fructuū
malè expensorum obligari, cum
in nullo jure id clarè exprimat; &
& in dubio nemo spoliandus sit
jure, quod possidet *juxta reg juris.*
Interim peccari ab ipsis, si notabi-
lem quantitatem partis superfluae
in usus profanos expendant, patet
ex stricto Ecclesiæ præcepto, quod
insinuant variæ Canones, item
Conc. Trid. sess. 25. c. 1. de reform.
Proinde quoties Beneficiatis fru-
ctus abundantes & superflui assi-
gnantur, id fit cum annexo onere,
non quidem iustitiæ, sed charita-
tis & misericordiæ, ut, quod su-
perest, in pium usum convertat. Et
hinc est, quod bona Ecclesiæ di-
cantur Patrimoniū Christi, res Dei,
bona pauperum, &c. utpote pau-
peribus quoad partem superfluum
ex Christiana charitate eroganda.
Non enim videntur ex probabili
sententia fideles, qui hæc bona in
Ecclesiam transtulerunt, sub ea
conditione donasse, ut Beneficiati
illa, quæ superflua erant honestè
susten-

sustentationi, ex justitia tenerentur dare pauperibus aut in alios pios usus convertere.

CAPUT III.

Beneficiarius an possit de bonis Ecclesiasticis sibi superfluis disponere aut testari.

EX jam dictis sequitur Beneficiarium peccare mortaliter, si de bonis superfluis disponat vel testetur ad causas profanas. Si enim peccet graviter disponendo de his tempore vitæ ad usum profanum, multò magis peccabit testando si-ve testamentum condendo de illis. Adde, quod diversi Canones prohibeant Clericis, ne de fructibus superfluis testentur etiam ad causas pias, patet *ex cap. quia nos, cap. re-latum.* idque ideo, ne Ecclesiastici nimium studeant bonis temporalibus accumulandis, sed illa, dum vivunt, amore Christi promptius & liberalius in pios usus expendant. Ex consuetudine tamè multis locis recepta ad pias causas testari possunt. *Vid. Covarr. in cap. cum officiis.* Quia hæc consuetudo ex se non permittit,

peccat graviter, si de bonis superfluis disponat, aut testetur ad causam profanam. Imò varii Canones prohibent, ac de superfluis testetur ad causam piam.

Consuetudo tamen multis locis recepta non permittit,

ut testentur
ad causam
piam.

Quod si ali-
cubi con-
suetudo in-
valuerit te-
standi ad
causam pro-
fanam, te-
stamentum
& successio
probabili-
ter erit va-
lida.

Proinde
hæredes &
validè & li-
citè in bona
Clerici sibi
testamento
relicta suc-
cedent.

Caveant
Clerici, ne
cum peri-

non est mala, nec corrupta dici
meretur, quando disponitur ad
pias causas, adeoque per illam jus
positivum abrogari potuit. Ubi
consuetudo testandi ad causam
profanam invaluit, testamentum
& successio erit valida, contra
Nav. & alios plures. Quia cum
Beneficiatus verè sit dominus o-
mnium fructuum, cum eo tamen
onere, ut superflua in pios usus
convertat, validè dominium illo-
rum in quemcunque transfert, sive
donatione inter vivos, sive per te-
stamentum. Nec obstat, quòd Be-
nificiati peccent mortaliter sic di-
sponendo, nam inde rectè inferri
potest dispositionem esse illicitam,
at non invalidam. Proinde hære-
des non modò validè, verùm &
licitè succedunt, validè, quia acci-
piunt ab illo, qui validè testari po-
terat: licitè, quia hujusmodi
bona expendendi in usus pios erat
obligatio personalis solum testa-
torem concernens, quæ non transit
ad hæredes; adeoque solus testa-
tor ita disponendo peccat, & is,
qui ipsum ad similem dispositio-
nem induxit. Magna hinc me admi-
ratio tenet, quosdam Ecclesiasticos
adeo salutis suæ immemores, ut

MOX

MOX
tent
tis e
secc
tion.
Vid.
de,
caus
bus
tion
pro
fum
sed t
quit
caus
Pon
nefi
teste
rita,
con
Jeru

Qui

N
ea,
nefi

mox Christo Judici sistendi ea at- culo salutis
 tentare audeant, quæ certum salu- suæ in gra-
 tis exitium allatura sunt. *Quid ob-* tiam amico-
 secro , *quid dabit homo commuta-* rum aut eõ-
tionis pro anima sua? Marc. 8. cap. sanguineo-
Vid. Less. l. 2. c. 19. d. 4. &c. rum dicto
 de, quòd consuetudo testandi ad modo dis-
 causam profanam sacris Canoni- ponant.
 bus , primæ beneficiorum institu-
 tioni ac fundatorum voluntati
 prorsus sit contraria , adeoque à
 summo Pontifice non approbata;
 sed tolerata, quia facile aboleri ne-
 quit. Interim iusta quandoque Potest Pon-
 causa intervenire potest, ob quam tificex ex ju-
 Pontifex valeat permittere , ut Be- sta causa
 neficiatus ad causam non piam permittere,
 testetur, v. g. ad remuneranda ut Benefi-
 merita, quæ vel Beneficiatus, vel ipsius ciatus teste-
 consanguinei in Ecclesiam contu- tur ad cau-
 lerunt, &c. *Vid. Laym. l. 4. tr. 2. c. 3.* sam non
 piam.

C A P U T IV.

*Quid nomine congrua sustentationis
intelligi debeat.*

Nomine congruæ sustentatio- Assignantur
 nis intelliguntur in primis pertinentia
 ea , quæ requiruntur ad ipsum Be- ad congruam
 neficiatum, ejusque familiam, con- sustentatio-
 gruen- nem,

gruenter suo statui honestè alendam. Secundo, quæ spectant ad debitam hospitalitatem erga consanguineos, amicos, propinquos. Tertio quæ ad honestam, & statui competentem animi & corporis recreationem. Quarto quæ aut gratitudo exigit, aut statui congrua liberalitas permittit, ut sunt donationes pro acceptis ab aliis beneficiis, vel etiã interdum non remuneratoriæ, sed meræ liberales, non tamen prodigæ. Quæ omnia accipienda sunt cum proportione ad dignitatem personæ & officii: Item majora ipsius personæ merita in Ecclesiam, plus enim permittitur Episcopo, quàm Decano, plus huic, quàm simplici Canonico, &c. *Vid. Laym. l. c.*

CAPUT V.

Penes quos sit dominium bonorum immobilium Ecclesie.

Nemo in particulari est dominus bonorum immobilium Ecclesie, ut agrorum, villarum, &c. Item sacre suppellectilis, aut quorumcunque mobilium pretiosorum, quæ servando servari possunt, hoc est, quæ diu servata corrumpi non solent, ut sunt statuae aureæ, argenteæ,

non item generalem. Quia per generalem hypothecam, quâ omnia bona in hypothecam sive pignus dantur, non adest tam propinquum periculum alienandi, quàm per specialem.

C A P U T VI.

Assignantur necessario requisita, ut prædicta bona Ecclesia alienari possint.

Quatuor sunt causæ justæ, ob quas fieri potest alienatio.

Debet in ea exhiberi certa sollemnitas, & qualis.

UT alienatio prædictorum bonorum Ecclesiæ fiat licitè, & validè requiritur primò causa justa, quarum quatuor assignantur. Necessitas Ecclesiæ, ut si aliter Ecclesiæ debitis satisfieri nequeat: majore jusdè utilitas, ut si res alia Ecclesiæ utilior eo modo acquiratur. Pietas, si redimendi sunt innocentes captivi, vel pauperes in alia gravi necessitate sublevandi. Incommoditas, si res alienanda majorem incommoditatem, quàm commoditatem afferat. Secundò requiritur certa sollemnitas, quæ in his consistit, ut præcedat tractatus cum Capitulo, hoc est, detur examinandum Capitulo, utrum expediat rem alienari: adhuc ut accedat consensus Capituli, hoc est, major pars Capitularium

LIUM

riūm, qui tunc præsentēs sunt, item
ut adsit consensus Prælati, cui Ec-
clesia subest, denique ut habeatur
consensus summi Pontificis, *juxta* Debet ad-
Extrav. Pauli II. Ambitiosa, idque esse con-
sub pœna excommunicationis, in mi Pontifi-
qua nomen alienationis in sensu
tam stricto accipitur, ut etiam lo-
cationem & conductionem ultra
triennium complectatur. *V. c. nullus*
de rebus Ecclesia alienand. & cit. Ex-
travag. Less. l. 2. c. 24. Sylvester tamē
verb. excommunic. Nav. & c. cen-
sent cit. Extrav. in multis locis nō
esse receptam quoad pœnas sive
censuras, & locationem ultra triē-
nium. Vi ejusdē *Extravag.* poterit
Prælatus rem aliquam ab antiquo
in feudum sive emphyteusim con-
cedi solitam sine alia solemnitate
sic deinceps concedere. Quia hæc
non est nova alienatio, sed potius
executio antiquæ ordinatio-

nis. V. Laym. l. 3. tit.

4. c. 10.

F I N I S.

H

Index

Index rerum & verborum, quæ hoc Libello continentur.

A

ACCESSUS, REGRESSUS, INGRESSUS ad beneficium quid sit, p. 134. & seq. Quid **ARCTARI** beneficio, p. 55.

B

BENEFICIUM Ecclesiasticum quid, & quæ ejus natura siue essentia, p. 10. **BENEFICI** variaz divisiones cur factæ, p. 13. **BENEFICIA** conferenda digniori, quædam saltem digno, p. 47. Ubi varia de qualitatibus requisitis, ut quis promoveatur ad beneficium, p. 48. & seqq. Item quis, attentis prædictis qualitatibus sit dicendus dignior, quis dignus, vel indignus, p. 67. & seqq. Statuuntur **BENEFICIA** necessario conferenda digniori, idque sub gravi obligatione, p. 70 & seqq. Assignantur saltem conferenda digno, p. 75. & seq. **BONA** Clericorum quæ triplicia, p. 157. & seq. Ostenditur quorum bonorum Clerici seculares Dominium habeant p. 148. & seq. Ubi varia de dominio bonorum Ecclesiasticorum in tantum beneficii acquiritorum, ibid. & seqq. Item quid nomine congruæ sustentationis intelligi debeat, p. 165 & seq. **BONORUM** immobilium Ecclesiæ dominium penes quos sit, p. 166. & seq. Item quibus de causis, & quâ ratione eorum alienatio fieri possit, p. 168. & seq.

C

INDEX

C

CAPPELLANIE temporales & non collative an sint vera beneficia, p. 10. Item Vicarie & Commende temporales, p. 12. **CARDINALATUS** an sit major dignitas Episcopatu, p. 18. **COM. PATIBILIA** beneficia quæ dicantur, & quæ incompatibilia, p. 97. & seq. Assignantur incompatibilia, ibid. p. seqq. Item compatibilia p. 106. & seqq. Ubi nonnulla de pluralitate beneficiorum. p. 104. **COMPROMISSUM** quid sit, p. 29. Et quotupliciter fieri possit, p. 30. **COMPROMISSARI** consensus in sui electionem an habeat vim suffragii, 29.

D

DEVESTITURA sive DEVESTIRE beneficio quid sit, p. 26. **DISTRIBUTIONES** sive presentie ad promovendam in choro assiduitatem quibus competere possint, p. 91. Ubi varia de distributionibus, ibid. & seqq. Et in specie an Beneficiati non cantantes in choro eas lucrari possint, p. 95. & seqq. **DUPLEX** beneficium quid sit, p. 17. Et quæ ex illis Majora, ibid. Quæ minora sive media, p. 19.

E

ELECTIVUM beneficium quid sit, p. 26. **ELECTIO** quale jus tribuat electo, p. 26. Et quid electo præstandum, ne electio fiat irrita, p. 27. Statuuntur tres modi eligendi, p. 27. Ubi varia de electione, ibid. & p. seqq. **EPISCOPALIA** beneficia unde dicantur, & quæ sint talia, p. 49. & seqq. Ubi varia de Capitulo sede vacante, de Vicario Episcopi, &c. quid possint circa beneficia, p. 53 & seqq. Exhibebo me tibi gratum, aut ero tibi

I N D E X.

tibi gratus: quo sensu praviè ante obtentum beneficium dici possint, p. 147. & seqq. Cautè hæc Verba ob periculum Simoniz usurpanda sunt, ibid.

F

FILII illegitimi ante Clericatum Parentis ex fornicatione nati, an possint habere beneficium in eadem Ecclesia, in qua Pater beneficium habet, aut habuit, p. 58. & seq.

G

GRATIA expectativa ad beneficium nondum vacans an ab ullo, quàm summo Pontifice, certæ personæ dari possit, p. 45.

H

HONOR quis & qualis Patrono beneficii debitus, p. 37. & seq.

I

IMPERATOR Romanus noviter electus quid possit ex privilegio Pontificio circa beneficium vacans aut proximè vacaturum in quavis Ecclesia Romani Impetii, p. 43. **INVESTITURA** sive **INVESTIRE** ad beneficium quid sit, p. 25.

L

LAICIS an possit competere jus conferendi beneficia, p. 57. **LEGATUS** à latere quis dicatur, & quotuplices sint Legati Papales, p. 36. **LIBERA** beneficia, seu liberè collativa, quæ sint, p. 39.

M

MAJOR, & sanior pars Capituli quæ dicatur, p. 17. Et quid hæc possit in electione, ibid.

MA-

INDEX.

MANUALE beneficium quid sit, p. 21. Item quid Monoculum, p. 43.

N

NOBILIBUS personis unde competat, quod ipsi soli in quibusdam Ecclesiis ad vacantes Canonicatus admittentur, p. 77. & seq.

O

OPTATA beneficia quæ sint: Et quantum temporis concedatur ad faciendam optionem, p. 38. **ORDO** Episcoporum quotuplex in Ecclesia, p. 18. & seq.

P

PAPALIA beneficia unde dicantur, p. 19. Et quæ sint talia, ibid. & seqq. **PAPA** ex plenitudine potestatis quot modis conferat beneficia, p. 44. Ubi varia de jure præventionis, concursus, devolutionis, ibid. & seqq. **PATRIMONIALIA** beneficia quæ dicantur, p. 77. **PATRONATUS** beneficium quid sit, p. 31. **PATRONUS** quis dicatur: Et quid ac quotuplex jus Patronatus, p. 32. & seq. Et quale inter utrumque discrimen, p. 34. & seqq. **PENSIONES** item **PRÆSTIMONIA** an vera sint beneficia, p. 12. & seq. **Personatus** quid sit, & de vario hujus nominis usu, p. 19. & seq. **Postulatio** in quo discrepet ab electione: Et an tribuat jus ad beneficium, p. 31.

Q

QUALITATES requiritæ ad hoc, & quis promoveatur ad beneficium, p. 58. & seq.

R

REGULARE beneficium quid sit, & cui conferre possit, p. 14. & seq. **REGULARES** an ad Episcopatum aut aliam Prælaturam in Ecclesia

I N D E X.

clesia admitti possunt, p. 16. **RESIDENTIA** personalis quid sit, p. 50. Et quæ beneficia hanc requirant, p. 81. & seqq. Quæ non 89. & seq. Episcopis ac Parochis quanto tempore ab Ecclesia sua abesse liceat 82. & seqq. Vide plura de absentia Beneficiatorum: p. 87. & seqq. Item de causis propter quas Beneficiatus longiore tempore abesse possit, p. 86. & seqq. **RESIGNATIO** beneficii quid & quotuplex, p. 109. & seqq. Ubi variæ de modo resignandi, ibidem & seqq. Item de modo beneficia permurandi, p. 110. & seqq.

S

SACERDOTALE beneficium an necessariò requirat actuale Sacerdotium, p. 61 & seq. **SÆCULARE** beneficium quid p. 14. Et cui conferri possit, ibid. & seqq. **SIMONIA** quid & quotuplex, p. 128 & seqq. Ubi varia de speciebus Simoniz, p. 130. & seqq. Statuuntur diversi casus à Simonia probabiliter liberi, p. 135. & seqq. Item alii Simoniz obnoxii, p. 147. & seqq. **SIMONIA** realis & confidentiz quas pœnas inducat, p. 151. & seqq. **SIMONIACE** acquisitum beneficium an dimittendum, p. 155. Item pretium acceptum pro beneficio cui restituendum, p. 156. **SIMPLEX** beneficium quid sit, p. 10. Et in dubio casu, situe simplex, an curatum quid præsumendum, ibid.

T

TITULARE beneficium quid sit, p. 21. Item quid beneficia non conferri in titulum, aut beneficium vacare quoad titulum, p. 21. & seq. Titulus unde dicatur, & de vario hujus nominis usu, p. 23. & seq.

V

VACARE beneficium, quando censetur ipso facto; quando per sententiam Judicis, p. 122. & seqq. Ubi varia de modo amittendi beneficium, ibid. & seqq. **UNIO** beneficiorum quâ ratione, p. 105. Et quibus de causis fieri possit, p. 108.

11
11

TRACHTAVS

BEI

Handwritten text, possibly a name or title.

Handwritten text, possibly a name or title.

Handwritten text, possibly a name or title.

Handwritten text, possibly a name or title.

Handwritten text, possibly a name or title.

Handwritten text, possibly a name or title.

Handwritten text, possibly a name or title.

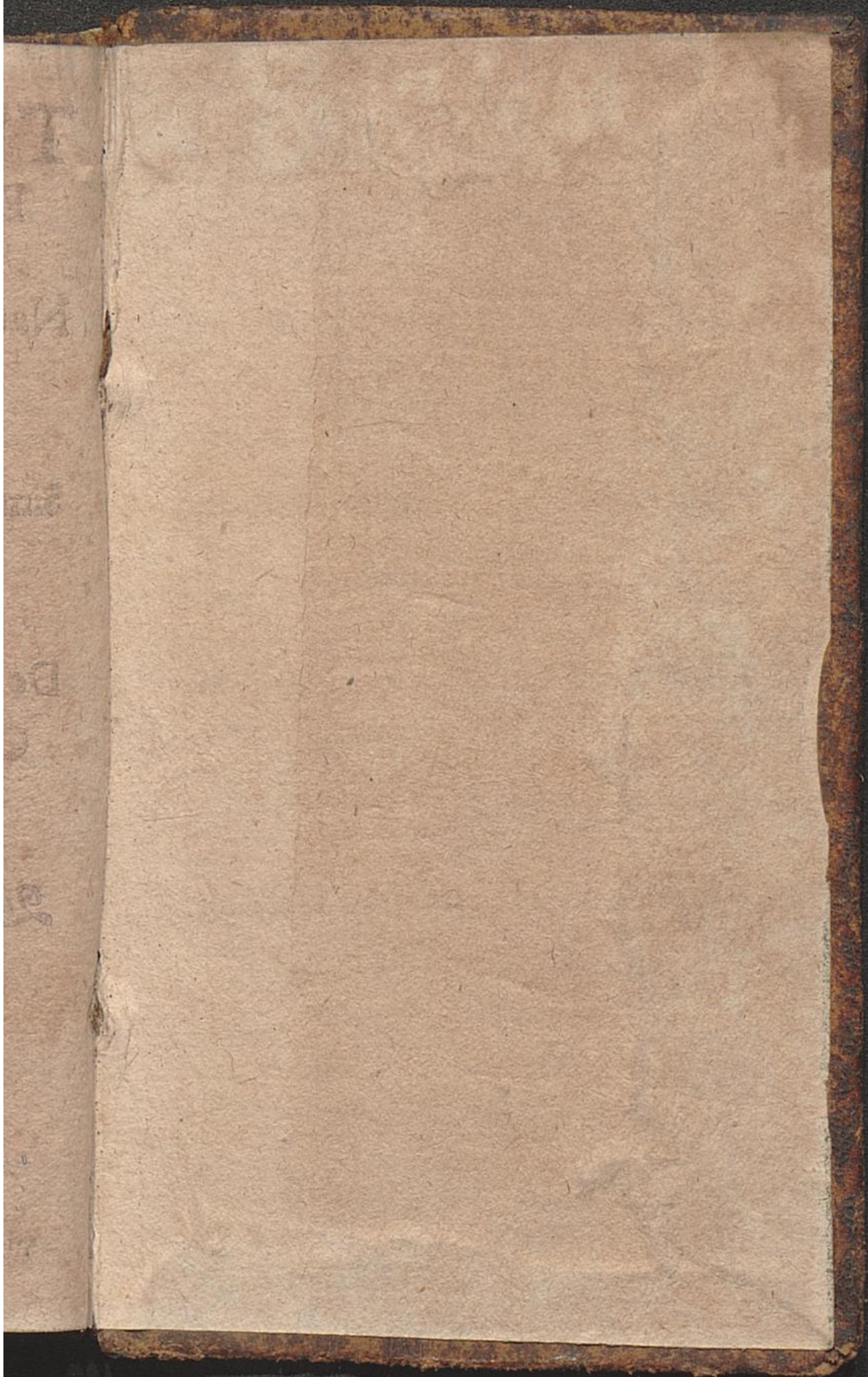
Handwritten text, possibly a name or title.

Handwritten text, possibly a name or title.

Handwritten text, possibly a name or title.

Handwritten text, possibly a name or title.

Handwritten text, possibly a name or title.

Th

2384

